ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุภาพร จันทร์ศิริโยธิน

2 กพ. 2527
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ซอยสุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2526

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153334

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา		คณะกรรมการสอบ	
.....	ประธาน	.....	ประธาน
.....	กรรมการ	.....	กรรมการ
		.....	กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้ เพราะได้รับความกรุณาจาก ท่านอาจารย์พรรณพิศ วาณิชย์การ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมสรร วงษ์อยู่น้อย ที่ได้ช่วยเหลือแนะแนวทางในการศึกษาทดลอง ตลอดจนได้ช่วยตรวจแก้ไขให้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรญา บัวศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร อภัยพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และอาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวทุกท่านที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ ที่ได้อนุญาตให้ทำการศึกษาทดลอง ขอขอบพระคุณอาจารย์โสภณ ทองพัฒน์ และอาจารย์รัตนา วัชรกาพ ที่ได้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทดลองครั้งนี้ ขอขอบคุณอาจารย์แนะแนวโรงเรียนมักกะสันพิทยา ที่ช่วยเหลือในการทดลองเครื่องมือ ตลอดจนขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ และโรงเรียนมักกะสันพิทยาทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

ในที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ของผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณพัชรีย์ จันทร์ศิริโยธิน คุณสุวัฒน์ จันทร์ศิริโยธิน คุณพรพิมล จันทร์ศิริโยธิน คุณสุนทรทิพย์ พลปรีชา และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สุภาพร จันทร์ศิริโยธิน

สารบาญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	8
	ความมุ่งหมายและความหมายของความมีวินัยในตนเอง	8
	ทฤษฎีพัฒนาการของวินัยแห่งตน	12
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	16
	งานวิจัยเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	25
	ความหมายและลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	25
	จุดมุ่งหมายและคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	29
	หลักการสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	34
	รูปแบบของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	38
	การเตรียมการและการจัดตั้งกลุ่ม	40
	บทบาทของผู้นำกลุ่ม	43
	บทบาทของสมาชิก	46
	ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	48

บทที่		หน้า
	งานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	51
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	57
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
	วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	58
	เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	59
	การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4	ผลการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูล	71
	สัญญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	74
	กลุ่มตัวอย่าง	74
	เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	74
	วิธีดำเนินการ	75
	การวิเคราะห์ข้อมูล	75
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	อภิปรายผล	75
	ข้อเสนอแนะ	77
	ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเอาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้	78

บทที่ หน้า

บรรณานุกรม 80

ภาคผนวก 90

ภาคผนวก ก. 91

ภาคผนวก ข. 106

ภาคผนวก ค. 110

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	18
2	แบบแผนการวิจัย	65
3	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	72
4	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงการหาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ	62

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กและเยาวชนคือความหวังของประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นผู้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้ใหญ่ และเป็นกำลังของประเทศชาติอย่างแท้จริง ชาติจะมีความเจริญรุ่งเรืองได้ย่อมขึ้นอยู่กับเยาวชนในปัจจุบัน ดังปรากฏในนโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว (พ.ศ. 2525 – 2529) ซึ่งกล่าวว่า

> เยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและมีค่ามากที่สุดส่วนหนึ่งของประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความประพฤติเรียบร้อย มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะประกอบสัมมาอาชีวะ อยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม มีวินัยในตนเอง สามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในทุกโอกาส และมีความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างแนบแน่น เพื่อให้เป็นพื้นฐานให้สมกับที่เยาวชนจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบบ้านเมืองในวันข้างหน้า (สำนักนายกรัฐมนตรี 2524 : ไม่มีเลขหน้า)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชนคือ ความมีระเบียบวินัย และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป

คุณลักษณะของผู้ที่มีคุณภาพจะต้องประกอบไปด้วยความเจริญทางร่างกาย อารมณ์ ความคิด และจิตใจ โดยเฉพาะทางด้านจิตใจในส่วนที่เกิดของความสำนึกภายในเด็กและเยาวชนของเรายังได้รับการพัฒนาน้อยมาก ดังจะเห็นได้จากการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันที่ต้องขึ้นศาลคดีเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อน ซึ่งอาจเนื่องมาจากองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น สภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจ

ที่กำลังอยู่ในภาวะตึงเครียด และจากสภาพการเมือง ในองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของเด็กและเยาวชนดังกล่าวแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่เราปฏิเสธไม่ได้คือ เด็กและเยาวชนของเราขาดคุณธรรม โดยเฉพาะในด้านวินัยธรรมสำหรับใช้ในการดำเนินชีวิต (นิภา เพชรสม 2523 : 47 – 48) พฤติกรรมที่น่าปรารถนาในสังคมไทยจะต้องมีการปลูกฝังอย่างถูกวิธี และมีการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเหล่านี้ให้มากขึ้นด้วย พฤติกรรมที่กล่าวถึงคือ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความอดทน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความไม่ก้าวร้าว และอื่น ๆ การแสดงออกซึ่งคุณธรรมต่าง ๆ นั้นมีหลักปัจจัยสำคัญร่วมกันที่การมีวินัยแห่งตน ฉะนั้นการมุ่งปลูกฝังให้บุคคลมีวินัยแห่งตน หรือความสามารถควบคุมตนเอง จึงเป็นทางลัดการเสริมสร้างจริยธรรม และพัฒนาทางจิตของบุคคล วินัยแห่งตนมีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคลมาก เป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิต และเป็นเครื่องวัดระดับพัฒนาการทางจิตของบุคคลได้ด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523 : 1 – 5)

นอกจากนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ 2520 : 177 – 180) กล่าวถึงความมีวินัยไว้ว่า วินัยเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะวินัยเป็นเครื่องช่วยแนะแนวความประพฤติของเด็กในอนาคต วินัยที่ดีมีลักษณะที่เกิดจากแรงผลักดันภายในตัวเด็กมากกว่าแรงบังคับภายนอกและจะไม่มีความขัดแย้งในตนเอง จุดมุ่งหมายในการที่จะอบรมเด็กให้มีระเบียบวินัยนั้นก็เพื่อให้เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ ให้สามารถทำอะไรได้เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ (ยรรยง ศุทธรัตน์ 2522 : 24) ส่วน อุบล มงคลสวัสดิ์ (อุบล มงคลสวัสดิ์ 2523 : 13 – 16) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของวินัยว่า วินัยเป็นคุณสมบัติอันพึงปรารถนาที่ควรจะได้ฝึกให้มีขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อความเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

เท่าที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ความมีระเบียบวินัยในตนเองเป็นลักษณะสำคัญที่จำเป็นต้องหาทางปลูกฝังให้เด็ก เพื่อผลประโยชน์ของตัวเด็ก และเพื่อความสุข ความเจริญของสังคมด้วย การปลูกฝังวินัยให้แก่เด็กและเยาวชนไม่ใช่เป็นงานที่ยากจนเกินไป ถ้าทุกฝ่ายได้ประสานความคิดและความร่วมมือกันอย่างจริงจัง นับตั้งแต่สถาบันครอบครัว

สถาบันโรงเรียน สถาบันศาสนา ตลอดทั้งสถาบันสังคม ซึ่งสถาบันเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลในการสร้างเสริมความมีวินัยของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก

ในสถาบันโรงเรียน ครูแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้ที่มีโอกาสได้ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนเป็นอย่างมาก หน้าที่รับผิดชอบอย่างหนึ่งของครูแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษาคือ การป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดทั้งพัฒนาคุณภาพของเยาวชน วิธีการพัฒนาเยาวชนที่ดีที่สุดคือ การกระตุ้นให้เยาวชนพัฒนาตนเองภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่การพัฒนาพอสมควร (สำนักนายกรัฐมนตรี 2525 : บทที่ 6 หน้า 8) ในด้านเกี่ยวกับวินัยนั้น อัมพา โชติกเสถียร (อัมพา โชติกเสถียร 2523 : 24) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ถ้าความหมายของระเบียบวินัยได้แก่ การศึกษาอุปนิสัยและพัฒนาการแห่งการรู้จักควบคุมตนเอง แทนที่จะถูกควบคุมจากผู้เป็นใหญ่ และถ้าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้รับการพิจารณาว่าเป็นอาการที่แสดงถึงการปรับตัวที่ผิดปกติ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ แทนที่จะพิจารณาว่าเป็นเรื่องของความเสื่อมเสียทางศีลธรรมจรรยา ซึ่งควรได้รับสิ่งตอบแทนคือการลงโทษแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาก็ควรที่จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบวินัย ดังที่ วิลเลียมสัน (Williamson. 1955 : 74 - 79) และ โกเมทซ์ (Gometz. 1968 : 437 - 443) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรจะแก้ปัญหาทางวินัยด้วยวิธีการแนะแนวและให้คำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาที่มีความสามารถผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักบังคับและควบคุมตนเอง มีวินัยในตนเอง สามารถนำตนเองไปในทางที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้เจริญงอกงามและมีพัฒนาการสูงสุด นอกจากนี้ กามม์ (Kamm. 1955 : 524 - 526) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาเพื่อลดสาเหตุแห่งการกระทำผิด ว่าการให้คำปรึกษาเป็นวิธีการอันสำคัญในการที่จะลดปัญหาด้านวินัยได้เป็นอย่างดี

การเข้ากลุ่มเพื่อนร่วมวัยเป็นขั้นตอนการพัฒนาบุคคลที่จำเป็น เป็นขบวนการที่สำคัญที่สุดสำหรับเยาวชนในการเรียนรู้ และสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง เพื่อนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเยาวชน เพราะไม่เพียงแต่เด็กจะมีแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง โดยเป็น

ผลสะท้อนจากความเห็นของเพื่อนเท่านั้น ความกดดันทางสังคมจากเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านแบบแผนบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนอีกด้วย (สำนักนายกรัฐมนตรี 2525 : บทที่ 7 หน้า 2 – 15) กลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกันมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก วัยรุ่นมักได้รับอิทธิพลจากเพื่อนรุ่นเดียวกันมากกว่าจากผู้ใหญ่ เขาเต็มใจที่จะฟัง พยายามเข้าใจ และยอมรับความคิดเห็นและการเสนอแนะจากเพื่อนรุ่นเดียวกันมากกว่า และมักจะนำแนวคิดไปปฏิบัติ วัชรี ทรัพย์มี (วัชรี ทรัพย์มี 2522 : 178 – 179) ได้ให้ข้อเสนอว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเหมาะที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะวัยรุ่นชอบรวมกลุ่ม เขาพยายามเป็นอิสระจากครอบครัว เขาจะติดเพื่อนเพื่อแสวงหาการยอมรับและการสนับสนุนจากเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (คมเพชร ฉัตรศุภกุล 2522 : 16) ที่ให้ข้อคิดเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีประโยชน์มาก สมาชิกแต่ละคนจะได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนในกลุ่ม จะมีการแปลความหมายของพฤติกรรม และทัศนคติของบุคคลในกลุ่มอย่างตรงไปตรงมาเมื่อสมาชิกคนอื่นกำลังอภิปรายปัญหาของตนเอง เขาก็จะได้รับประสบการณ์มากมาย บางครั้งกลุ่มจะสรุปออกมาว่าควรจะแก้ปัญหาอย่างไร การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมักจะนิยมใช้กันมากในสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมจนถึงอุดมศึกษา (ทองเรียน อมรัชกุล 2521 : 40)

ดังนั้น ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยในฐานะที่เกี่ยวข้องกับงานการแนะแนวและการให้คำปรึกษา จึงต้องการทดลองใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองในเด็กวัยรุ่น เพื่อจะได้นำผลจากการทดลองนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) ที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง (Self – Discipline)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาในการนำเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 20 คน แล้วสุ่มแยกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการไม่ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หมายถึง กระบวนการกลุ่มของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในบรรยากาศแห่งการยอมรับกันและกัน มีความเข้าใจไว้วางใจกัน อบอุ่นและเป็นกันเอง เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มได้ระบายความรู้สึกเกี่ยวกับปัญหาที่เขาเผชิญอยู่ เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกัน เพื่อเป็นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นดียิ่งขึ้น โดยมีผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) เป็นผู้นำกลุ่มอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป

2. ความมีวินัยในตนเอง (Self - Discipline) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคม แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าภายในตนเองเป็นอุปสรรค ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้ ในที่นี้วัดความมีวินัยในตนเองโดยกำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ แล้วให้ผู้ตอบตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติด้วยแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง ผู้ที่ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับกฎระเบียบของสังคมมากก็อ ผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองสูง

ลักษณะของผู้ที่มีความมีวินัยในตนเอง ประกอบด้วย

2.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง มีลักษณะของพฤติกรรมหรือความรู้สึกของบุคคลที่คิดและกระทำถึงนี้คือ ไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่น ไม่ทุจริต ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และละอายเกรงกลัวต่อบาป

2.2 มีความรับผิดชอบ หมายถึง มีความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้กระทำแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

2.3 เคารพในสิทธิของผู้อื่น หมายถึง ไม่ประพฤติปฏิบัติก้าวก่ายหรือล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น

2.4 มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม หมายถึง ประพฤติปฏิบัติโดยไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมถึงปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมกำหนดไว้ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

2.5 มีลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง สามารถอดใจรอผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งดีกว่าในปัจจุบันได้

2.6 มีความเป็นผู้นำ หมายถึง สามารถนำ ชักจูง แก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และรับผิดชอบต่อกลุ่มได้

2.7 มีความตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงกับเวลา หรือให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดให้ ตลอดจนรู้ว่าจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส

2.8 มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่ออำนาจภายในตนเอง หมายถึง มีความแน่ใจ หรือมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล และเชื่อว่าการที่ประสบผลสำเร็จได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้เป็นผลมาจากความสามารถ ทักษะ หรือการกระทำของตนเอง

2.9 มีความอดทนอดกลั้นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน มีจิตใจเข้มแข็งไม่ยอมแพ้อุปสรรคที่เกิดขึ้น มีความพยายามอย่างสม่ำเสมอ มุ่งปฏิบัติหน้าที่การงานจนสำเร็จ

2.10 รู้จักเสียสละและมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หมายถึง การยอมเสียสละสิทธิ และยอมลำบากเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น โดยการช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งได้รับความเดือดร้อน หรือประสบภัยพิบัติให้ได้รับความสะดวก และมีความสบายใจมากขึ้น

2.11 ยอมรับการกระทำของตน หมายถึง การยอมรับสิ่งที่ตนได้กระทำลงไปทั้งในด้านดีและไม่ดีด้วยความเต็มใจ

3. <u>นักเรียน</u> หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

ความมุ่งหมายและความหมายของความมีวินัยในตนเอง

วินัยจัดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อเด็ก เพราะวินัยเป็นสิ่งที่ช่วยแนะแนวความประพฤติของเด็ก (นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ 2520 : 177) โดยทั่วไปแล้วคนเรามักจะเข้าใจว่า "วินัย" มีความหมายเช่นเดียวกับการลงโทษ แต่ในทางจิตวิทยาคำว่า "วินัย" หมายถึงการที่เด็กต้องเรียนรู้วิถีทางในการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมทางสังคมของเขา การฝึกวินัยจะเป็นการช่วยให้เด็กได้กระทำสิ่งต่าง ๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย เด็กจำเป็นจะต้องได้รับการช่วยเหลือในการสร้างความมีวินัย เพื่อจะช่วยให้เขาได้กระทำในสิ่งที่สังคมยอมรับ เพื่อเขาจะได้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และในขณะเดียวกันตัวเขาเองก็จะรู้สึกพึงพอใจด้วย และในปัจจุบันคำว่า "วินัย" หมายถึงการช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน คือไม่ได้มุ่งเพียงให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบวินัยต่าง ๆ เท่านั้น แต่มุ่งให้เด็กได้มีการพัฒนาในการควบคุมตนเอง (Crow and Crow. 1962 : 398, 1956 : 106) วินัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ การมีระเบียบวินัยนี้อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุ 2 ประการคือ

1. เกิดจากการมีอำนาจภายนอกมาบังคับ เช่น นักเรียนไม่ทุจริตเพราะกลัวครูจับได้

2. เกิดจากการมีจิตใจรู้สึกผิดชอบชั่วดี ไม่กระทำผิดระเบียบวินัยเพราะบังคับใจตนเองได้

วินัยที่ต้องการฝึกให้มีมากขึ้นนั้น เราต้องการแบบที่ 2 มากกว่าแบบที่ 1 (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม 2521 : 94) เชเว็ยคอฟ และฟริทซ์

(Sheviakov and Fritz. 1955 : 8 – 14) และออซูเบล (Ausubel. 1965 : 189 – 190) เสนอว่า ประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กนั้นควรจะเป็นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยอยู่บนรากฐานของการให้ปฏิบัติตามคำสั่งควรเป็นเรื่องของความเต็มใจซึ่งไม่ใช่การกระทำตามคำสั่งหรือเพราะการลงโทษ การบังคับหรือการลงโทษจะช่วยปลูกฝังวินัยให้ตนเองได้เพียงเล็กน้อย นั่นคือ แบบของวินัยที่ได้ผลและมั่นคงที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นคือ วินัยในตนเองซึ่งจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชอบหรือความรักในอุดมคติหรือยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ วันทน์เอม (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม 2521 : 96) ได้แบ่งวินัยออกเป็น 2 ลักษณะคือ วินัยในตนเองและวินัยในหมู่คณะทางสังคม และให้ความหมายของวินัยทางสังคมไว้ว่า หมายถึงการใช้ระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องมือรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการประพฤติปฏิบัติโดยมุ่งให้เกิดระเบียบในสังคม

วอร์เรน (Warren. 1954 : 254) ได้ให้ความหมายความมีวินัยทางสังคมไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลแต่ละคนพยายามสร้างนิสัยที่พึงปรารถนาของสังคมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ 2517 : 9) ได้นิยามคำว่าวินัยทางสังคม หมายถึง คุณลักษณะอย่างหนึ่งภายในตัวบุคคลซึ่งประกอบไปด้วยความคิดและความรู้สึกที่สามารถควบคุมตัวเองให้มีพฤติกรรมที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ภายใต้สถานการณ์ที่มีกฎเกณฑ์ของสังคมกำหนดไว้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523 : 1, 2521 : 30) กล่าวว่า พฤติกรรมการมีวินัยทางสังคม หมายถึง การมีความรู้ว่าในสถานการณ์นั้นบุคคลในฐานะหนึ่งตำแหน่งหนึ่งควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะเรียกว่าเป็นผู้ที่มีวินัยทางสังคมสูง เช่น ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มของสังคมอย่างเคร่งครัดโดยไม่ต้องมีผู้ควบคุมหรือลงโทษ นอกจากนั้นแล้วบุคคลยังจะต้องมีความสามารถที่จะปฏิบัติพฤติกรรมนั้นได้ดีด้วยและถูกกาลเทศะ ยอมรับปทัสถานของสังคม พฤติกรรมบางประเภทบุคคลจะปฏิบัติได้

หรือไม่ ย่อมต้องขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ประกอบวุฒิภาวะทางจิต เช่น พฤติกรรมร่วมมือพฤติกรรมที่ยุติธรรมและเสมอภาคเป็นต้น ประเทศที่มีพลเมืองซึ่งมีวินัยทางสังคมสูงจะเป็นประเทศที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย แหล่งใดที่มีคนอยู่หนาแน่น ลักษณะความมีวินัยทางสังคมของคนในที่นั้นย่อมเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ในอันที่จะทำให้ชุมชนนั้นมีระเบียบวินัย สะอาดและปลอดภัยทั้งยังช่วยทางด้านสุขภาพจิตของคนในสังคมนั้นด้วย

ส่วนคำว่า "วินัยในตนเอง" เป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่นิยามได้ยาก ได้มีผู้พยายามให้ความหมายไว้หลายท่านคือ

อิงลิช และอิงลิช (English and English . 1958 : 487) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่าเป็นลักษณะของการนำตนเอง ควบคุมหรือบังคับตนเอง โดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

กูด (Good . 1959 : 176) ได้กล่าวถึงวินัยในตนเองว่า หมายถึงการบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคลไม่บังคับโดยอำนาจภายนอก หากหมายถึงบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

วินเซนต์ (Vincent. 1961 : 42 – 43) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึงการที่บุคคลไม่ทำการใด ๆ อันจะเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งการที่บุคคลกระทำสิ่งที่ตนไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของผู้อื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำสิ่งอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 6) ได้ให้คำนิยามของวินัยแห่งตนว่า คือความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่นหรือสิ่งเร้าภายใน

ตนเอง เช่น อุปสรรคหรือความปรารถนาก็ตาม ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ (วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ 2523 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า คือความสามารถที่บุคคลรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา ในการแสดงพฤติกรรมทางด้านความเป็นผู้นำ ความรู้สึกรับผิดชอบ ความอดทน ไม่กังวลใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเห็นใจไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความตั้งใจ ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่ออำนาจในตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ตนต้องการแต่ไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมไปถึงการปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมวางไว้

ชวลี นาคทัต (ชวลี นาคทัต 2524 : 12) ให้นิยามของความมีวินัยแห่งตนว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรม และมีความรับผิดชอบโดยเกิดจากสำนึกตัวขึ้นมาเอง ไม่เฉพาะจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขข้อบังคับจากภายนอกเท่านั้น และบุคคลนั้นจะต้องยอมรับการกระทำของตน แม้จะมีอุปสรรคก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523 : 2 – 3) ได้ให้ความหมายของคำว่า วินัยแห่งตน หมายถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลตนเอง เมื่อตนทำดี และลงโทษตนเองเมื่อตนทำชั่ว ซึ่งหมายถึงความสามารถในการควบคุมตนหรือความสามารถที่จะยืนหยัดเป็นตัวของตัวเอง

อาจสรุปได้ว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคม แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าภายในตนเองเป็นอุปสรรค ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้ พฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองมีลักษณะดังต่อไปนี้ มีความรับผิดชอบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีลักษณะมุ่งอนาคต มีความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่ออำนาจภายในตนเอง มีความอดทนขยันหมั่นเพียร รู้จักเสียสละ และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับผลการกระทำของตน

ทฤษฎีพัฒนาการของวินัยแห่งตน

ทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของวินัยแห่งตน หรือวินัยในตนเอง มี 2 ทฤษฎีคือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) ว่าด้วยจุดกำเนิดของการควบคุมตน และทฤษฎีของเพค และแฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst) ว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรมซึ่งยึดการควบคุมของอีโก (Ego) และซูเปอร์อีโก (Superego) เป็นหลัก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523 : 6 – 9)

ทฤษฎีการเกิดวินัยแห่งตนของ เมาเรอร์ (Mowrer)

การเกิดวินัยแห่งตนในบุคคลแต่ละคนนั้น นักทฤษฎีจิตวิทยาเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดาหรือผู้เลี้ยงดู อันจะเป็นการนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลแก่ตนเอง (การให้แรงเสริมตน) หรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น เมาเรอร์ ได้อธิบายว่า ทารกและเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้ที่เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกและเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้ จุดเริ่มต้นอยู่ที่การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการ เช่น หิวก็ได้ดื่มนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้มาปัดไล่ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุข ความรู้สึกนี้ของทารกจะรุนแรงมากและติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น ขั้นต่อมาคือในขณะที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกพอใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้ง คือการปรากฏตัวของมารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก เมื่อการบำบัดความต้องการกับมารดามาควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็ก ขั้นต่อมาคือความสุขความพอใจของเด็กที่เกิดจากได้รับการบำบัดความต้องการต่าง ๆ จะถ่ายทอดมายังมารดา ทำให้การปรากฏตัวของมารดาก่อให้เกิดความสุขความพอใจแก่เด็กได้ เมาเรอร์ เชื่อว่าการรักและพอใจมารดานั้นจะต้องเกิดด้วยการเรียนรู้เช่นนี้ โดยที่ความสุขความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อน

ถ้าไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวไม่ได้กิน หรือเมื่อกินไม่หิว เด็กจะไม่เกิดความพอใจ เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจมารดาของตน เมื่อการเรียนรู้ขั้นแรกเกิดขึ้นแล้ว ก็จะเป็นรากฐานของการเรียนรู้ขั้นที่ 2 ต่อไป กล่าวคือ มารดาย่อมมาควบคู่กับกำอบรมสั่งสอนเด็ก หรือมารดาพูดหรือกระทำต่าง ๆ อยู่เสมอในภายหลัง การเลียนแบบมารดาทางคำพูด การกระทำหรือการทำตามที่มารดาสั่งสอนจะทำให้เด็กเกิดความสุขความพอใจได้เอง ความสุขความพอใจที่เกิดขึ้นนี้มีลักษณะเป็นการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ต้องหวังผลจากภายนอกแต่อาจสังเกตได้ว่า เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนทั้งทางที่ดีและไม่ดีได้เท่า ๆ กัน ตราบเท่าที่ลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจ ตัวอย่างในทางที่ไม่ดี เช่น ถ้าเด็กเห็นมารดาสูบบุหรี่เสมอ เมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะรู้สึกมีความสุขความพอใจเพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมาเรอร์ เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 6 – 10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติอย่างมีเหตุมีผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการตอบโต้เมื่อเกิดความข้องคับใจเมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและในการมีอารมณ์ขัน ผู้ที่ขาดวินัยแห่งตนเพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาแล้ว จะกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ และอาจกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรเรื้อรัง หมดโอกาสที่จะแก้ไข

การเกิดวินัยแห่งตนนี้ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในบุคคล ซึ่งจะต้องอาศัยการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีกมาก ลักษณะวินัยแห่งตนจึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดและรุนแรงจนกลายเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างสม่ำเสมอ

ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ เพค และแฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst)

เป็นทฤษฎีที่จะแสดงว่ามนุษย์เราอาจพัฒนาไปจนมีลักษณะทางจิตที่แตกต่างกันเป็นหลายประเภทและในบางประเภทเท่านั้นที่มีลักษณะวินัยแห่งตนหรือการควบคุมโดยอีโกจะเด่นชัดในบุคคล

การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมทางจริยธรรมต่าง ๆ นั้น ความต้องการกระทำนี้เป็นสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น เพค และแฮวิกเฮิสต์ ก็เห็นความสำคัญนี้และเชื่อว่าการควบคุมของอีโก และการควบคุมของซูเปอร์อีโกร่วมกัน ช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเชื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้ง 2 เห็นว่าพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโก ในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโก และซูเปอร์อีโกในส่วนผสมที่ไม่เท่ากัน และอาจแบ่งบุคคลตามลักษณะทั้ง 2 นี้รวมกันออกเป็น 5 ประเภทคือ

พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียวโดยไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถจะควบคุมตนได้ และจะกระทำต่าง ๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง

พวกเอาแต่ได้ (Expedient person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อย แต่พลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมีมากขึ้นแต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงใจ จะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้

พวกชอบคล้อยตาม (Conforming person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อยเหมือนกัน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากกว่า คือ

อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม

พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational-conscientious person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกในระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากจะเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมของสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเอง จะเป็นผู้ที่จะทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา และถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัสถานของสังคม แต่บุคคลประเภทนี้ก็ยังเป็นผู้มีการทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์เป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้ระก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจเอาใจใส่ บุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้ที่เป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่ายแต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational-altruistic person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกมาก และในขณะเดียวกันก็มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากด้วย ซึ่งทำให้เกิดความสมดุลย์ระหว่างการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลโดยยึดการเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้จะมีความสามารถควบคุมตนอย่างมีเหตุผลมิได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มในสังคม หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล แต่เป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคม แต่นักทฤษฎีทั้ง 2 เชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสูงสุดของมนุษย์

อย่างไรก็ตามทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพค และแฮวิกเฮิสท์นี้สานต่อพัฒนาการของวินัยแห่งตนจากที่ซึ่งทฤษฎีของ เมาเรอร์ ได้หยุดลง และอาจสังเกตว่าทฤษฎีทั้ง 2 นี้สอดคล้องกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับพัฒนาการของวินัยแห่งตน

ซึ่งจะยังไม่ปรากฏชัดเจนจนกว่าเด็กจะอายุ 8 - 10 ปี ในวัยเด็กโต (7 - 12 ปี) นี้เด็กจะมีบุคลิกภาพที่จัดเข้าได้หลายประเภทตามทฤษฎีของเพค และแฮวิกเฮิสต์ แต่จะมีบุคลิกภาพประเภทหนึ่งที่แสดงมากในแต่ละบุคคลแม้ในวัยเด็กโตนี้ และเมื่อเติบโตเป็นวัยรุ่นและผู้ใหญ่แล้วบุคลิกภาพประเภทที่เกิดบ่อยนั้นจะยิ่งเกิดบ่อยยิ่งขึ้น โดยบุคลิกภาพประเภทอื่นจะเกิดน้อยลงในบุคคลนั้น ซึ่งหมายความว่า ความสามารถควบคุมตนของบุคคลจะมีปริมาณคงที่มากขึ้นเมื่อบุคคลอายุมากขึ้น ฉะนั้นการให้จริยศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้บุคคลเป็นผู้ที่เห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุมีผล จึงต้องเริ่มในวัยเด็ก ให้เด็กมีพลังควบคุมของอีโกให้มากที่สุด ส่วนในวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้น จริยศึกษาจะช่วยให้ความแปรปรวนในลักษณะของบุคคลมาหยุดอย่างถาวรที่ลักษณะที่สมบูรณ์ที่สุด แทนที่จะหยุดอยู่ที่ประเภทของบุคลิกภาพเชิงจริยธรรมที่ต่ำกว่า

เนื่องจากวินัยแห่งตนหรือวินัยในตนเองนี้มีความเกี่ยวข้องกับจริยธรรมอยู่บ้าง ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของสังเขป ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับทางจริยธรรมอย่างกว้างขวางมี 2 ท่านคือ เพียเจท์ (Piaget) และโคลเบอร์ก (Kohlberg)

<u>ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์</u>

เพียเจท์ เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ของสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น เพียเจท์ ได้แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 27)

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีแต่ความอยาก ความต้องการทางกายซึ่งต้องการที่จะได้รับการบำบัด โดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใด ๆ ทั้งสิ้น

เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นยึดคำสั่ง ช่วงอายุ 2 - 8 ปี เด็กจะมีพัฒนาการในขั้นยึดคำสั่ง กล่าวคือ เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม เข้าใจว่าการทำความดีคือทำแล้วไม่ถูกลงโทษ การทำความชั่วคือทำแล้วถูกลงโทษ

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน ช่วงอายุ 8 - 10 ปี เป็นวัยที่เด็กมีวุฒิภาวะในเรื่องการทำความดีความชั่ว เมื่อพบว่ากฎเกณฑ์ทางศีลธรรม ทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมแตกต่างกัน เด็กจะตัดสินใจเลือกเอาเองโดยปรับเกณฑ์ทั้งหลายให้เข้ากัน แต่ก็อาจมีเด็กบางคนที่พัฒนาช้ากว่านี้ หรือบางครั้งพัฒนาการหยุดชงักอยู่ในขั้นที่ 2 เนื่องจากการบีบบังคับอย่างผิดปกติจากผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรือเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

<u>ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก</u>

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยอาศัยทฤษฎีของเพียเจท์เป็นพื้นฐาน และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นตอน และสรุปว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมี 6 ขั้น ขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์ก กำหนดขั้นของจริยธรรมโดยถือจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ว่า ในระดับอายุนี้ให้เหตุผลมีลักษณะแบบนี้ แต่ละขั้นจะแทนระบบความคิดซึ่งได้จากส่วนใหญ่ว่ามีกระบวนความคิดทางจริยธรรมอย่างไร แต่ละขั้นยังเป็นส่วนหนึ่งของขั้นที่สูงขึ้นไป ขั้นที่สูงกว่าจะแสดงถึงความเข้าใจที่เหนือกว่า มีการรับรู้ที่กว้างขวางลึกซึ้งและเป็นนามธรรมกว่า เป็นการแก้ปัญหาที่มีหลักเกณฑ์

มีเหตุผลมากกว่า พัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นนี้จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2 - 7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 - 10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10 - 13 ปี) ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13 - 16 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี)
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 30)

ระดับที่ 1 คือระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในขั้นแรกสุดคือ การมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองโดนลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจทางกายเหนือตน ขั้นที่ 2 คือการเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ คือ เขาทำมาฉันต้องทำไป เขาให้ฉันฉันก็ต้องให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ 2 คือระดับตามกฎเกณฑ์ หมายถึง การกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับที่ 2 นี้ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ในขั้นที่ 3 บุคคลยังไม่เป็นตัวเองชอบกล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ส่วนในขั้นที่ 4 บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งในสังคมของตน จึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหมาย

ระดับที่ 3 คือระดับเหนือกฎเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินข้อขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดตรึกตรองชั่งใจโดยตนเอง แล้วตัดสินไปตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ขั้นที่ 5 คือการเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนได้ ส่วนขั้นที่ 6 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด แสดงทั้งการมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน และการมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในบั้นปลาย อันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ นอกจากนี้ยังมีหลักประจำใจซึ่งตรงกับหลักในพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า หิริโอตัปปะ คือ ความละอายใจต่อการทำความชั่วและความกลัวบาป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 29 - 30)

ส่วนบ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์ก มีความเห็นว่าจากการพัฒนาทางการเรียนรู้ในขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น อันจะช่วยให้

เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปได้อย่างรวดเร็ว โคลเบอร์ก เชื่อว่าการพัฒนาทางจริยธรรมนั้นมิใช่การรับความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่นและบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งอาจขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 31)

ส่วนลักษณะวินัยแห่งตนหรือความสามารถควบคุมตนเองนี้ เป็นลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ หลายประเภท ทั้งพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม เช่น พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมการทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ พฤติกรรมรับผิดชอบ และพฤติกรรมการควบคุมตน (ไม่เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม) เป็นต้น พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าบุคคลขาดลักษณะวินัยแห่งตน ฉะนั้นในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงจะต้องพัฒนาลักษณะวินัยแห่งตนควบคู่กับความรู้ เหตุผล และทัศนคติทางจริยธรรมด้วย ดังนั้นจึงเป็นข้อเตือนใจแก่นักจริยศึกษาผู้มุ่งหวังจะปลูกฝังจริยธรรมและศีลธรรมให้แก่เยาวชนว่าจะต้องปลูกฝังลักษณะนอกเหนือจากลักษณะทางจริยธรรมด้วย ซึ่งก็คือความมีวินัยแห่งตน หรือความมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กด้วยจึงจะเกิดผลตามต้องการได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523 : 9)

งานวิจัยเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง

ปี ค.ศ. 1971 ไบรอันท์ (Bryant. 1971 : 4854 -B) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 20 คน และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองกับนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน กลุ่มละ 20 คน โดยให้ครูและนักเรียนกรอกแบบสอบถามการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Perception Method) และให้ครู

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

กรอกแบบสอบถามและบรรยายลักษณะของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จากการแปลผลปรากฏว่าครูบรรยายว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีความมีวินัยมากกว่าปรับตัวได้ดีกว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความอดทนมากกว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางสมองของเด็กด้วย นอกจากนี้ยังพบอีกว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกจะมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับครู

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของ โกย์ (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองอีกด้วย

เวลเกอร์ (Welker. 1972 : 7328 - B) ได้ศึกษาความเชื่ออำนาจภายในตนของชายและหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย 240 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ MMPI และให้กลุ่มตัวอย่างเล่นเกมส์ที่มีการพนันกัน โดยให้จับกลุ่มและเป็นคู่ ๆ กันระหว่างผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนและภายนอกตนโดยจัดแบ่งเป็น ชาย-ชาย หญิง-หญิง และ ชาย-หญิง ผลปรากฏว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองทั้งชายและหญิงจะมีความเชื่อมั่น มีสติควบคุมอารมณ์ควบคุมตนเองได้ดีกว่าพวกที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน นอกจากนี้ยังมีความผิดปกติในการปรับตัว มีความวิตกกังวลและมีการพึ่งพาผู้อื่น น้อยกว่าพวกที่เชื่ออำนาจภายนอกตนที่ระดับความเชื่อมั่น .001

ปี ค.ศ. 1974 ไวสเฟลด์ (Weisfeld. 1974 : 1930 -) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของบิดามารดาที่มีต่อเด็ก เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดความมีวินัยของเด็ก ซึ่งจะแสดงเป็นรูปภาพสถานการณ์ 36 ภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นบิดา 27 คน และมารดา 27 คน โดยสุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกจะเป็นกลุ่มที่มีเด็กเป็นเด็กปกติ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีเด็กมีปัญหาทางอารมณ์ และกลุ่มที่ 3 จะเป็น

153334

กลุ่มที่มีเด็กมีความเจริญทางสมองช้า โดยให้พ่อแม่ของเด็กดูรูปภาพแล้วให้จัดอันดับความต้องการของตนเองที่ต้องการเกี่ยวกับการควบคุมวินัยของเด็ก จากตัวเลือก 6 อันดับ ผลจากการศึกษาพบว่า บิดามารดามีแนวโน้มในการควบคุมทางวินัยของเด็กมากขึ้น เมื่อเด็กโตมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงสภาพความสามารถทางสมองหรือความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์เลย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าระดับอายุมีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง หรือระดับชั้นเรียนต่างกันน่าจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองต่างกันด้วย

ปี ค.ศ. 1978 โรบินสัน (Robinson. 1978 : 2854 - B) ได้ศึกษาถึงการฝึกการพัฒนาการควบคุมตนเองในเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้วิธีการปรับพฤติกรรม 2 แบบ คือวิธีการปรับพฤติกรรมโดยชี้ให้เห็นว่าเกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Operant Behavior Modification- OBM) ซึ่งมีประสิทธิภาพมากในการช่วยแก้ไขเด็กที่มีปัญหา และวิธีการปรับพฤติกรรมโดยเน้นให้เกิดภายในตัวบุคคลในช่วงของการเรียนรู้ (Cognitive Behavior Modification -CBM) ซึ่งมีประสิทธิภาพมากในการแก้ไขเด็กที่มีพฤติกรรมหุนหันพลันแล่น มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอน มีความโกรธและโมโหง่าย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายที่มีความก้าวร้าว 40 คน อายุ 15 - 17 ปี สุ่มแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม สำหรับกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ให้ได้รับการฝึกควบคุมตนเองแบบ OBM และ CBM ส่วนกลุ่มควบคุมไม่มีการให้การฝึกใด ๆ ทั้งสิ้น ใช้เวลาในการฝึก 6 สัปดาห์ จำนวน 12 ครั้ง โดยใช้เกมส์ 2 อย่างคือ Perfection และ Labyrinth ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เร้าให้เกิดความสนใจและเกิดความตึงเครียด มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกและวัดผลด้วยการสังเกตความตั้งใจในการเรียนพฤติกรรมในการเรียนและในห้องเรียน ผลการทดลองปรากฏว่าการฝึกการควบคุมตนเองด้วยวิธีการทั้ง 2 แบบ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และครูยังพบว่า เด็กยังคงมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่มีระเบียบวินัย การขาดเรียนและการก่อความวุ่นวายในห้องเรียนยังคงมีอยู่

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 79) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 300 คน พบว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองดีและความเชื่อในอำนาจภายในตนเองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางบวกกับความมีวินัยแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นับว่าผลการวิจัยนี้สนับสนุนผลการวิจัยของเวลเกอร์ (Welker) และไบรอันท์ (Bryant)

ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 40 - 51) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ผลการศึกษาปรากฏว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณวิภา ทองงอก (วรรณวิภา ทองงอก 2517 : 56 - 59) ที่ทำการศึกษากับนิสิตชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก พบว่านิสิตที่ผู้ปกครองต่างอาชีพกันมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และทางด้านเพศก็พบว่า นิสิตชายกับนิสิตหญิงมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

จากสถิติของศาลคดีเด็กและเยาวชน คมกริช วัชรเสถียร (คมกริช วัชรเสถียร 2517 : 66) ได้รายงานว่า สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเยาวชนไม่ว่าจะเป็นการลักขโมย ทำร้ายร่างกาย มักเป็นพวกที่ไม่สนใจเรียน จะเห็นว่าพฤติกรรมที่ขาดความซื่อสัตย์และมีวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กด้วย

วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ (วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ 2523 : 55 – 56) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ พบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชวลี นาคทัต (ชวลี นาคทัต 2523 : 43 – 50) ได้ศึกษาอิทธิพลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรมและความมีวินัยแห่งตน กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2523 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 39 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีความมีวินัยแห่งตนแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (ลัดดาวรรณ ณ ระนอง 2525 : 52 – 54) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร จำนวน 28 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 14 คน กลุ่มควบคุม 14 คน จากการทดลองพบว่า หลังการฝึกกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีการพัฒนาด้านความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพดี เตชะอังกูร (ยุพดี เตชะอังกูร 2525 : 42 – 44) ได้ทดลองใช้การเชิดหนังตะลุงเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปากพนัง 2 อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2524 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองให้ได้รับความรู้ด้วยการเชิดหนังตะลุง กลุ่มควบคุมให้ได้รับความรู้เป็นข้อสนเทศ ใช้เวลาทำการทดลอง 5 ครั้ง ผลจากการทดลองสรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ความหมายและลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

จินตนา เพียรพิจิตร (จินตนา เพียรพิจิตร 2524 : 22) ได้สรุปจากแนวคิดของนักจิตวิทยาหลายคนไว้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) มีความคล้ายคลึงกับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Counseling) ตรงที่มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน คือเพื่อให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหา ให้รู้จักแนวทางและเลือกวิธีที่จะแก้ปัญหาของตนเอง และคล้ายกับจิตบำบัดแบบกลุ่มในเรื่องวิธีการ ขบวนการ แต่ต่างกันที่ผู้รับบริการและผู้ให้บริการ สำหรับจิตบำบัดแบบกลุ่มนั้นผู้รับบริการเป็นคนไข้ที่มีปัญหาทางจิตประสาท และผู้ให้บริการได้แก่จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ส่วนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีผู้รับบริการเป็นคนปกติ แต่มีความประสงค์ที่จะแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ และผู้ให้บริการได้แก่นักจิตวิทยาการปรึกษา

สำหรับความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น จินตนา เพียรพิจิตร (จินตนา เพียรพิจิตร 2524 : 40 อ้างอิงมาจาก Gazda, Ducan and Meadows. 1967 : 306) ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นขบวนการพลวัติซึ่งบุคคลมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน บุคคลในกลุ่มจะแสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมตามที่ตนรู้สึก เพื่อทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาที่บุคคลหรือกลุ่มเผชิญอยู่ ในการนี้สมาชิกทำด้วยความเต็มใจ มีการปฐมนิเทศเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง การระบายความในใจ การให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การให้ความอบอุ่น การยอมรับและการให้ความสนับสนุนกำลังใจกันและกัน

มาห์เลอร์ (Mahler. 1971 : 602 – 603, 1964 : 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่า เป็นขบวนการใช้ปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

เพื่อให้เข้าใจตัวเองและยอมรับพฤติกรรมตัวเองและผู้อื่น ภายใต้บรรยากาศที่ยอมรับ นับถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งกระบวนการนี้อาจจะเกี่ยวข้องกับปัญหาแบบแผนชีวิต และ/หรือ การแสวงหาเอกลักษณ์ของตน

เชอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1968 : 448 - 449) ได้สรุปเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง หรือต้องการแก้ไขปัญหาร่วมกัน จึงมาปรึกษาหารือกันในกลุ่มโดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมด้วย และผู้ให้คำปรึกษาจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้นำเป็นศูนย์กลางมาเป็นกลุ่มเป็นศูนย์กลาง สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ทั้งยังได้รับฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่นและได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเหมือนกัน การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะทำให้สมาชิกแต่ละคนเกิดความภาคภูมิใจที่ตนสามารถให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

แฮนเซน วอเนอร์ และสมิธ (Hansen, Warner and Smith. 1976 : 6) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับสมาชิกผู้ซึ่งต้องการสำรวจตัวเอง เข้าใจตัวเอง ตลอดจนผู้อื่นและสภาพแวดล้อม เพื่อที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

ราโอ (Rao. 1981 : 174 citing Cohn and others. 1963 : 355 - 358) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งมีการปรับตัวอยู่ในระดับปกติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจปัญหา ความรู้สึกและทัศนคติของเขา เพื่อที่จะได้จัดการกับปัญหาที่เขามีอยู่ได้ดีขึ้น ซึ่งอยู่ภายใต้การนำของผู้ให้คำปรึกษาที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

เปรมวดี รอดแพทย์ (เปรมวดี รอดแพทย์ 2512 : 54 - 55) ให้ความหมายว่า คือการนำวิธีการให้คำปรึกษาหารือเป็นส่วนตัวมาจัดในรูปของกลุ่มเพื่อ

เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มนำปัญหาส่วนตัวมาเล่าให้ผู้อื่นฟังเพื่อหาทางช่วยซึ่งกันและกัน

ปราณี เถกิงพล (ปราณี เถกิงพล 2515 : 193) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เป็นการช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาได้มีความเจริญทางวุฒิภาวะโดยสมบูรณ์สามารถยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เผชิญอยู่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมตัวเขาได้เป็นอย่างดี และมีความรับผิดชอบในตนเอง การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มนี้จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มสามารถประเมินค่าของตนเองและเกิดความเข้าใจในตนเองได้ และยังช่วยให้ผ่อนคลาย หรือปลดเปลื้องความทุกข์กังวลใจ ความไม่สมหวังหรือความรู้สึกว่าตนมีความผิด นอกจากนี้จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนรู้จักศึกษา สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและเรียนรู้วิธีการที่จัดการกับปัญหาที่ตนมีอยู่ให้ลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนเรียนรู้วิธีการที่จะตัดสินใจเลือกอย่างถูกต้อง และมีเหตุผล ซึ่งผลที่จะได้รับจากการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มนี้จะปรากฏแก่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม แต่มิใช่สมาชิกในกลุ่มได้รับผลร่วมกัน

วัชรี ทรัพย์มี (วัชรี ทรัพย์มี 2518 : 38) กล่าวถึง ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า หมายถึง การที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต้องการจะแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน มาปรึกษาหารือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มจะได้มีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการสำรวจตนเอง ได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหาและได้ความคิดในการที่จะแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (ราตรี พัฒนรังสรรค์ 2522 : 114) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มคือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มเล็กประมาณ 3 – 8 คน ได้ระบายความรู้สึก อารมณ์ ทัศนคติและปัญหาที่เขากำลังประสบอยู่ ทำให้แต่ละคนในกลุ่มเข้าใจตนเองได้ว่าทำไมเขารู้สึกอย่างนั้น และได้

มีโอกาสเรียนรู้ข้อมูลหรือทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหา และทำให้เกิดความรู้สึกยอมรับว่าทุกคนต่างก็มีปัญหา เพื่อช่วยกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาจะทำให้ทุกคนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน

สถิต วงศ์สวรรค์ (สถิต วงศ์สวรรค์ 2523 : 453) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเป็นขบวนการให้คำปรึกษาพร้อม ๆ กันครั้งละหลาย ๆ คน โดยคัดเฉพาะผู้รับคำปรึกษาที่ประสบปัญหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่เป็นความลับไม่ต้องปิดบัง ผู้รับคำปรึกษาเต็มใจและมีความประสงค์จะเข้ารวมกลุ่มเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นและปรึกษากัน ซึ่งผู้รับคำปรึกษาต่างประสบปัญหาร่วมกันจึงยินดีรวมกลุ่มกัน เพื่อระบายอารมณ์ อภิปรายวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น แสวงหาแนวทางเพื่อเป็นการสำรวจความคิดเห็นของตนเองเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ

นอกจากนี้ วรรณา พรหมบุรมย์ (วรรณา พรหมบุรมย์ 2521 : 25 – 26) และวัชรี ชุวะคำ (วัชรี ชุวะคำ 2524 : 118 – 120 อ้างอิงมาจาก Frochlich) ได้สรุปลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ดังนี้

1. ผู้รับคำปรึกษาทุกคนที่เข้ากลุ่มมีปัญหาคล้ายคลึงกัน สาเหตุอาจต่างหรือเหมือนกันก็ได้ จำนวนสมาชิกไม่ควรเกิน 8 คน

2. ปัญหาเหล่านี้มีความหมายต่อสมาชิกทุกคน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับสมาชิกเหล่านั้น

3. ผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เสมือนผู้นำกลุ่ม แต่เป็นผู้นำที่อยู่ในกลุ่มไม่ใช่ประธาน และจะนำกลุ่มจากสภาพที่แท้จริงของกลุ่มและมีบทบาทต่าง ๆ กัน ในแต่ละครั้งที่ให้คำปรึกษา บางครั้งจะทำหน้าที่เป็นวิทยากร เป็นผู้ฟัง เป็นผู้ให้กำลังใจ กระตุ้นให้กลุ่มได้คิด และดำเนินการอภิปราย ขณะเดียวกันผู้ให้คำปรึกษาต้องคอยสังเกตความเคลื่อนไหวของกลุ่มตลอดเวลา และพร้อมที่จะแทรกตนเองเข้าร่วมเมื่อจำเป็น

4. บรรยากาศของกลุ่มจะต้องดำเนินไปอย่างอิสระปลอดภัยไม่มีระแวงหลอกลวงกัน

5. ทุกคนมีส่วนแสดงความคิดเห็น แต่ละคนควรได้รับการสนับสนุนให้พูด สมาชิกทุกคนก็คือผู้ให้คำปรึกษาในกลุ่ม

6. การโต้ตอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็นและสมาชิกทุกคนจะต้องมีโอกาสที่จะประเมินความกดดันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มด้วยตนเอง

7. ผู้รับคำปรึกษาจะได้สำรวจและประเมินตนเอง การสำรวจโอกาสและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สำหรับตนเอง สามารถตัดสินใจพิจารณาเหตุผลได้อย่างฉลาดขึ้น ยอมรับความรับผิดชอบและริเริ่มวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ ๆ

จากการให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการกลุ่มของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในบรรยากาศแห่งการยอมรับกันและกัน มีความเข้าใจไว้วางใจกัน อบอุ่นและเป็นกันเอง เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกัน เพื่อเป็นการสำรวจตนเอง ประเมินตนเองให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นดียิ่งขึ้น เพื่อจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางดีขึ้น โดยมีผู้ให้คำปรึกษาที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีเป็นผู้นำกลุ่ม

<u>จุดมุ่งหมายและคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</u>

มาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 13 – 17, 101 – 102) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เพื่อให้บุคคลรู้จักตนเองเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น ช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเอง และออลเซน (Ohlsen. 1970 : 31) ได้ให้จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาไว้คล้าย ๆ กันว่า จะช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง รู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงขึ้น ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้เกิดการเรียนรู้ จะช่วยให้เขาได้พัฒนาตนเอง

ออลเซน (Ohlsen. 1970 : 33 citing Frank. 1957 : 53 - 63) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า

1. เป็นการลดความตึงเครียด
2. ทำให้บุคคลรู้จักตนเอง
3. เป็นการสนับสนุนให้บุคคลกล้าเผชิญปัญหาและหาวิธีการแก้ไข
4. เป็นการลดความคับข้องใจทั้งภายในและภายนอก
5. ผลการให้คำปรึกษาจะช่วยให้บุคคลมีความเข้มแข็งมีกำลังใจ

เชอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1971 : 211) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อช่วยให้สมาชิกปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างได้ผล และประสบผลสำเร็จในชีวิตของตนเองอย่างน่าพอใจ นอกจากนี้ยังมุ่งหมายให้บุคคลมีโอกาสรู้จักความต้องการของตนเอง ได้ทดลองวิธีการที่จะนำตนไปสู่ความพึงพอใจและในขณะเข้ากลุ่มสมาชิกจะได้เรียนรู้และรับผิดชอบในการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของตน

ออลเซน (Ohlsen. 1970 : 34 citing Kelman. 1963 : 399 - 432) ได้อภิปรายผลที่จะเกิดจากจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ทำให้บุคคลขจัดความรู้สึกโดดเดี่ยวออกไปได้
2. ทำให้บุคคลรู้จักตนเองและยอมรับนับถือตนเอง
3. ช่วยให้บุคคลรู้จักปรับตัวและพัฒนาตนเอง
4. ช่วยให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงความรู้สึกที่แท้จริง
5. ยอมรับผิดชอบต่อตัวเองและแก้ไขปัญหาของตนเอง
6. ฝึกทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. ช่วยให้บุคคลเปลี่ยนเจตนคติและพฤติกรรม
8. นำทักษะและความรู้ความเข้าใจที่ได้จากกลุ่มไปปรับปรุงตนเองในชีวิตประจำวัน

นอกจากนี้ ออลเซน (Ohlsen, 1977 : 177 – 178) ยังได้กล่าวถึงความต้องการของวัยรุ่นที่จะได้รับจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังนี้

1. การแสวงหาเป้าหมายของตนเอง

2. ~~การ~~เข้าใจตนเองโดยเฉพาะด้านความสนใจ ความสามารถและความถนัดของตน

3. มีทักษะที่จะรับและประเมินเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น

4. มีความมั่นใจที่จะเผชิญกับปัญหา และสามารถแก้ปัญหาของตนได้

5. ฝึกทักษะในการสัมพันธ์กับผู้อื่น และฝึกให้เกิดความเชื่อมั่นและพึ่งตนเอง

6. เพื่อความไวในการรับรู้ความต้องการของคนอื่น และมีทักษะที่จะช่วยให้เขาสมหวังในสิ่งนั้น

7. พัฒนาทักษะในการสื่อความหมายให้ตรงตามความรู้สึกของตนและพิจารณาความรู้สึกของผู้อื่น

8. ต้องการพัฒนาทักษะทางสังคม ฝึกที่จะตัดสินใจด้วยตนเองและฝึกที่จะเรียนรู้จากข้อผิดพลาดของตนเอง

9. เรียนรู้ที่จะกล้าเผชิญกับบุคคลผู้มีอำนาจเหนือกว่า

10. เรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรม และคงไว้ซึ่งขีดจำกัดของพฤติกรรมของตนเอง

11. เรียนรู้ที่จะฝึกความเป็นตัวของตัวเองและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

12. เพิ่มทักษะในการเรียนรู้บทบาทของตนเอง

จะเห็นได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้บุคคลได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น และเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีความต้องการเป็นพิเศษ เช่น ต้องการทำอะไรตามเพื่อน ต้องการการยอมรับจากเพื่อน ต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดและต้องการการตอบสนองจากเพื่อน ๆ ต้องการทำกิจกรรมร่วมกัน ต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับ

ความเข้าใจตนเอง ต้องการทราบความหมายเกี่ยวกับบทบาทของชีวิต และต้องการเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบิดามารดา ความต้องการเหล่านี้อาจจะทำให้ได้รับความพึงพอใจจากการเข้าร่วมรับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นอกจากนี้แล้ว บุญนิจ ศัลโนภาส (บุญนิจ ศัลโนภาส 2521 : 54) ได้เสนอว่าการเข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เด็กจะค้นพบสิ่งต่อไปนี้ด้วย

1. เพื่อน ๆ ของเขาก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน

2. แม้ว่าตนจะมีความผิด เพื่อน ๆ ก็ยังช่วยแก้ไขแสดงว่าเพื่อน ๆ ยอมรับตน

3. อย่างน้อยที่สุดมีผู้ใหญ่คนหนึ่งคือ ครูแนะแนวยอมรับตน

4. เขามีความสามารถที่จะเข้าใจ ยอมรับและช่วยเหลือเพื่อน

5. เขาสามารถไว้วางใจคนอื่น ๆ ได้

6. เขาได้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงออกมา เกี่ยวกับเรื่องของตนเองและเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเชื่อว่าช่วยให้เขาเข้าใจและยอมรับตนเอง

สำหรับคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จินตนา เพียรพิจิตร (จินตนา เพียรพิจิตร 2524 : 27 – 28 อ้างอิงมาจาก พรรณี ชูทัย 2521 : 11) ได้รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ประหยัดเวลาโดยการนำคนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันมาพบกัน ได้มีโอกาสแบ่งปันความคิดเห็น ความรู้สึก

2. เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้สำรวจเกี่ยวกับตนเอง ความรู้สึกทัศนคติ เพื่อช่วยให้เข้าใจตนเอง และยอมรับตนเองมากขึ้น

3. การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม เน้นถึงปัญหา อารมณ์ และความรู้สึกของสมาชิก ช่วยให้สมาชิกแต่ละคนแก้ปัญหาของตนเองได้

4. วัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้แต่ละคนพัฒนาตนเองและปรับตัวได้ดี มีลักษณะป้องกันส่งเสริมมากกว่าการรักษา

5. สมาชิกได้รับการสนับสนุนให้ได้ใช้ความคิดของตนเอง และแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น

6. สมาชิกแต่ละคนได้รับการส่งเสริมว่า ตนคือใครอย่างแท้จริง ตนต้องการอะไรในชีวิต เป็นการจัดบรรยากาศที่ปลอดภัย เป็นมิตรเพื่อช่วยให้แต่ละคนเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก

7. ช่วยให้มีการเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น ยอมรับฟัง เรียนรู้ที่จะสำรวจความสัมพันธ์ของตนกับผู้อื่น

คาปุซซี และคนอื่น ๆ (Capuzzi and others. 1979 : 306 citing Gazda. 1970 : 233 – 300) ได้ให้ข้อคิดว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้นมีคุณค่า และมีลักษณะพิเศษเฉพาะดังต่อไปนี้

1. สมาชิกในกลุ่มพบว่าบุคคลอื่นก็มีปัญหาเช่นเดียวกันกับตน

2. สมาชิกจะได้รับการสนับสนุนและได้รับกำลังใจจากสมาชิกในกลุ่มในการที่จะเผชิญปัญหา

3. กลุ่มจะเป็นเสมือนสภาพสังคมจริงที่ได้จำลองมาเพื่อให้สมาชิกได้มีการทดสอบพฤติกรรมของเขา

4. บรรยากาศในกลุ่มจะเป็นกันเองและปลอดภัยอย่างเพียงพอสำหรับให้บุคคลได้มีการทดสอบเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขา

5. สมาชิกเรียนรู้ที่จะให้และรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

6. สมาชิกมีโอกาสที่จะได้เรียนรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหาจากบุคคลอื่น

7. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะนำไปสู่การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

8. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะเป็นวิธีการช่วยแก้ปัญหาครอบครัวได้

นอกจากนี้ วัชรี ธุวะคำ (วัชรี ธุวะคำ 2524 : 117 – 122) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล คือมุ่งที่จะช่วยคนดังต่อไปนี้

1. ให้สำรวจและประเมินตนเอง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุด

2. ให้สามารถตัดสินใจด้วยตนเองและนำตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้

3. ให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

และได้เสนอต่อไปอีกว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีค่ามาก ซึ่งค่านิยมเหล่านี้จะไม่อาจหาได้ในการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล คือ

1. สภาพการสนทนาโต้ตอบที่เหมือนสภาพในชีวิตจริง เมื่อต้องมีการตัดสินโอกาสต่าง ๆ สภาพเช่นนี้ช่วยให้สมาชิกแต่ละคนได้ค้นพบวิธีในการสื่อสารสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. อิทธิพลของผู้ร่วมกลุ่ม โดยการสนทนาโต้ตอบในกลุ่มตามมาตรฐานของกลุ่ม

3. โอกาสที่จะได้พูดอย่างเปิดเผยและโดยเสรีเกี่ยวกับความคิดเห็นและอารมณ์ความรู้สึก โดยพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวให้น้อยที่สุด

4. โอกาสที่จะให้ และรับการสนับสนุนจากเพื่อนสมาชิกของกลุ่มเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเองได้มากขึ้น

5. การได้ฟังความคิดเห็นของสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม ทำให้มีแนวความคิดที่กว้างกว่าเดิม

<u>หลักการสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</u>

ไดเออร์ และเวรนด์ (Dyer and Vriend. 1975 : 132 - 141) ได้สรุปหลักการสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ดังนี้

1. สมาชิกแต่ละคนมีความสำคัญมากกว่าส่วนรวม จึงต้องให้ความสำคัญเป็นรายบุคคล เพื่อให้สมาชิกเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง

2. ผู้นำไม่ใช่สมาชิกในกลุ่ม แต่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้สมาชิกแต่ละคนสามารถแก้ปัญหาของตนได้

3. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทำเพื่อสมาชิกทุกคน ให้สมาชิกได้มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองให้มากที่สุด สมาชิกเป็นบุคคลปกติมิใช่คนไข้ เป็นกลุ่มที่ทดลองพฤติกรรมใหม่ ๆ ของสมาชิก ซึ่งเป็นไปในทางพัฒนาการมิใช่แก้ไข

4. การให้คำปรึกษาจะไม่มีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน สมาชิกแต่ละคนจะมีเป้าหมายของตนเอง

5. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลบางครั้งอาจจำเป็นที่จะต้องมีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกที่มีปัญหาคล้าย ๆ กัน

6. การมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมิใช่เป็นเครื่องกำหนดถึงความมีประสิทธิภาพของกลุ่ม ในบางครั้งการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพิ่มขึ้นแต่การช่วยเหลือบุคคลในกลุ่มอาจจะน้อยลง

7. ผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรเพิ่มความกดดันให้แก่สมาชิก ถ้าเขาไม่พร้อมที่จะพูด ก็ไม่บังคับให้เขาพูด ถ้าเขาพูดก็ไม่ไปหยุดชะงักเขา สมาชิกมีสิทธิและผู้ให้คำปรึกษามีหน้าที่ปกป้องเขา

8. กลุ่มไม่ใช่สถานที่จะสารภาพบาปของสมาชิก ควรจะพูดถึงสิ่งซึ่งเป็นปัจจุบันที่จะช่วยในการแก้ปัญหา

9. สมาชิกจะต้องมีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในกลุ่มและสิ่งที่พูดกันในกลุ่มจะต้องถือเป็นความลับ

10. ไม่ควรจะกล่าวถึงบุคคลนอกกลุ่มหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาของสมาชิก

11. สมาชิกแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบต่อตัวเอง และจะไม่มีการพูดแทนกัน กลุ่มมีหน้าที่ช่วยให้เขาบรรลุเป้าหมาย

12. สมาชิกควรจะพูดด้วยความรู้สึกและความคิดหรือเหตุผล ไม่ควรเน้นอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อป้องกันการพูดเพ้อเจ้อหรือรุนแรง

13. ความกระชับแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่ม ไม่ใช่สิ่งสำคัญและไม่ใช่ความมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

14. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มถือว่าเป็นประสบการณ์ครั้งเดียว ดังนั้นก่อนเริ่มกลุ่มครั้งใหม่ ควรได้มีการซักถามถึงงานที่ได้รับมอบหมายในครั้งที่ผ่านมา

15. การให้คำปรึกษาในแต่ละครั้ง ควรจะมุ่งช่วยเหลือสมาชิกคนหนึ่งหรือสองคนเป็นพิเศษ และควรให้เสร็จสิ้นในแต่ละคน

16. ในสภาพการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น ถือว่าความไม่สบายใจ ความวิตกกังวลของสมาชิก จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้สมาชิกจัดการกับตัวเอง เพื่อบรรลุเป้าหมายของตน

17. อารมณ์และความรู้สึกทางลบ เป็นสิ่งที่สมาชิกควรจะระบายได้ในกลุ่ม และควรรู้ถึงการจะจัดการกับความรู้สึกนั้น

18. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไม่มีแบบแผนโครงสร้างที่แน่นอน มีการยืดหยุ่นตลอดเวลา ผู้นำจะบอกจุดมุ่งหมายและวิธีการ แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ในขณะที่กลุ่มดำเนินอยู่

19. ในขณะให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พฤติกรรมต่าง ๆ จะไม่มีการตัดสินว่าผิด – ถูก ดี – ไม่ดี แต่จะดูว่ามีสาเหตุอะไรและจะแก้ไขได้อย่างไร

20. ความมีประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะประเมินได้จากผลสำเร็จของสมาชิกแต่ละคนเมื่ออยู่นอกกลุ่ม

ราโอ (Rao. 1981 : 171 – 172) ได้เสนอหลักการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้อย่างสั้น ๆ 4 ข้อ คือ

1. สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้กลุ่มมีความมั่นคง และจะทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกปลอดภัย พร้อมที่จะร่วมแสดงความรู้สึกและปัญหาต่าง ๆ ของเขา

2. สมาชิกแต่ละคนจะมีศักยภาพและมีความรับผิดชอบต่อความเปลี่ยนแปลงของตน (Schwartz. 1976) สมาชิกจะแสดงถึงความต้องการของตนในการที่จะปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขา ไม่ใช่เกิดจากความรู้สึกที่ต้องถูกบังคับ

3. สมาชิกจะต้องเรียนรู้และเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และในการให้คำปรึกษานั้นจะต้องมีการตั้งความคาดหวังไว้ด้วย

4. สมาชิกจะเรียนรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหาได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ ซักถาม อภิปราย การเปรียบเทียบ และสรุปข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของสมาชิกในกลุ่ม

การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นการยึดหลักกลุ่มเป็นศูนย์กลาง โดยผู้รับคำปรึกษาสามารถที่จะระบายความรู้สึก ได้พูดถึงปัญหาของตนกับกลุ่มได้อย่างเต็มที่ การให้คำปรึกษาแบบนี้เป็นการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง หรือการให้คำปรึกษาโดยยึดผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง ซึ่ง Carl R. Rogers เจ้าของวิธีการกล่าวว่า วิธีการนี้บุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้โดยตัวของเขาเอง ในแนวทางที่เขาเป็นผู้เลือกเอง โดยปราศจากการนำทางหรือการจัดการของผู้ให้คำปรึกษา (Patterson. 1973 : 378, 407) ซึ่งมีหลักการและวิธีการ ดังนี้ (วัชรี ทรัพย์มี 2520 : 75 - 76)

1. มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ แต่ขณะที่ประสบปัญหาจะเกิดความวิตกกังวล จนทำให้ไม่สามารถเข้าใจตนเองได้ ไม่สามารถพิจารณาหาวิธีแก้ปัญหาได้ ฉะนั้นในกระบวนการให้คำปรึกษา ผู้รับคำปรึกษาจะมีโอกาสได้ระบายความรู้สึก ได้พูดปัญหาของตนเองอย่างเต็มที่

2. บุคคลมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ การให้คำปรึกษาเพื่อให้บุคคลรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ จึงเป็นการกระตุ้นให้ศักยภาพของบุคคลเจริญได้อย่างเต็มที่ด้วย

3. ผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ ก็อบุคคลที่ไม่ยอมรับตนเอง พิจารณาตนเองแตกต่างไปจากสภาพที่เป็นจริงมาก ซึ่งจะทำให้กระทบกระเทือนถึงมโนภาพแห่งตน การให้คำปรึกษาจะช่วยให้บุคคลยอมรับตนเองมากขึ้น มองปัญหาในแง่ที่เป็นจริงมากขึ้น ในที่สุดจะช่วยให้การปรับตัวของผู้รับคำปรึกษาได้ผลดีที่สุด

4. การที่จะเข้าใจบุคคลได้ จะต้องเข้าใจความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยมของเขา

5. ความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง เกิดจากการที่บุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เท่าที่การปฏิบัติของผู้อื่นที่มีต่อเขา

6. การให้คำปรึกษาด้วยวิธีนี้จะไม่เป็นการให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ผู้รับคำปรึกษา แต่เน้นการรับรู้ และความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาที่มีต่อตนเอง

7. เครื่องมือที่ใช้ในการให้คำปรึกษาคือ การสัมภาษณ์ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะพยายามเข้าใจปัญหา และความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา และแสดงให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกว่าเขาสามารถแก้ปัญหาของเขาได้

8. กระบวนการให้คำปรึกษา วิธีนี้จะไม่ใช่การวินิจฉัยปัญหา

<u>รูปแบบของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</u>

การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม มีการปฏิบัติกันอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน ทั้งนี้ด้วยเป้าหมายที่จะพัฒนาคนหรือผู้รับคำปรึกษาเป็นกลุ่มด้วยกันทั้งนั้น แต่ลักษณะของปัญหาและความลึกซึ้งของการแก้ไขปัญหา ตลอดจนลักษณะของกลุ่มนั้น มีส่วนทำให้การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มต่างแบบและชั้นเชิงกันออกไป ซึ่ง วัชรี รุวะคำ (วัชรี รุวะคำ 2524 : 123 – 129) ได้สรุปและแบ่งแยกลักษณะกลุ่มออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบกลุ่มที่มีปัญหาเหมือนกัน (Common Problems Model) ลักษณะของปัญหาที่จะนำมาปรึกษาร่วมกันในกลุ่ม จะต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงกับสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันที่จะจัดการกับปัญหานั้น สมาชิกมีการส่งเสริมสนับสนุนกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจกัน ดังนั้น จะเริ่มเพ่งเล็งปัญหาและสนใจปัญหาในแนวทางเดียวกันได้เร็ว

2. รูปแบบที่สนใจปัญหา (Case - Centered Model) เป้าหมายสมาชิกในกลุ่มคือ มุ่งช่วยให้ทุกคนแก้ปัญหาของแต่ละคนให้ได้ สมาชิกจะเสนอปัญหาส่วนตัวทีละคน และสมาชิกคนอื่นจะเป็นผู้คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา โดยระวังไม่บังคับและแสดงอำนาจเหนือกันและกัน เป็นการกระจายแนวคิดและทัศนคติ ทำให้สมาชิกเรียนรู้ที่จะจัดการกับสิ่งที่ต่างไปจากแนวคิดเดิมของตน บรรยากาศในกลุ่มมีความอบอุ่น มีการยอมรับและการตามใจ มีความสนใจอยู่ที่แต่ละบุคคล ทำให้ผู้เสนอปัญหาเกิดความพอใจ และได้สนองความต้องการของตนโดยตรงและทันที เพราะมีผู้ฟัง ผู้ยอมรับ ผู้นับถือ สมาชิกเรียนรู้ที่จะมีสัมพันธภาพและอยู่ในสังคมร่วมกับสมาชิกอื่น

3. รูปแบบกลุ่มสัมพันธ์หรือกลุ่มปฏิบัติ (Training Group Model) เป็นแบบของกลุ่มสัมพันธ์ที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาโดยอาศัยพื้นความรู้และความเข้าใจในเรื่องกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นพื้นฐาน เป็นการเลียนแบบการมีชีวิตอยู่กับบุคคลอื่นในสังคม ฉะนั้นผู้เข้ากลุ่มจึงถูกปล่อยให้อยู่ในสภาพที่ไม่เข้าใจสถานการณ์แวดล้อม ไม่มีอำนาจหรือโครงสร้างใด ๆ บังคับ ไม่มีเป้าหมายหรือวิธีการ หรือวัตถุประสงค์ สมาชิกจะไม่ทราบบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน ดังนั้นผู้เข้ากลุ่มจะรู้จักดึงความสามารถส่วนตัวออกมาสร้างระบบสังคม ทุกคนจะมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม กลุ่มแบบนี้เป็นเสมือนการจำลองสถานการณ์ทางสังคม และผู้นำกลุ่มมีความสำคัญที่สุด จะเป็นผู้สังเกตการณ์ และผู้ให้กำลังใจ จะพยายามจัดสถานการณ์กลุ่มให้ช่วยปลด หรือลดความเครียดและความกังวล และปล่อยกลุ่มให้ค่อย ๆ จัดการกับสภาพการณ์นั้นด้วยความสามารถของสมาชิกกลุ่ม

4. รูปแบบกลุ่มพัฒนาประสิทธิภาพ (Human Resources Group Model) มี Herbert Otto เป็นต้นคิด โดยยึดความคิดพื้นฐานของทฤษฎีจิตวิทยาของ Murphy, Maslow, Goldstein & Fromm โดยพยายามหาทางนำสมรรถภาพที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ออกมาใช้ให้ได้มากที่สุด รูปแบบของกลุ่มไม่ค่อยต่างจากกลุ่มอื่น แต่จะต่างกันในด้านของวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยจะมุ่งช่วยสมาชิกให้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการดำรงชีวิตและรู้จัก และเข้าใจพลังทุกส่วนของตน สมาชิกต่างจะพูดถึงความกลัว

ความกังวล ปัญหา ตลอดจนความปรารถนาที่ตนมีอยู่ ซึ่งกลุ่มจะพยายามสนใจมองแต่ทางบวก การที่จะเสริมพลังแนวคิดให้มีมากแนว สมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มจะเป็นศูนย์กลางของความสนใจในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง เขาจะเริ่มกระบวนการด้วยการกล่าวถึงจุดแข็งต่าง ๆ ของตนและอิทธิพลที่ฝังแน่นอยู่ในใจ ซึ่งขัดขวางมิให้ตนได้ใช้พลังหรือจุดแข็งเหล่านั้นอย่างเต็มที่ สมาชิกอื่น ๆ ก็จะเริ่มแลกเปลี่ยนส่วนของตนบ้างในบรรยากาศที่อบอุ่น และเข้าใจเห็นอกเห็นใจกันและกัน กลุ่มลักษณะนี้เป็นกลุ่มที่เรียกว่า "กลุ่มปฏิบัติการ" มิใช่ "กลุ่มอภิปราย"

การเตรียมการและการจัดตั้งกลุ่ม

มาห์เลอร์ (Mahler, 1969 : 52 – 63) ได้สรุปว่า จะต้องประกอบด้วยดังต่อไปนี้

1. วิธีการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม
2. ขนาดของกลุ่ม
3. ความถี่และช่วงระยะเวลาที่ให้คำปรึกษา
4. การจัดตั้งสถานที่
5. ชนิดของกลุ่ม

1. วิธีการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม

ออลเซน (Ohlsen, 1970 : 105 – 109) ได้อ้างอิงถึง Beck (1959) Ewing and Gilbert (1967) Johnson (1963) Richard (1965) Stranahan, Schwartzman and Atkin (1957) ที่เสนอความคิดคล้ายคลึงกันว่า สมาชิกที่เหมาะสมที่สุดที่จะเข้ารับคำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น ควรเป็นสมาชิกที่อาสาสมัครและมีแรงจูงใจสูงที่จะเข้ากลุ่ม ในการสัมภาษณ์สมาชิกครั้งแรกนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงจุดมุ่งหมายและลักษณะของกลุ่ม ตลอดจนกระบวนการที่สมาชิกจะต้องทำ กลุ่มสมาชิกควรมีลักษณะเป็นเอกพันธ์ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.1 อายุ ควรเป็นนักเรียนที่มีระดับวุฒิภาวะ อายุ และระดับชั้นเรียนเดียวกัน

1.2 ความสามารถทางสติปัญญา ไม่ควรมีความแตกต่างกันมากนัก จะได้ไม่เกิดปัญหาในการสื่อความหมายระหว่างกัน

1.3 เพศ การจะจัดแยกเพศหรือรวมเพศนั้น จะขึ้นอยู่กับวัยและลักษณะของปัญหา บางปัญหาอาจจะเหมาะกับกลุ่มที่มีทั้งสองเพศอยู่ด้วยกัน แต่บางปัญหาอาจจะเหมาะกับกลุ่มที่แยกแต่ละเพศ

1.4 ลักษณะของปัญหา การที่สมาชิกมีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน จะช่วยทำให้สมาชิกทุกคนรู้สึกว่าตนเป็นเจ้าของปัญหานั้น ๆ สามารถเข้าใจปัญหาได้ดี การได้ร่วมกันอภิปรายจะช่วยให้แต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน

นอกจากนี้ เชอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1968 : 457 – 461) และ ราโอ (Rao. 1981 : 176) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าบุคคลที่ไม่เหมาะสมที่จะเข้ากลุ่มมีลักษณะ ดังนี้

1. ก้าวร้าวมาก
2. เหนียมอายมากเกินไป
3. มีปัญหาการปรับตัวมากไม่เหมาะกับกลุ่มคนปกติ
4. ไม่ควรจัดคนที่เป็นญาติหรือเพื่อนสนิทไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพราะจะกระทบกระเทือนถึงสัมพันธภาพที่เคยมีอยู่ก่อนแล้ว

2. <u>ขนาดของกลุ่ม</u>

เกี่ยวกับขนาดของกลุ่ม มีนักจิตวิทยาได้ให้ความเห็นไว้หลายท่าน เช่น เชอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1968 : 458) ได้เสนอว่า ควรจะมีระหว่าง 4 – 8 คน ซึ่งสอดคล้องกับ ออลเซน (Ohlsen. 1970 : 57 – 58, 1977 : 28 – 29) ที่สรุปว่าขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมคือ 4 – 8 คน และจะต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะ ช่วงความสนใจ และความสามารถเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

ของสมาชิกด้วย ส่วน แฮนเซน วอเนอร์ และ สมิธ (Hansen, Warner and Smith. 1976 : 36) และ มาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 54) ต่างกล่าวว่า สมาชิกควรจะมีระหว่าง 7 – 10 คน และ เบนเนทท์ (Bennett. 1963 : 148) ได้เสนอว่า ถ้าเป็นการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มขนาดเล็กควรจะมี 3 – 5 คน และถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ควรจะมีสมาชิก 10 – 12 คน ส่วน ราโอ (Rao. 1981 : 176) กล่าวว่า สมาชิกควรจะมีจำนวนตั้งแต่ 6 – 12 คน และ บุญนิจ คัดโนภาส (บุญนิจ คัดโนภาส 2521 : 54) ได้เสนอว่าควรมี 8 – 10 คน สำหรับ วัชรี ทรัพย์มี (วัชรี ทรัพย์มี 2518 : 39) มีความเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มบุคคลที่มาเข้ากลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี ดังนั้น จำนวนสมาชิกในกลุ่มต้องไม่มากเกินไป คือ ควรมีประมาณ 6 – 10 คน

สรุปแล้วขนาดของกลุ่มในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่เหมาะสมควรจะมีสมาชิกประมาณ 4 – 10 คน

3. <u>ความถี่และช่วงระยะเวลาที่ให้คำปรึกษาและการสิ้นสุดของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</u>

แพทเทอร์สัน เสนอว่า โดยปกติควรจัดให้คำปรึกษาสัปดาห์ละครั้ง แต่ถ้าช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาทั้งหมดมีน้อย อาจจัดให้มีการให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง และในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งควรใช้เวลา 1 ชั่วโมง ถึง 1.30 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นเด็กประถมศึกษาควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังได้อ้างถึงข้อเสนอของ มาห์เลอร์ ว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มควรจัดอย่างน้อยที่สุด 10 ครั้ง โดยทั่วไปแล้วกลุ่มจะยุติลงก็ต่อเมื่อสมาชิกแต่ละคนได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของตนแล้ว ซึ่งทางที่ดีควรให้สมาชิกในกลุ่มพิจารณากันเองว่าจะให้สิ้นสุดการดำเนินการของกลุ่มเมื่อใด (วัชรี ทรัพย์มี 2522 : 182, Rao. 1981 : 176 – 177)

4. การจัดตั้งสถานที่

สถานที่ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรจะเป็นห้องที่มีลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนของสมาชิก เก้าอี้ที่นั่งควรจะมีลักษณะที่นั่งได้สบายและจัดเป็นลักษณะวงกลม เพื่อให้สมาชิกได้มองเห็นกันอย่างทั่วถึง พื้นห้องควรจะสะอาดและพร้อมที่จะให้สมาชิกนั่งกับพื้นได้ ถ้าหากสมาชิกต้องการที่จะเปลี่ยนอิริยาบทบ้าง (Ohlsen. 1977 : 29, Hansen, Warner and Smith. 1976 : 362, Mahler. 1969 : 58 - 59)

5. ชนิดของกลุ่ม

ควรจัดเป็นกลุ่มแบบปิด ซึ่งหมายถึงว่าจะไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่อีกในระหว่างการให้คำปรึกษา แม้ว่าจะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดเป็นกลุ่มเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องความไว้วางใจ และความสนิทสนม (Rao. 1981 : 177, Hansen, Warner and Smith. 1976 : 366)

บทบาทของผู้นำกลุ่ม

ไดเออร์ และ เวรนด์ (Dyer and Vriend. 1975 : 142 - 175) ได้รวบรวมบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้นำกลุ่มให้คำปรึกษาดังนี้ คือ

1. ผู้นำควรบ่งชี้เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด การกระทำ และเนื้อหาสาระที่สมาชิกแต่ละคนได้อภิปรายแล้วสะท้อนกลับให้เจ้าตัวได้เข้าใจ ถ้ายังไม่เข้าใจผู้นำจะทำความกระจ่างให้เจ้าตัวและสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้เข้าใจตรงกัน

2. ผู้นำควรสรุปและทบทวนส่วนสำคัญ เพื่อให้เจ้าของปัญหาและสมาชิกคนอื่น ๆ ได้เข้าใจเรื่องราวโดยตลอด และได้ทราบถึงความก้าวหน้าของกลุ่ม การสรุปและทบทวนจะทำเป็นระยะ ๆ และกระทำในตอนสุดท้ายที่จะยุติการอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนใดคนหนึ่งด้วย

3. ผู้นำควรตีความหมาย พฤติกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกแสดงออกทั้งเป็นคำพูดและไม่ใช่คำพูด แต่ต้องระมัดระวัง เพราะถ้าสมาชิกยังมีจิตใจไม่พร้อมที่จะฟัง อาจทำให้เขาเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยได้

4. ผู้นำควรให้ข้อมูลแก่กลุ่ม ที่คิดว่าเป็นประโยชน์และให้ข้อมูลเมื่อสังเกตว่ากลุ่มรับรู้ข้อเท็จจริงบางอย่างคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง แต่ต้องควรพิจารณาด้วยว่าควรจะให้เวลาใดจึงจะเหมาะสม

5. ผู้นำควรริเริ่มให้มีการดำเนินงาน ซึ่งกระทำได้ตลอดกระบวนการของการอภิปรายกลุ่ม เช่น อาจริเริ่มเพื่อให้มีการพูดเมื่อกลุ่มเงียบ ริเริ่มให้กลุ่มร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ให้สมาชิกบางคนได้แสดงความคิดเห็น และให้กลุ่มอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในกลุ่ม

6. ผู้นำควรกระตุ้น สนับสนุน และให้ความมั่นใจแก่สมาชิก โดยกระตุ้นให้สมาชิกได้พูดถึงปัญหาของเขา และจากนั้นก็พยายามสนับสนุนให้กำลังใจ เพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจที่จะอภิปรายปัญหาของเขาสืบไป

7. ผู้นำควรมีวิธีขัดขวางกลุ่มอย่างเหมาะสม พฤติกรรมของกลุ่มที่ควรจะขัดขวาง คือ

7.1 เมื่อสมาชิกพูดแทนกัน ผู้นำจะขัดขวางเพื่อให้เจ้าตัวพูดเอง

7.2 เมื่อมีการพูดเน้นถึงบุคคลภายนอกกลุ่ม สถานการณ์ภายนอกกลุ่ม หรือเหตุการณ์ในอดีตมากเกินไป

7.3 เมื่อสมาชิกพูดเกริ่นเชิงออกตัวเพื่อเรียกร้องความเห็นใจจากกลุ่ม

7.4 เมื่อสมาชิกในกลุ่มเงียบ หรือสมาชิกคนหนึ่งคนใดไม่ยอมพูดโดยอ้างว่า การพูดของเขาจะมีผลกระทบกระเทือนต่อเพื่อน

7.5 เมื่อสมาชิกแสดงออกว่าได้รับผิดชอบที่จะช่วยตนเอง บัดปัญหา เช่นบอกว่า "ไม่เป็นไรหรอก จะดีเอง"

8. ผู้นำควรช่วยให้สมาชิกได้ตั้งเป้าหมายทุกครั้งที่มีการอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนต่อไป ผู้นำจะช่วยให้สมาชิกที่เป็นเจ้าของปัญหาได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนา

ปรับปรุงตนเองให้เรียบร้อยก่อน ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะมีการระบุว่าจะเริ่มปรับปรุงตนเองเมื่อไร ที่ไหน และกระทำอย่างไร

9. ผู้นำควรช่วยให้มีการยุติการอภิปรายกลุ่มอย่างเหมาะสม โดยยุติทั้งเมื่อจบการอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนใดคนหนึ่งที่เห็นและแน่ใจว่าเขามีเป้าหมาย และยุติปิดประชุมด้วยในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้นำจะสรุปผลของการประชุมให้สมาชิกทราบและจะมีการนัดหมายการพบกันครั้งต่อไป

นอกจากนี้ โคช์แรน และปีเตอร์ (Coechran and Peters. 1972 : 230 – 232) ให้แนวคิดว่าผู้นำกลุ่มควรจะปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ความเข้าใจในความหมายของผู้พูดหรือผู้สื่อความหมายเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญของผู้นำที่จะต้องแก้ไขในสิ่งที่สมาชิกทุกคนพูด ทั้งความหมายและความรู้สึก ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพ

2. การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรม บทบาท หน้าที่ ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนรวมทั้งผู้นำด้วย

3. การยอมรับและการสนับสนุน ผู้นำจะต้องยอมรับสิ่งที่สมาชิกพูดและรู้สึกและคอยสนับสนุนให้กำลังใจให้เขาได้พูด พยายามฟังและเข้าใจเขา พยายามให้เขามีโอกาสได้ร่วมในกลุ่ม

4. คอยสนองความรู้สึกในเรื่องความเป็นเจ้าของ ทำให้สมาชิกทุกคนรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งสมาชิกจะรู้สึกดีต่อเมื่อรู้สึกว่ากลุ่มปลอดภัย และมีความไว้วางใจเกิดขึ้น

5. ต้องคอยสะท้อนความรู้สึกทั้งคำพูดและการแสดงออก หรือให้สมาชิกสะท้อนกันเอง ทั้งในด้านเนื้อหาและความรู้สึก

6. ต้องคอยสังเกตและคอยประเมินผลพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน และปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

7. ลดความตึงเครียด ผู้นำจะต้องทำหน้าที่ผ่อนคลายความขัดแย้ง ความกลัว และความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

บทบาทของสมาชิก

วอร์เตอร์ส (Warters. 1960 : 204 – 206) กล่าวถึงพฤติกรรมของสมาชิก เมื่อเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มพอสรุปได้ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะมีบรรยากาศทั้งการให้และรับคำปรึกษา ดังนั้น สมาชิกจึงจะต้องเป็นทั้งผู้ให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่ม และผู้รับความช่วยเหลือจากกลุ่ม

2. สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีความเข้าใจและยอมรับสมาชิกอื่นทั้งคำพูดและการแสดงออก ตั้งใจฟังคนอื่นพูด และคอยวิจารณ์และสนับสนุน

3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้สึกของตนกับสมาชิกคนอื่น ๆ เพื่อช่วยให้สมาชิกลดความวิตกกังวลและการป้องกันตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยการยอมรับการเคารพซึ่งกันและกัน และยังทำให้สมาชิกได้ตรวจสอบตนเอง มีความเชื่อมั่นที่จะเลือกตัดสินใจ และรับผิดชอบที่จะนำตนเองได้

4. แสดงความรู้สึกเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจสมาชิกคนอื่นเมื่อเขาเกิดความกลัว ความวิตกกังวล และมีความทุกข์

เนลสัน (Nelson. 1971 : 27 – 28) ได้ให้ข้อคิดว่า กลุ่มจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นถ้าสมาชิกให้ความสนใจในเรื่องต่อไปนี้

1. การฟังอย่างตั้งใจ โดยแสดงออกให้ผู้พูดได้เห็นว่าสนใจและตั้งใจฟังตลอด ขณะที่ฟังให้จับความหมายให้ถูกต้อง และควรให้ความสนใจกับน้ำเสียง สีหน้า ท่าทางของผู้พูดด้วย เพื่อจะได้เข้าใจในความรู้สึกของผู้พูด สมาชิกไม่ควรเตรียมตัวโต้ตอบในขณะที่ฟัง เพราะจะทำให้ไม่มีสมาธิในการฟัง

2. ส่งเสริมให้สมาชิกคนอื่น ๆ ได้พูดได้แสดงออกทุกสิ่งทุกอย่างที่สมาชิกแสดงออกในกลุ่มจะไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี แต่จะเน้นว่าการแสดงออกนั้นมีอะไรเป็นสาเหตุ ตัวเองพอใจหรือไม่ ถ้าไม่พอใจ กลุ่มจะช่วยให้ข้อคิดในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป การกล่าวนำด้วยประโยคเหล่านี้จะเป็นการเริ่มต้นที่ดีที่จะช่วยให้ผู้อื่นได้พูด เช่น บางทีเธออาจจะหมายถึง... เธอกำลังจะบอกพวกเราว่า...

หรือเกี่ยวกับเรื่องอะไรที่เธอรู้สึกวิตกกังวล...

3. การอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาหรือความวิตกกังวลของสมาชิก เมื่อสมาชิกพูดถึงปัญหาของเขา กลุ่มก็จะร่วมกันอภิปรายถึงปัญหานั้น เพื่อช่วยให้ผู้นั้นเกิดความเข้าใจตัวเอง เข้าใจปัญหา และหาวิธีการช่วยเหลือ

4. การอภิปรายถึงความรู้สึกต่าง ๆ บางทีสมาชิกแต่ละคนไม่รู้ว่าปัญหาของเขาเป็นปัญหาเล็กหรือปัญหาใหญ่จนกว่าเขาจะได้อภิปรายความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้น ฉะนั้นสมาชิกจะต้องเสนอหรือบอกเล่าความรู้สึกของตนแก่กลุ่มประโยคเหล่านี้จะเป็นวิธีการที่บอกถึงความรู้สึกหรือถามความรู้สึก เช่น "สิ่งเหล่านี้มันรบกวนฉันตลอดเวลา..." "ฉันอยากจะรู้ว่าเธอมีความรู้สึกต่อ... อย่างไร" หรือ "เธอกำลังรู้สึกวิตกกังวลต่อ..."

5. การกล่าวอ้างยืนยัน ในบางครั้งสมาชิกพูดขัดแย้งในสิ่งที่เคยกล่าวมาก่อน สมาชิกในกลุ่มก็จะนำมากล่าวย้ำ เพื่อให้สมาชิกผู้นั้นได้สำรวจและพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร

6. การวางแผน ช่วยสมาชิกผู้อื่นในการวางแผนการแก้ไขปัญหาถ้าเขาต้องการจะปรับปรุงตนเอง

ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจและรู้จักถึงวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นพลังต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการให้คำปรึกษา ซึ่งจะทำให้กลุ่มมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะต้องสอนให้สมาชิกได้รู้จักไว้ด้วย พลังเหล่านั้นได้แก่ (คมเพชร ฉัตรศุภกุล 2522 : 90 – 92, Ohlsen, 1970 : 80 – 93)

1. ข้อผูกมัด สมาชิกจะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะต้องรับรู้และยอมรับว่ามีความต้องการที่จะรับคำปรึกษา และจะต้องพูดเกี่ยวกับปัญหาของตนเอง เพื่อที่จะแก้ไขและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน

2. ความคาดหวัง สมาชิกจะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมากที่สุด เมื่อเขาเข้าใจว่าอะไรคือความหวัง ก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะเข้ากลุ่มหรือไม่

3. ความรับผิดชอบ สมาชิกที่มีปัญหาจะต้องพยายามเพิ่มความรับผิดชอบสำหรับตนเอง และเพื่อการแก้ไขปัญหาในกลุ่ม

4. การยอมรับ เมื่อสมาชิกให้การยอมรับตนเองจะเป็นผลให้แต่ละบุคคลเกิดความเคารพนับถือตนเอง และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน

5. การดึงดูดความสนใจ ถ้าหากกลุ่มเป็นที่ดึงดูดความสนใจของสมาชิกกลุ่มมากเท่าใด ก็ยิ่งจะทำให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้น

6. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ สมาชิกผู้ที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและผู้ที่ชักชวนให้เปลี่ยนแปลง จะต้องมีความรู้สึกต่อการเป็นเจ้าของกลุ่ม

7. ความรู้สึกปลอดภัย เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกปลอดภัยระหว่างการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เขาจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเขา ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถแสดงความรู้สึกของตนเองต่อผู้อื่น

8. ความตึงเครียด ความเครียดในระดับที่เหมาะสมจะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ถ้าความเครียดมากเกินไปจะทำให้บุคคลไม่ได้ใช้ความสามารถที่เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้

9. ปทัสถานของกลุ่ม เมื่อสมาชิกเข้าใจและยอมรับเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว สมาชิกจะช่วยกันกำหนดปทัสถานของกลุ่ม และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ความสำเร็จของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะขึ้นอยู่กับปทัสถานของกลุ่มด้วย

<u>ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</u>

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนโดยลำดับ ราโอ (Rao. 1981 : 175) ได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการจัดตั้งกลุ่ม
2. ขั้นริเริ่มการให้คำปรึกษา
3. ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ
4. ขั้นปฏิบัติการ
5. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

นอกจากนี้ ทองเรียน อมรัชกุล (ทองเรียน อมรัชกุล 2520 : 113 – 120) ได้จัดแบ่งขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มออกเป็น 4 ขั้นตอน และได้ขยายข้อความ ดังนี้

1. ขั้นริเริ่มการให้คำปรึกษา ในขั้นนี้ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องดำเนินการในเรื่องทำความกระจ่างแจ้งเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ทำความรู้จักคุ้นเคยกัน สร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ มีการยอมรับและการริเริ่ม ความรู้สึกและพฤติกรรม หลักการในการดำเนินการสำหรับผู้ให้คำปรึกษาในขั้นนี้ ได้แก่

1.1 ต้องการจะช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของตนเอง ในขณะเดียวกันก็จะรู้จักเคารพในสิทธิของคนอื่นที่จะมีความรู้สึก ความคิดเห็น และทัศนคติเป็นของตนเอง

1.2 สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องตัดสินใจเพื่อตนเองในสิ่งที่เขาต้องการกระทำ เช่น บุคคลมีสิทธิจะเงียบ หรือมีสิทธิที่จะรับการส่งผลย้อนกลับจากผู้อื่น

1.3 เอกัตบุคคล จะต้องกระทำการทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเอง ผู้ให้คำปรึกษาเป็นเพียงผู้สร้างบรรยากาศให้บุคคลได้กระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง

1.4 ทุกคนในกลุ่มจะต้องถือความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์หรือปัญหาของกลุ่มเป็นเรื่องสำคัญกว่าสถานการณ์หรือตัวปัญหาของกลุ่ม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมิใช่การอภิปราย ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องทำตนเป็นผู้นำกลุ่มได้พิจารณาถึงความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อของสมาชิกที่มีต่อสิ่งที่อภิปรายกันมากกว่าเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นของการอภิปราย

2. ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นขั้นที่สมาชิกเตรียมพร้อมและตั้งใจจะศึกษาถึงความหมายต่าง ๆ จากพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นระยะที่สมาชิกสร้างความไว้วางใจกัน มีการตรวจสอบความรู้สึกร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพร้อมที่จะทำงานร่วมกันในขั้นต่อไป อย่างไรก็ตามจุดสำคัญในขั้นนี้คือ เป็นระยะที่เกิดความตึงเครียด มีความวิตกกังวล และเกิดการต่อต้านจากบุคคลหลายประเภท หลักการสำคัญผู้ให้คำปรึกษาที่จะยึดถือในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ คือ

2.1 ชี้ให้บุคคลในกลุ่มได้เห็นถึงข้อได้เปรียบหลายประการในการเปิดเผยตนเอง เช่น เกิดความไว้วางใจกัน มีความเข้าอกเข้าใจกัน มีการส่งผลย้อนกลับ และทำให้เกิดความรู้จักตนเอง เป็นต้น

2.2 สมาชิกในกลุ่มย่อมจะเข้าใจพฤติกรรมของตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.3 สมาชิกในกลุ่มย่อมจะรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองในการนี้บุคคลจะยึกหลักการช่วยตนเอง และต้องยอมรับว่าไม่มีใครสามารถรับผิดชอบพฤติกรรมของตนมากไปกว่าตนเอง

3. ขั้นปฏิบัติการ เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้หาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อการแก้ปัญหา โดยปกติแล้วเมื่อถึงขั้นนี้สมาชิกมักพร้อมที่จะนำเอาปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่มาอภิปรายหรือพูดคุยกัน ทั้งนี้สมาชิกอาจจะกล่าวถึงข้อผิดพลาดต่าง ๆ การปล่อยให้สมาชิกได้ยอมรับความคิด ค่านิยม ความรู้สึก การป้องกันตนเอง การพร้อมที่จะเผชิญปัญหาตามความเป็นจริง รวมทั้งการส่งผลย้อนกลับเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างสมาชิก ขั้นปฏิบัติการนี้ย่อมแสดงให้เห็นถึงขวัญของสมาชิกว่าอยู่ในระดับสูงและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาร่วมกับสมาชิกอื่นอย่างชัดเจน หลักการที่ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องยึดถือมีดังนี้

3.1 ปฏิบัติการใด ๆ ย่อมจะถือเอาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสมาชิกเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งกว่านี้ยังหมายถึงการลงมือปฏิบัติหรือกระทำจริง ๆ หาใช่การพูดแต่เพียงอย่างเดียว

3.2 บุคคลย่อมพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ยุ่งยากคับขัน

3.3 การอุทิศตนเองเพื่อการเปลี่ยนแปลงย่อมถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่ง

4. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่สมาชิกรวมทั้งหัวหน้าของกลุ่มการให้คำปรึกษา คิดไนสิ่งที่จะนำเอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการนำเอาประสบการณ์กลุ่มให้คำปรึกษาไปใช้ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนเวลาที่จะยุติการให้คำปรึกษานั้นจะต้องค่อยเป็นค่อยไป หลักการที่ผู้ให้คำปรึกษาควรจะยึดถือในการยุติกลุ่ม คือ

4.1 บุคคลทุกคนย่อมมีความสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.2 การที่จะมีความตระหนักรู้และยอมรับตนเองมากขึ้นนั้นบุคคลจะต้องพยายามลดกลวิธานในการป้องกันตนเองให้มากที่สุด

งานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

แลกเซอร์ และคนอื่น ๆ (Laxer and others. 1967 : 454 – 457) ได้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่นักเรียนชายชั้นเกรด 9 อายุระหว่าง 13 – 16 ปี ของโรงเรียน 3 โรงเรียน โดยคัดเลือกมาโรงเรียนละ 20 คน เฉพาะนักเรียนที่ชอบฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนอย่างร้ายแรง ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เคยร่วมอยู่ในงานด้านแนะแนวของโรงเรียนมาอย่างน้อย 3 ปี และมีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อยคนละ 7 – 9 ปี ผู้ให้คำปรึกษาจะได้รับการฝึก 4 ครั้ง ซึ่งจะได้รับการกระตุ้นให้ใช้เทคนิคที่เขาคุ้นเคย โดยพยายามดัดแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในระยะแรก ผู้ให้คำปรึกษาจะพยายามให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ตนอยากจะนำมาพูด เพื่อการอภิปรายกัน ซึ่งอยู่ในลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบผู้มารับบริการเป็นศูนย์กลาง ให้คำปรึกษาอาทิตย์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที รวมแล้วแต่ละกลุ่ม จะได้รับการปรึกษาอย่างน้อย 600 นาที ผลการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยของ

การเปลี่ยนแปลงของแต่ละตัวแปร ได้นำมาคำนวณและวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวน เพื่อใช้ในการทดสอบความมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเลย อัตราการลดลงของความเครียดทางอารมณ์ของผู้รับบริการไม่มีนัยสำคัญ (P > .10) และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อบริการให้คำปรึกษาของผู้รับบริการในด้านลบจะไม่มีนัยสำคัญ (P > .10)

ปี 1975 เวอร์นอท (Vernot. 1975 : 3420 – A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยใช้โปรแกรมเดียวกับมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายในชั้นเกรด 10 จากโรงเรียนแถบชานเมือง จำนวน 52 คน มีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นนักเรียนที่ถูกทำทัณฑ์บนอย่างน้อย 1 ครั้งภายใน 1 ปีที่ผ่านมา
2. เป็นนักเรียนที่มีอัตราการขาดเรียนมาก โดยไม่ทราบสาเหตุ (อย่างน้อย 20 วัน) จากปีที่ผ่านมา
3. เป็นนักเรียนที่มีประวัติว่าก่อให้เกิดความเสียหายต่อโรงเรียน เช่น การทะเลาะวิวาทอย่างน้อย 2 – 3 ครั้ง ในปีที่ผ่านมา

นักเรียนเหล่านี้ถูกสุ่มแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 19 คน กลุ่มควบคุม 17 คน และกลุ่มหลอก 16 คน โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนี้รวบรวมเอากิจกรรมต่าง ๆ ที่เสริมสร้างทักษะในการสื่อสารและแก้ปัญหาการลดความขัดแย้งและการตัดสินใจ ผลการทดลองพบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม ยังมีความประพฤติไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มทดลองนั้นพบว่า มีพัฒนาการด้านความประพฤติมากกว่ากลุ่มควบคุม

แซมมวลวิคซ์ (Samulewicz. 1975 : 2645 – A) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ยึดผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง และฝึกอบรมความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์อัตมโนทัศน์ และการปรับพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมที่มีปัญหาการปรับตัว กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 42 คน เป็นชาย 26 คน เป็นหญิง 16 คน มีระดับ I.Q. 85 – 115 นักเรียนทั้งหมดได้รับการสุ่มเข้าทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม

1 กลุ่ม โดยที่กลุ่มทดลองแต่ละกลุ่มแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน สมาชิกในกลุ่มพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ กลุ่มทดลองที่ 1 เน้นถึงการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึก กลุ่มทดลองที่ 2 เน้นการวิเคราะห์วิจารณ์โดยใช้ความคิด ผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยให้สมาชิกพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาเมื่อประสบกับสภาพการณ์นั้น ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการทดลองครั้งนี้ได้ให้ผู้ให้คำปรึกษาทั้ง 2 คน พบว่าประสิทธิภาพของผู้ให้คำปรึกษามีผลต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้วย

ในปีต่อมา แลง (Lang. 1976 : 2638A – 2639A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจตนเองตามสภาพที่เป็นจริง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนิโกรที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในห้องเรียน และเป็นผู้ที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 13 คน ก่อนเข้ากลุ่มให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบตนเอง (Personal Orientation Inventory) แล้วให้นักเรียนเข้ากลุ่มพัฒนาศักยภาพ (Human Potential Seminar) ต่อจากนั้นให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบตนเองในชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง และใช้การตรวจสอบเปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติด้วย t – test ผลการทดลองปรากฏว่า การให้คำปรึกษาโดยการเข้ากลุ่มแบบพัฒนาศักยภาพ ทำให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจตนเองตามสภาพที่เป็นจริงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิลเบรธ (Gilbreath. 1977 : 449 – 453) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนชายระดับวิทยาลัย ซึ่งมีลักษณะการเรียนอ่อน และชอบพึ่งพาผู้อื่น โดยให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 2 วิธีแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน แบ่งเป็น 8 กลุ่ม มีผู้ให้คำปรึกษา 2 คน ให้แต่ละคนเป็นผู้นำกลุ่ม 4 กลุ่ม โดย 2 กลุ่มแรก ผู้นำจะกำหนดหัวข้อให้สมาชิกสนทนา ส่วน 2 กลุ่มหลังให้สมาชิกกำหนดหัวข้อเอง ผลปรากฏว่า กลุ่มที่มีผู้นำกำหนดหัวข้อให้สนทนานั้น นักเรียนที่อ่อนและมีลักษณะชอบพึ่งพาคนอื่นได้รับเกรดในการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนที่เรียนอ่อน แต่ไม่ชอบพึ่งพาผู้อื่นในกลุ่มที่ใช้วิธีให้กลุ่มกำหนดหัวข้อสนทนานั้นได้รับเกรดสูงกว่ากลุ่มที่ผู้นำกำหนดหัวข้อในการสนทนา

บอยเล (Boyle. 1977 : 1884 – A) ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีผลต่อการพัฒนามโนภาพแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนแถบชานเมืองพิทสเบอร์ก (Pittsburgh) ที่มีความประพฤติเกเรผิดศีลธรรม ขาดวินัยในตนเอง เป็นผู้ที่ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน หนีโรงเรียน ชอบขโมยของ และทำลายของสาธารณะ ติดยาเสพติด เป็นนักเรียนระดับชั้นเกรด 6 อายุ 11 – 12 ปี ชั้นเกรด 8 อายุ 13 – 14 ปี และชั้นเกรด 10 อายุ 15 – 16 ปี แยกเป็นระดับชั้นและแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน รวมทั้งหมด 60 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเด็กที่อยู่ในสภาพสังคมเดียวกัน (Positive Peer Culture Counseling) และกลุ่มควบคุมไม่ได้ให้คำปรึกษาใด ๆ โดยให้พบกันครั้งละ 45 นาที เป็นเวลา 10 อาทิตย์ รวม 10 ครั้ง จากการศึกษาโดยวัดด้วยแบบวัดมโนภาพตนเองของ เทนเนสซี่ (Tennessee – Self – Concept Scale) ทั้งก่อนและหลังการให้คำปรึกษา พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระดับ มีความแตกต่างกันในเรื่องมโนภาพแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่มทดลองกันเองแล้วทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มทดลองชั้นเกรด 6 ได้รับคะแนนสูงสุดจากการจัดอันดับของผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มด้วยกัน โดยการใช้แบบรายงานการให้คำปรึกษา (Counseling Session Report) ว่าเป็นชั้นที่เหมาะสมกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเด็กที่อยู่ในสภาพสังคมเดียวกัน (Positive Peer Culture Counseling)

โฮลท์ (Holt. 1979 : 6546 – A) ได้ศึกษาถึงผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีผลต่อความรับผิดชอบตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้มีการฝึกซ้อมบทบาทและการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเองด้วย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยม 15 คน จากเมืองเชรอเวพอร์ต (Shreveport) ในลุยเซียน่า (Louisiana) โดยคัดเลือกเด็กที่มีปัญหาในการเรียน มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องเรียน และมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง และกลุ่มหลอก กลุ่มละ 5 คน ให้

พบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 45 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน (Intellectual Achievement Responsibility Questionnaire - IAR) และแบบวัดสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status - SES) ใช้วัดก่อนและหลังการทดลองและดูจากการทำงาน ความตั้งใจ พฤติกรรมในห้องเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ กลุ่มทดลองให้ได้รับกำลังใจจากผู้ให้คำปรึกษา กลุ่มหลอกให้ได้รับกำลังใจจากเพื่อน ๆ สมาชิกในกลุ่มโดยมีผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้สนับสนุน ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มหลอก

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย การณี วงษ์อยู่น้อย (การณี วงษ์อยู่น้อย 2525 : 42 - 44) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ที่มีผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ปีการศึกษา 2524 กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 8 คน สมาชิกในกลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนที่ได้รับเอกสารสนเทศ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการเข้ากลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการปรึกษาแบบกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเอกสารสนเทศเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาภรณ์ มหาคำ (อาภรณ์ มหาคำ 2525 : 58 - 61) ได้ศึกษาถึงผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ที่มีต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2524 จำนวน 16 คน โดยสุ่มมาจากนักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่ำกว่า 125 คะแนน แล้วสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน ให้กลุ่มทดลอง

ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกลดลงกว่าก่อนได้รับคำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ เพชรสุดา เพชรไส (เพชรสุดา เพชรไส 2525 : 64 – 68) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ต่อการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2524 จำนวน 16 คน โดยสุ่มมาจากนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าวที่ได้คะแนนตั้งแต่ควอไทล์ที่ 3 ขึ้นไป แล้วสุ่มแยกออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นเวลา 10 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผลของการทดลองพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนให้น้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะเห็นได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และใช้ได้ผลดีกับปัญหาต่าง ๆ เช่น การปรับตัว ปัญหาความประพฤติ และการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน ความก้าวร้าว ซึ่งสาเหตุของปัญหาเหล่านี้นั้นเกิดจากการขาดความมีวินัยในตนเองทั้งสิ้น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเน้นบรรยากาศแห่งการยอมรับเข้าใจกัน สำรวจความรู้สึก และร่วมกันหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาให้เหมาะสม รวมทั้งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนาตนเองของสมาชิกตามที่ต้องการ ฉะนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาใช้ในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัยในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยในตนเองมากขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ จำนวน 20 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย และแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. นำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โรงเรียนบางกะปิ จำนวน 455 คน แล้วเลือกเฉพาะนักเรียนที่ได้คะแนนจากการตอบแบบทดสอบต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 20 ลงมา

2. ผู้วิจัยพบและสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนจากการตอบแบบทดสอบต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 20 ทุกคน ซึ่งมีจำนวน 86 คน เพื่อสอบถามถึงความสมัครใจในการเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. แบบสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา
3. แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง
4. แบบประเมินผลการให้คำปรึกษา
5. แบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจาก ของ เพชรสุดา เพชรไส (เพชรสุดา เพชรไส 2525 : 78)

ตัวอย่างคำถาม

(0) นักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

(00) ในการเข้ารับคำปรึกษา นักเรียนต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองหรือไม่ อย่างไร

2. แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

2.2 ศึกษาตัวอย่างแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสร้างขึ้นโดย กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 103 – 105) ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : ภาคผนวก 11 – 15) วรรณวิภา ทองงอก (วรรณวิภา ทองงอก 2517 : ภาคผนวก 11 – 16) วิวาห์วัน มูลสถาน (วิวาห์วัน มูลสถาน 2523 : 93 – 105)

2.3 สร้างนิยามศัพท์เฉพาะของความมีวินัยในตนเอง และสร้างแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง โดยอาศัยความรู้ในข้อที่ 2.1 และ 2.2

ลักษณะของแบบทดสอบ

ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบสร้างสถานการณ์ที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ในลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก เป็นสถานการณ์ที่คนส่วนมากได้พบเห็นในชีวิตจริงหรืออาจจะมีโอกาสกระทำด้วย แต่เป็นสถานการณ์ที่ไม่รุนแรงเกินไป ซึ่งช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกของบุคคลต่อเรื่องนั้น ๆ

ในการตอบข้อคำถาม ให้ผู้ตอบพิจารณาว่าในสถานการณ์เช่นนั้นบุคคลนั้นควรจะทำอย่างไร แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องมาตราส่วนในกระดาษคำตอบ โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ในแบบทดสอบ คำตอบจะมีข้อความอยู่ 2 ลักษณะ

ถ้าข้อความมีลักษณะเชิงนิมาน (Positive) ให้คะแนนดังนี้

ตอบ ก ให้ 5 คะแนน
ตอบ ข ให้ 4 คะแนน
ตอบ ค ให้ 3 คะแนน
ตอบ ง ให้ 2 คะแนน
ตอบ จ ให้ 1 คะแนน

ถ้าข้อความมีลักษณะเชิงนิเสธ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

ตอบ ก ให้ 5 คะแนน
ตอบ ข ให้ 4 คะแนน
ตอบ ค ให้ 3 คะแนน
ตอบ ง ให้ 2 คะแนน
ตอบ จ ให้ 1 คะแนน

ตัวอย่างคำถาม

(0) จารุณี เห็นหญิงคนหนึ่งทำสร้อยข้อมือหล่นที่ป้ายรถประจำทาง จารุณีต้องการเงินเป็นค่าเล่าเรียนอยู่พอดี ถ้าจารุณีจะเก็บสร้อยเส้นนั้นไว้เอง ก็ไม่มีคนเห็น จารุณีควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

เก็บไว้เอง | ก | ข | ค | ง | จ | บอกเจ้าของ

(00) จากกระดาษคำตอบข้อสอบที่ครูส่งคืนมา ปรากฏว่าครูรวมคะแนนของสรพงษ์ผิด ถ้าสรพงษ์บอกให้ครูทราบ คะแนนของสรพงษ์จะลดลงและได้คะแนนน้อยที่สุดของห้อง สรพงษ์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

บอกครู | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่บอกครู

ตัวอย่างกระดาษคำตอบ

(0) เก็บไว้เอง | ก | ข | ค | ง | จ | บอกเจ้าของ

(00) บอกครู | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่บอกครู

ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบ

1. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โรงเรียนมักกะสันพิทยา จำนวน 100 คน นำแบบทดสอบที่ตอบแล้วมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้ค่าสถิติ t - test

ผลการวิเคราะห์ได้คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ 33 ข้อ มีค่าสถิติ t อยู่ระหว่าง 1.90 ถึง 7.48

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธี Alpha Coefficient

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .8353

3. การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาแนะแนว และการวัดผลตรวจสอบ เป็นการหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity และหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบทดสอบโดยนำไปหาค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามความรู้สึกรับผิดชอบของ สุบโชค พูลนวม ที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งมีสมมติฐานว่าจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังที่ **สุบโชค พูลนวม (สุบโชค พูลนวม** 2523 : 10 อ้างอิงมาจาก Davis. 1972 : 498) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม ความรู้สึกรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงาน จะทำให้เกิดการมีวินัยในตนเอง รู้สึกมีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักหน้าที่ของตนเอง ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.3720 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามวัดพฤติกรรมก้าวร้าวของ เพชรสุดา เพชรไสว ที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2524 ซึ่งมีสมมติฐานว่า จะมีความสัมพันธ์กันทางลบ ตามที่ **เพชรสุดา เพชรไสว (เพชรสุดา เพชรไสว 252**[illegible] : 10 อ้างอิงมาจาก เรณู ยุคุงถิ่น 2527 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าว ถ้าแสดงออกจะเป็นผลทำให้เกิดปัญหา เนื่องจากว่าขาดระเบียบวินัย สร้างปัญหาให้กับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสังคมด้วย ผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่าได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ –0.6547 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นว่า แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองที่สร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

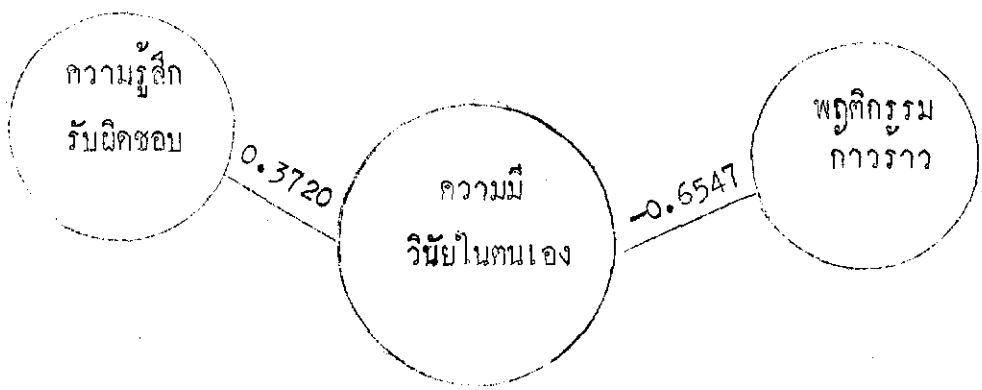

ภาพประกอบ 1 แสดงการหาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

3. <u>แบบประเมินผลการให้คำปรึกษา</u> ผู้วิจัยใช้แบบประเมินผลการให้คำปรึกษา ซึ่งวราภรณ์ ลิ้มสุวัฒน์ แปลและเรียบเรียงจากเอกสารอัดสำเนา Counselor Educative Division Northern Illinois University 1975 และได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2521

แบบประเมินผลการให้คำปรึกษามี 2 ตอน คือ

<u>ตอนที่ 1</u> ให้นักเรียนประมาณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา

<u>ตัวอย่าง</u>

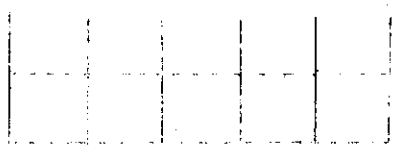

<u>ตอนที่ 2</u> ผลจากการเข้ารับการให้คำปรึกษา ข้าพเจ้าได้รายละเอียดหรือเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตัวของข้าพเจ้าเองในแง่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

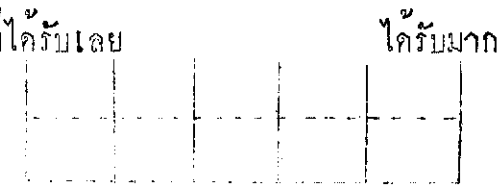

4. <u>แบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง</u> ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองของ Wayne W. Dyer และ John Vriond จากหนังสือ Counseling Techniques That Work. หน้า 262 - 270

<u>ตัวอย่าง</u>

<u>คำแนะนำ</u>

ขอให้ท่านพิจารณาพฤติกรรมของท่านในขณะที่ร่วมกิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม แล้วให้กาเครื่องหมาย X ในช่องด้านขวามือให้ตรงกับลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1 แทน พฤติกรรมที่ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

2 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยครั้ง หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ ลงไป

3 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบางครั้ง หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้น 26 – 50 เปอร์เซนต์

4 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้น 51 – 75 เปอร์เซนต์

5 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นทุกครั้ง หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้น 76 – 100 เปอร์เซนต์

ข้อที่	พฤติกรรม	1	2	3	4	5
1	ข้าพเจ้ามีอิสระและสามารถทำอะไรได้ตามความต้องการ					
2	ข้าพเจ้าร่วมอภิปรายในกลุ่มอย่างเต็มที่					

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control – Group Pretest-Posttest Design (พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ 2519 : 198 – 199) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
[R] E	T_{1_E}	X	T_{2_E}
[R] C	T_{1_C}	$\sim$ X	T_{2_C}

สัญญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

X แทน การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

$\sim$ X แทน การไม่ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

T_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

[R] แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

ในการดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง โดยขออนุญาตใช้สถานที่และอุปกรณ์จากผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

1.2 เตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลอง

2. ขั้นการให้คำปรึกษา

2.1 นำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โรงเรียนบางกะปิ จำนวน 455 คน ตรวจให้คะแนนแล้วคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 20 ลงมา

2.2 สัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนจากการตอบแบบทดสอบต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 20 ลงมา ซึ่งมีจำนวน 86 คน เพื่อถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

2.3 สุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมรับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 20 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย และสุ่มแยกออกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน

2.4 กลุ่มทดลอง ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามขั้นตอนของวิธีการดำเนินการทดลองที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยนัดวันเวลา และกำหนดสถานที่ที่จะใช้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยจัดให้สมาชิกในกลุ่มทดลอง 10 คน มาพบกันเพื่อให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 – 2.00 ชั่วโมง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2526 – 6 สิงหาคม 2526 รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทั้ง 10 ครั้ง มีเนื้อหาในการอภิปราย เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ คือ

1. <u>ผู้นำกำหนดแนวทางการอภิปราย</u> (Leader Structure) ผู้ดำเนินการทดลองในฐานะผู้นำกลุ่ม กำหนดแนวทางการอภิปรายในครั้งที่ 1 – 3 ดังนี้

ครั้งที่ 1 ผู้นำได้แจกชิ้นส่วนของกระดาษที่ตัดเป็นรูปดาว และมีข้อความกำกับไว้ สมาชิกจะได้รับคนละ 1 ชิ้น ต่อจากนั้นก็ให้สมาชิกแต่ละคนนำชิ้นส่วนของกระดาษนั้นมาต่อกับของสมาชิกคนอื่น ๆ ถ้าต่อถูกต้องจะเห็นเป็นรูปดาว และได้ข้อความที่ต่อเนื่องสมบูรณ์ เช่น หนุ่มนาข้าว – สาวนาเกลือ เป็นต้น

ผู้นำให้สมาชิกที่ต่อชิ้นส่วนของดาวเข้ากันได้และได้ข้อความที่ต่อเนื่องสมบูรณ์ ทำความรู้จักคุ้นเคยกัน โดยผลัดเปลี่ยนกันถามตอบ แล้วสมาชิกแต่ละคนจะแนะนำสมาชิกคู่ของตนให้กลุ่มทราบ และสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มอาจซักถาม

รายละเอียดเพิ่มเติม เมื่อทุกคนทำความคุ้นเคยกันแล้ว ผู้นำชี้แจงจุดมุ่งหมายในการเข้ากลุ่ม กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ต้องปฏิบัติ กำหนดช่วงระยะเวลา จำนวนครั้งและสถานที่ที่ใช้ในการให้คำปรึกษา และเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อข้องใจ

ครั้งที่ 2 เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคย เข้าใจยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกมีความกล้าที่จะพูด ผู้นำให้สมาชิกดูรูปภาพเกี่ยวกับความสับสนวุ่นวายบนท้องถนน มีคนกำลังข้ามถนนไม่ตรงทางข้าม และมีขยะทิ้งเกลื่อนบนพื้นถนน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนอภิปรายความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ

ครั้งที่ 3 เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศให้เปิดเผยตัวเอง ตลอดจนบุคลิกลักษณะของตนเองของสมาชิกมากขึ้น ผู้นำให้สมาชิกดูภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เจาะจงแสดงถึงความไม่มีระเบียบวินัยมากขึ้น เช่น ผู้คนที่กำลังเบียดเสียดกันขึ้นรถเมล์ และมีคนกำลังโหนรถเมล์ล้นออกมานอกประตู แล้วให้สมาชิกแต่ละคนได้เล่าเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับตนเองในทำนองเช่นเดียวกันนี้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งกันและกัน ผู้นำและสมาชิกคนอื่น ๆ จะซักถามและให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. <u>กลุ่มกำหนดแนวทางอภิปราย</u> (Group Structure) จักขึ้นในครั้งที่ 4 – 9 ในระยะนี้สมาชิกจะเปิดเผยปัญหาและความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้ทราบถึงความต้องการที่จะแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ผู้นำจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา สมาชิกคนอื่น ๆ ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และจะฟังอย่างตั้งใจ ให้การยอมรับ เข้าใจสมาชิกเจ้าของปัญหา มีการซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งและสะท้อนกลับเพื่อช่วยให้เขามองเห็นปัญหาของตนเองชัดเจนขึ้น ให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เกิดการยอมรับตนเอง ผู้นำและสมาชิกในกลุ่มจะให้ข้อมูลย้อนกลับและช่วยในการตั้งเป้าประสงค์ในการปรับปรุงตนเอง พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อให้สมาชิกเจ้าของปัญหาจะได้นำไป

พิจารณาพัฒนาตนเองต่อไป กลุ่มจะอภิปรายปัญหาของสมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดให้เสร็จสิ้นเป็นรายบุคคลไป ให้สมาชิกแต่ละคนคอยสังเกตพฤติกรรมและติดตามผลในการนำข้อเสนอแนะของกลุ่มไปปฏิบัติจริงภายนอกกลุ่ม แล้วนำผลมารายงานกลุ่ม

สำหรับครั้งที่ 10 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย เมื่อทำการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสิ้นสุดลง สมาชิกแต่ละคนจะอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ผู้นำจะให้สมาชิกกรอกแบบประเมินผลผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และแบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง

2.5 กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ได้รับการควบคุมแบบธรรมชาติ โดยให้นักเรียนทำงานที่ตนได้รับมอบหมาย หรือทำการบ้านอยู่ในโรงเรียน ในระยะเวลาเท่ากับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของกลุ่มทดลองทุกครั้ง

3. ขั้นประเมินผล

เว้นระยะเวลา 2 สัปดาห์ หลังจากให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสิ้นสุดลงแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความมีวินัยแห่งตนเองไปให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทดสอบอีกครั้ง (Posttest)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความแปรปรวน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ ใช้ค่าสถิติจากสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$\bar{X}_H$, $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_H^2, S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

n_H, n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง โดยใช้สูตร Alpha Coefficient (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

4. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 84)

$$r_{XY} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{\left[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2\right]\left[N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2\right]}}$$

เมื่อ r_{XY} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับ Y ทุกคู่

$\Sigma X \Sigma Y$ แทน ผลคูณของผลรวมทั้งหมดของคะแนน X กับ Y ตามลำดับ

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนน X ทั้งหมดยกกำลังสอง

ΣY^2 แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\Sigma Y)^2$ แทน ผลรวมของคะแนน Y ทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

X และ Y แทน คะแนนของแบบทดสอบแต่ละชุด

5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) โดยใช้สูตร (Lindquist. 1960 : 323)

$$F = \frac{MS'_a}{MS'_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าความแปรปรวน

MS'_a แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองปรับแล้วระหว่างกลุ่ม

MS'_w แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองปรับแล้วภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูล

สัญญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

SS_x แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน Post - test

SS_y แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน Pre - test (ใช้เป็นตัวแปรร่วม)

SP แทน Sum Squares Products

ASS_x แทน Adjusted Sum of Squares ของคะแนน Post - test

df แทน ขั้นแห่งความเป็นอิสระ

MS' แทน Adjusted Mean Square ของคะแนนที่ปรับแล้ว

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้ดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองไปทดสอบกับนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมอีกครั้ง แล้วนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง หลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง		N	$\bar{X}$	S
กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	10	98.7	3.4353
	สอบหลัง		114.0	4.2687
กลุ่มควบคุม	สอบก่อน	10	97.6	3.8644
	สอบหลัง		98.3	4.0291

จากตาราง 3 แสดงว่า ก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบไม่แตกต่างกันมากนัก แต่หลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบแตกต่างกันมากขึ้นโดยกลุ่มทดลองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง หลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

Sources	SS_x	SS_y	SP	ASS_x	df	MS	F
Between	1232.45	6.05	86.35	1110.4858	1	1110.4858	79.0162**
Within	310.1	234.5	129.20	238.9160	17	14.0539	
Total	1542.55	240.55	215.55	1349.4018	18		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่าหลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะมีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 8.40$) ซึ่งนักเรียนในกลุ่มทดลองจะมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น แสดงว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีผลทำให้ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2) ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 20 คน แล้วสุ่มแยกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน

เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. แบบสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา
3. แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง
4. แบบประเมินผลการให้คำปรึกษา
5. แบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อนการทดลอง

2. กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 – 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว จะเห็นว่า หลังการ

ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนจะมีคะแนนสูงขึ้น จากผลการวิจัยแสดงว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังที่ ปราณี เถกิงพล (ปราณี เถกิงพล 2515 : 193) ได้กล่าวไว้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาได้มีความเจริญทางวุฒิภาวะโดยสมบูรณ์ สามารถยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เผชิญอยู่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมตัวเขาได้เป็นอย่างดี และมีความรับผิดชอบในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ มาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 101 – 102) และออลเซน (Ohlsen. 1970 : 31 – 33) ที่ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วยให้บุคคลกล้าเผชิญปัญหาและหาวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติ (วัชรี ทูวะคำ 2524 : 117) เพื่อที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น จะช่วยให้เขาได้พัฒนาตนเองและผลการให้คำปรึกษาจะช่วยให้บุคคลมีความเข้มแข็งมีกำลังใจ (วัชรี ทรัพย์มี 2518 : 38, Hansen, Warner and Smith. 1976 : 6) และจากการศึกษาของแซมมวลวิคซ์ (Samulewicz . 1975 : 2645 – A) พบว่าผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มช่วยให้บุคคลยอมรับปัญหาของตนเอง ยอมรับผู้อื่น ช่วยนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรม สามารถปรับพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสม และให้ผลทางสร้างสรรค์ให้ประสบการณ์ที่มีค่าและมีความหมายยิ่ง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ โฮลท์ (Holt. 1979 : 6546) – A) ที่ได้ศึกษาถึงผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงขึ้น แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ ขัดแย้งกับผลการวิจัยของแลคเซอร์ และคนอื่น ๆ (Laxer and others . 1967 : 454 – 457) ที่ได้ศึกษาพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะไม่ลดความเคร่งเครียดทางอารมณ์ของกลุ่มนักเรียนที่ขาดวินัย และชอบฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน และขัดแย้งกับผลการวิจัยของเวอร์นอท (Vernot. 1975 : 3420 – A)

ที่ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมของเด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ขาดความมีวินัย พบว่า กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมยังมีความประพฤติไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามในกลุ่มทดลองพบว่ามีพัฒนาการด้านความประพฤติมากกว่ากลุ่มควบคุม

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จากการสังเกตของผู้วิจัย สมาชิกให้ความสนใจดีพอสมควรสังเกตจากการเข้ากลุ่ม สมาชิกส่วนมากจะมาตามกำหนดเวลา ถ้าหากว่าสมาชิกจะมาช้ากว่าที่นัดหมาย สมาชิกจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และจากการตอบแบบประเมินผลการให้คำปรึกษาและแบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง สมาชิกส่วนใหญ่ตอบว่าได้รับประสบการณ์ในการเข้ารับการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ โดยได้รับรายละเอียดหรือความเข้าใจเกี่ยวกับตัวสมาชิกเอง และสามารถแก้ไขเกี่ยวกับพฤติกรรม บุคลิกภาพ ทัศนคติ ความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ ออลเซน (Ohlsen. 1977 : 177 – 178) ได้กล่าวไว้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนี้จะช่วยให้สมาชิกวัยรุ่นสามารถประเมินค่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น เข้าใจตนเองโดยเฉพาะด้านความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของตน. นอกจากนี้ จะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ฝึกที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ข้อผิดพลาดของตนเอง และกล้าที่จะเผชิญกับปัญหา เรียนรู้ที่จะพัฒนาพฤติกรรมและคงไว้ซึ่งขีดจำกัดของพฤติกรรมของตนเอง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้บุคคลได้รู้จัก และเข้าใจตนเอง สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น และเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

1. ควรนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปทดลองพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับการศึกษาอื่น ๆ

2. ควรทำการศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านอื่นๆ เช่น ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านปรับตัว

3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

4. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีผลต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับการศึกษาอื่น ๆ

5. อาจนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้ในการปรับพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มที่มีแนวโน้มของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น บุคคล และเยาวชนในสถานพินิจ กรมราชทัณฑ์ และกรมประชาสงเคราะห์เป็นต้น

6. ควรมีการฝึกการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับบุคคลที่สนใจทั่วไปหรือบุคคลที่ต้องทำงานด้านวิชาชีพที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น อาชีพครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สถานพินิจ กรมราชทัณฑ์และกรมประชาสงเคราะห์ เป็นต้น

<u>ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเอาวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้</u>

1. ผู้ที่นำเอาวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้ ควรได้ศึกษาและฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ ในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นอย่างดีเสียก่อน จึงจะทำให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีขั้นตอนที่เหมาะสม เพราะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะต้องใช้เวลานานพอสมควร ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อถามความสมัครใจของสมาชิก และจะต้องชี้แจงจุดมุ่งหมายและกระบวนการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้สมาชิกได้ทราบอย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อช่วยให้สมาชิกตัดสินใจในการที่จะเข้ากลุ่ม

3. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลานานพอสมควร ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่เสียสละ มีความตั้งใจจริง และมีความอดทนอย่างเพียงพอ และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

4. ผู้ให้คำปรึกษา ควรขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และใกล้ชิดกับสมาชิกที่รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม เช่น ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการช่วยให้แรงเสริมทางสังคม ในกรณีที่สมาชิกในกลุ่มให้คำปรึกษามีพฤติกรรมที่เหมาะสมตรงกับจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

5. ในการทำกลุ่มควรจะทำในช่วงเวลาที่สะดวกและยืดหยุ่นได้ ไม่ติดขัดในเรื่องเกี่ยวกับการทดสอบ การพัฒนาโรงเรียนและการทำงานพิเศษอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกวิตกกังวลในการเข้ากลุ่ม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรุณา กิจชยัน, ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายในภายนอกตนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 112 หน้า อัดสำเนา

คมกริช วัชรเสถียร ศาลคดีเด็กและเยาวชน. การพิมพ์พระนคร 2517, 165 หน้า

คมเพชร ฉัตรศุภกุล กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 118 หน้า

จรรจา สุวรรณทัต, ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจนปัจจนึก. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา ไทยวัฒนาพานิช 2521, 110 หน้า

จินตนา เพียรพิจิตร การพัฒนามโนภาพแห่งตนโดยการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 136 หน้า อัดสำเนา

ชวลี นาคทัต อิทธิพลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรม ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 189 หน้า อัดสำเนา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 21 หน้า

_____ จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา ไทยวัฒนาพานิช 2524, 130 หน้า

_____ "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย" วารสารแนะแนว 6 : 49 – 53 กันยายน 2521

ดารณี วงษ์อยู่น้อย การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 83 หน้า อัดสำเนา

ทองเรียน อมรัชกุล "การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม" กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2520, 222 หน้า

_____ "ประเภทของกลุ่มเพื่อความเจริญงอกงาม" วารสารแนะแนว 12 (57) : 31 – 41 มิถุนายน – กรกฎาคม 2521

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ จิตวิทยาพัฒนาการ โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 340 หน้า

นายกรัฐมนตรี, สำนัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว 2524 , 1 เล่ม (หน้าไม่ติดต่อกัน)

นิภา เพชรสม "เยาวชนไทยกับความมีวินัย" คุรุสาร ฉบับเด็กและเยาวชน 5(1) : 47 – 56 มิถุนายน – ตุลาคม 2523

บุญนิจ คัดโนภาส "การแนะแนวหมู่" วารสารแนะแนว 12(58) : 40 – 75 สิงหาคม – กันยายน 2521

ปราณี เลกิงพล การแนะแนวและการให้บริการปรึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 362 หน้า

ปรีชา จารุสุนทรศรี "การฝึกระเบียบวินัยและการลงโทษเด็ก" คุรุปริทัศน์ ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก 2522 , 61 – 71 หน้า

เปรมวดี รอดแทพย์ "Group Procedures in Guidance" วารสารแนะแนว 3(8) : 54 – 58 มกราคม – มีนาคม 2521

พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 210 หน้า

เพชรสุดา เพชรใส การทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 126 หน้า อัดสำเนา

ภัทรา นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบวินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 68 หน้า อัดสำเนา

ยรรยง สุทธรัตน์ "ระเบียบวินัยและการลงโทษเด็ก" สุขภาพ 7(8) : 23 – 26 พฤษภาคม 2522

ยุพดี เศชะอังกูล การทดลองเชิดหนังตะลุงเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 103 หน้า อัดสำเนา

ราตรี พัฒนรังสรรค์ จิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทรเกษม 2522, 250 หน้า

"เราต้องเริ่มต้นด้วยวินัยเพราะเป็นเรื่องรีบด่วน" มติชนรายวัน วันจันทร์ที่ 29 มีนาคม 2525 หน้า 3

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง การทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 114 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 286 หน้า

วรรณา พรหมบุรมย์ "วิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม" วารสารแนะแนว 12(56) : 25 – 26 เมษายน – พฤษภาคม 2521

วรรณวิภา ทองงอก ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 71 หน้า อัดสำเนา

วัชรี ทรัพย์มี การแนะแนวในโรงเรียน ไทยวัฒนาพานิช 2520, 137 หน้า

_____ "การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มแก่วัยรุ่น" วารสารแนะแนว 9(36) : 38 – 43 ธันวาคม 2517 – มกราคม 2518

_____ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ไทยวัฒนาพานิช 2522, 354 หน้า

วัชรี ทุวะคำ "การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม" จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2524, 170 หน้า

_____ "เทคนิคการแนะแนวในการสัมภาษณ์ให้คำปรึกษา" วารสารแนะแนว 54 : 55 – 57 ธันวาคม 2520 – มกราคม 2521

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรักและแบบควบคุมเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 198 หน้า อัดสำเนา

วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 68 หน้า อัดสำเนา

ศรีนครินทรวิโรฒ , มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย คู่มือการเขียนรายงานภาคนิพนธ์และปริญญานิพนธ์ 2523, 148 หน้า

สถิติ วงศ์สวรรค์ จิตวิทยาแนะแนว บำรุงสาส์น 2523, 559 หน้า

สบโชค พูลนวม ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 67 หน้า อัดสำเนา

สีนวล เดชพรหม "การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา" สำนักการศึกษา 5(7) : 7 – 10 เมษายน 2524

สุชา จันทน์เอม "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย" วารสารแนะแนว 2(6) : 49 – 53 กรกฎาคม – กันยายน 2511

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาในห้องเรียน โอเดียนสโตร์ 2521, 186 หน้า

อัมพา โชติกเสถียร การสร้างเสริมทักษะในการคำปรึกษา โรงพิมพ์แสงรุ้งการพิมพ์ 2523, 107 หน้า

อาภรณ์ มหาคำ ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 116 หน้า อัดสำเนา

อุบล มงคลสวัสดิ์ "ระเบียบวินัยและการควบคุมตนเอง" มิตรครู 22(8) : 13 – 16 เมษายน 2523

Ausubel, David P. Ego Development and The Personality. New York Grune and Stration, Inc., 1965. 564 p.

Bennett, Margaret E. Guidance and Counseling in Groups. New York, McGraw-Hill Book Company, 1963. 419 p.

Boyle, Thomas J. "Effects of Group Counseling on The Self-Concept of Students Identified as Deviant," Dissertation Abstracts International. 38(4) : 1884 - A October, 1977.

Bryant, Brenda Kay. "Student-Teacher Relationships as Related to Internal-External Locus of Control." Dissertation Abstracts International. 32(8) : 4854 - B February, 1972.

Capuzzi, Dave and others. "Group Counseling for Aged Women," Personnel and Guidance Journal. 57(6) : 306 - 309 February, 1979.

Coechran and Herman J. Peters. Guidance : An Introduction Selected Readings. Ohio, Bells Howell Company, 1972. 552 p.

Crow, Lester D. Understanding Our Behavior. New York, Knopf, Inc., 1956. 356 p.

Crow, Lester D. and Alice Crow. Child Development and Adjustment. New York, The Macimillan Company, 1962. 514 p.

Dyer, Wayne W. and John Vriend. Counseling Techniques That Work. Washington D.C., American Personnel and Guidance Association, 1975. 270 p.

English, H. B. and English A. C. A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms. Longman Green and Co., 1958. 594 p.

Gazda, G. M. Basic Approaches to Group Psychotherapy and Group Counseling. Springfield, Ill. Charles C. Thomas, 1970. pp. 233 - 300.

Gilbreath, Stuart H. "Group Counseling, Dependence and College Male Underachievement," Journal Counseling Psychology. 14 : 449 - 453 September, 1977.

Gill, Stephen Joel and Anne Rae Barry. "Group-Focused Counseling : Classifying The Essential Skills," Personnel and Guidance Journal. 60(5) : 302 - 305 January, 1982.

Gometz, Lynn and Clyde A. Parker "Disciplinary Counseling : A Contradiction?," Personnel and Guidance Journal. 46(5) : 437 - 443 January, 1968.

Good, Carter V. ed. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1959. 676 p.

Gosciewski, F. William. "Photo Counseling," Personnel and Guidance Journal. 53(8) : 600 - 604 April, 1975.

Hansen, James C., Richard W. Warner and Elsie M. Smith. Group Counseling : Theory & Process. Chicago, Rand McNally Publishing Company, 1976. 460 p.

Holt, Essie Williams. "The Effects of Behavioral Group Counseling Using Self-Verbalization on The Self-Responsibility and Academic Achievement of Culturally Different Adolescents, Dissertation Abstracts International. 39(11) : 6546 - A May, 1979.

Kamm, Robert B. "Restoration in Discipline," Personnel and Guidance Journal. 33(9) : 524 - 526 May, 1955.

Kohlberg, L. "Moral Stage and Moralization : The Cognitive Development Approach," in Moral Development and Behavior. ed. by Thomas Lickona, p. 29 - 53, New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.

_____ "Stage and Sequence : Cognitive Developmental Approach to Socialization in D. A. Goslin (ed.)," Handbook of Socialization Theory and Research. P. 347 - 472, New York, Rand McNally and Company, 1973.

Krivatasy, Susanna and others. "Group Counseling with Potential High School Dropouts," Personnel and Guidance Journal. 56(8) : 510 - 512 April, 1978.

Lang, Everett Francis. Jr. "The Effective of Group Counseling on Selected Culturally Disadvantaged Student," Dissertation Abstracts International. 37(5) : 2638A - 2639A November, 1976.

Laxer, R. M. and others. "Counseling Small Groups of Behavior Problem Student in Junior High Schools," Journal of Counseling Psychology. 14 : 454 - 457 November, 1967.

Lindquist, Everet Franklin and Paul Blommers. Elementary Statistical Methods in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1960. 528 p.

Mahler, Clarence A. "Group Counseling," Personnel and Guidance Journal. 49(8) : 601 - 608 April, 1971.

_____ Group Counseling in The Schools. Boston, Houghton Mifflin Company, 1969. 234 p.

Mardoyan, Jennifer L. "The Efficacy of Group Counseling with Older Adults," Personnel and Guidance Journal. 60(3) : 161 - 163 November, 1981.

Mowrer, O. H. Learning Theory and Personality Dynamics. New York, The Ronald Press Company, 1950. pp. 531 - 561.

Nelson, Richard C. "Organizing for Group Counseling," Personnel and Guidance Journal. 50(1) : 25 - 28 September, 1971.

Ohlsen, Merle M. Group Counseling. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1970. 303 p.

_____ Group Counseling. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1977. 305 p.

Patterson, C. H. Theories of Counseling and Psychotherapy. New York, Harper & Row Publishers, 1973. 554 p.

Rao, Narayana S. Counseling Psychology. New Delhi, Tata McGraw-Hill Publishing Company Limited, 1981. 296 p.

Robinson, Jonathan Crawford. "Efficacy of Operant-V.S. Cognitive Behavior Modification in The Development of Self-Control for Aggressive Adolescent Boys," Dissertation Abstracts International. 40(6) : 2854 - B December, 1979.

Samulewicz, Edward. "The Effects of Critical Thinking and Group Counseling Upon Behavior Problem Students," Dissertation Abstracts International. 36(5) : 2645 - A November, 1973.

Shertzer, Bruce and Shelly C. Stone. Fundamentals of Guidance. 2nd. ed. Boston, Houghton Mifflin Company, 1971. 575 p.

_____ "Group Counseling," Fundamentals of Counseling. New York, Houghton Mifflin Company, 1968. 637 p.

Sheviakov, G. V. and R. Fritz. Discipline for Today's Children and Youth. Washington D.C., National Education Association, 1955. 64 p.

Talent, B. K. and Busch S. G. "Disciplinary Strategies," Today Education. 71 : 38 - 41 February - March, 1982.

Vernot, Gerard Gration. "A Study of Effectiveness of Group Counseling Using a Human Relation Treatment Program with Disruptive Tenth Grade Boys," Dissertation Abstracts International. 36(6) : 3420 - A December, 1975.

Vincent, Elizabeth Lee. Human Psychological Development. New York, The Ronald Press Company, 1961. 522 p.

Warren, Howard C. Dictionary of Psychology. New York, Houghton Mifflin Company, 1954. 371 p.

Warters, Jane. Group Guidance. New York, McGraw-Hill Book Company Inc., 1960. 428 p.

Weisfeld, David. "Cognitive Styles of Child Discipline," Dissertation Abstracts International. 35(4) : 1930 - B October, 1974.

Welker, Elizabeth Warren Hines. "Interpersonal Cooperation or Exploitation as a Function of Sex, Internal-External Control and Psychological Effectiveness," Dissertation Abstracts International. 32(12) : 7328 - B June, 1972.

Wiggins, J.S. and others. The Psychology of Personality. Addison Wesley Publishing Company, Inc., 1971. 705 p.

Williamson, E.G. "The Fusion of Discipline and Counseling in Educative Procdss," Personnel and Guidance Journal. 34(2) : 74 - 79 October 1955.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา

1. ขอให้นักเรียนช่วยอธิบายเกี่ยวกับ ความนึกคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของตัวนักเรียนเองว่าเป็นเช่นไร

2. ขอให้นักเรียนช่วยอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนเองในสายตาความนึกคิด ความรู้สึกของตนเองว่าเป็นเช่นไร

3. นักเรียนรู้สึกหรือคิดว่า เพื่อน ครู และคนอื่น เขามองพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างไร

4. จากการประเมินผล ที่นักเรียนทำแบบทดสอบ ปรากฏว่า ความคิด ความรู้สึกรวมทั้งพฤติกรรมของนักเรียนมีแนวโน้มไปในทางใจร้อนไม่ใคร่ง่าย เอาแต่ใจตนเองไม่ค่อยยอมใคร เมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ นักเรียนมีความคิดเห็นเช่นไร

5. นักเรียนอยากเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

6. นักเรียนเคยใช้วิธีไหน ในการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นบ้าง

7. การปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงตนเองมีหลายวิธีที่นักเรียนพูดก็เป็นวิธีหนึ่ง แต่ก็มีอีกวิธีหนึ่ง ที่อาจช่วยได้คือการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนอยากทราบไหมว่าวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นอย่างไร

8. นักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

9. นักเรียนคิดว่าตนเองจะปรับตัวให้เข้ากับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้หรือไม่ อย่างไร

10. ในการเข้ารับคำปรึกษานักเรียนต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองหรือไม่อย่างไร

แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....
วันที่.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง

แบบทดสอบต่อไปนี้เป็นสถานการณ์ที่บุคคลในเหตุการณ์ไม่สามารถตัดสินใจได้ ขอให้ท่านช่วยตัดสินใจแทนบุคคลนั้น ๆ ด้วย คำตอบที่ดีที่สุด คือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึก ความคิด และตัดสินใจของท่านอย่างแท้จริง

การตอบแบบทดสอบ

ในแต่ละข้อจะมีอักษร ก – จ ขอให้ท่านตอบในกระดาษคำตอบ โดยกาเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรที่ต้องการจะตอบ เพียงคำตอบเดียว

เกณฑ์การเลือกตอบ

กาที่ ก หรือ จ เมื่อท่านเห็นว่าบุคคลผู้นั้นควรปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว มากที่สุด

กาที่ ข หรือ ง เมื่อท่านเห็นว่าบุคคลผู้นั้นควรปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว มากพอสมควร

กาที่ ก เมื่อท่านไม่สามารถตัดสินใจได้

ตัวอย่างการตอบ

(0) จารุณีเห็นหญิงคนหนึ่งทำสร้อยข้อมือหล่นที่ป้ายรถประจำทาง จารุณีต้องการเงินเป็นค่าเล่าเรียนอยู่พอดี ถ้าจารุณีจะเก็บสร้อยเส้นนั้นไว้เอง ก็ไม่มีใครเห็น จารุณีควรจะตัดสินใจอย่างไร?

เก็บไว้เอง	✕ ก	ข	ค	ง	จ	บอกเจ้าของ

อธิบาย แสดงว่าท่านเห็นควรให้จารุณีเก็บสร้อยนั้นไว้อย่างมากที่สุด

(OO) จากกระดาษคำตอบข้อสอบที่ครูส่งคืนมา ปรากฏว่าครูรวมคะแนนของสรพงษ์ผิด ถ้าสรพงษ์บอกให้ครูทราบ คะแนนของสรพงษ์จะลดลงและได้คะแนนน้อยที่สุดของห้อง สรพงษ์ควรจะตัดสินใจอย่างไร?

บอกครู | ก | ข | ✗ | ง | จ | ไม่บอกครู

อธิบาย แสดงว่าท่านไม่ทราบว่าจะตัดสินใจแทนสรพงษ์ได้อย่างไรดี ระหว่างการบอกครูกับการไม่บอกครู

คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของท่านแต่อย่างใด ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และจะถือเป็นความลับที่สุด ขอให้ท่านสบายใจที่จะช่วยตัดสินใจแทนบุคคลต่าง ๆ ในแบบทดสอบนี้ได้อย่างเสรีตามความนึกคิดของท่านจริง ๆ

อ่านข้อคำถาม แล้วเขียนคำตอบในกระดาษคำตอบ

1. จารุณีเห็นหญิงคนหนึ่งทำสร้อยข้อมือหล่นที่ป้ายรถประจำทาง จารุณีต้องการเงินเป็นค่าเล่าเรียนอยู่พอดี ถ้าจารุณีจะเก็บสร้อยเส้นนั้นไว้เอง ก็ไม่มีใครเห็น จารุณีควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

เก็บไว้เอง | ก | ข | ค | ง | จ | บอกเจ้าของ

2. ตามปกติสมบูรณ์จะกลับบ้านทันทีที่โรงเรียนเลิก เพราะจะต้องช่วยคุณแม่ทำงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของสมบูรณ์จะต้องทำอยู่แล้ว แต่เย็นวันนี้เพื่อนชวนให้อยู่เล่นกีฬาที่สมบูรณ์ชอบมาก สมบูรณ์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

อยู่เล่นกีฬา | ก | ข | ค | ง | จ | กลับบ้าน

3. ที่โรงภาพยนตร์ มีคนเข้าแถวซื้อตั๋วยาวออกมาถึงทางเท้า อำนาจจะซื้อตั๋วภาพยนตร์ ก็พอดีเหลือบไปเห็นวีระเข้าแถวอยู่ก่อนแล้ว อำนาจควรจะตัดสินใจอย่างไร?

ฝากวีระซื้อ | ก | ข | ค | ง | จ | เข้าแถวซื้อเอง

4. ในเวลาค่ำ อัมพรเดินผ่านสวนสาธารณะซึ่งมีดอกไม้บานเต็มไปหมด เธอนึกได้ว่าวันนี้เป็นวันพระ แต่เธอจะไปซื้อดอกไม้ที่ตลาดก็ไม่ทันเสียแล้ว เธอคิดว่าถ้าแอบเก็บดอกไม้ในสวนสาธารณะสัก 2 – 3 ดอก เพื่อไปบูชาพระ ก็คงไม่มีใครเห็น อัมพรควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

เก็บดอกไม้ | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่เก็บดอกไม้

5. สมบัติต้องการทำงานเพื่อเก็บเงินเป็นค่าเล่าเรียน เขารู้ว่างานที่จะไปสมัครทำนั้นเป็นงานที่หนักมาก แต่อีกใจหนึ่งเขาก็อยากจะพักผ่อนเที่ยวเตร่ให้สนุกสนาน สมบัติควรจะตัดสินใจทำอย่างไร ?

สมัครทำงาน | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่สมัคร

6. เพื่อน ๆ ในห้องเรียนตกลงจะไปเยี่ยมมารดาของแววตา ซึ่งป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล เพื่อน ๆ เสนอให้มารศรีเป็นผู้ที่จะกล่าวคำเยี่ยม นอกจากนี้มารศรียังจะต้องเป็นผู้จัดการติดต่อเรื่องรถและซื้อดอกไม้ผลไม้ มารศรีควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รับทำงาน | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่รับทำงาน

7. ในขณะที่สุนีย์กำลังทำรายงานซึ่งจะต้องส่งในวันรุ่งขึ้น เพื่อนได้มาชวนไปดูดนตรีการกุศล สุนีย์อยากจะไปมาก เพราะเป็นคณะที่ตนชอบและไม่ต้องเสียค่าผ่านประตู แต่ถ้าสุนีย์ไปรายงานก็จะทำไม่เสร็จ สุนีย์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

	ก	ข	ค	ง	จ	
ไปดูดนตรี						ทำรายงานต่อ

8. มานะเตรียมตัวดูตำราอย่างดีเพื่อที่จะไปสมัครสอบชิงทุนการศึกษา เมื่อไปสมัครปรากฏว่า มีผู้สมัครสอบเป็นจำนวนมาก และมีทุนอยู่เพียงทุนเดียว มานะควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

	ก	ข	ค	ง	จ	
สมัคร						ไม่สมัคร

9. ขณะที่สุมาลีทำการบ้าน เพื่อจะให้ทันส่งครูวันรุ่งขึ้น แต่พอทำไปได้ไม่ถึงครึ่งก็มีรายการโทรทัศน์ที่ตนชอบ สุมาลีควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

	ก	ข	ค	ง	จ	
ชมโทรทัศน์						ทำการบ้านต่อไป

10. ในการสอบปรากฏว่า ปากกาของวิไลน้ำหมึกหมด สมรมีปากกา 2 ด้าม ซึ่งเธอเตรียมสำรองไว้เพื่อตัวของเธอเอง สมรควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

	ก	ข	ค	ง	จ	
ให้วิไลยืมปากกา						ไม่ให้ยืม

11. สมศักดิ์ทำแจกันบนโต๊ะครูแตกโดยไม่มีใครเห็น สมศักดิ์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

	ก	ข	ค	ง	จ	
บอกครู						ไม่บอกครู

12. จากกระดาษคำตอบข้อสอบที่ครูส่งคืนมา ปรากฏว่าครูรวมคะแนนของสรพงษ์ผิด ถ้าสรพงษ์บอกให้ครูทราบคะแนนของสรพงษ์จะลดลงและได้คะแนนน้อยที่สุดของห้อง สรพงษ์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

	ก	ข	ค	ง	จ	
บอกครู						ไม่บอกครู

13. เพื่อน ๆ ตกลงจะไปดูกิจการโรงงานกระป๋อง และได้เสนอให้สุชาติเป็นตัวแทนของห้องที่จะไปติดต่อกับเจ้าของโรงเรียนเสียก่อน เมื่อถึงวันนัดตามจดหมายครอบครัวของสุชาติจะพากันไปเที่ยวชายทะเล สุชาติควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

ไปติดต่อโรงงาน | ก | ข | ค | ง | จ | ไปชายทะเล

14. พรศรีกับวรรณาเป็นเพื่อนร่วมห้องพักกัน ผมของพรศรีสกปรกมากเธอต้องการสระผม ยาสระผมของเธอหมดพอดี เธอคิดจะค้นตู้ของวรรณาและหยิบยาสระผมออกมาใช้ เพราะถึงอย่างไรก็เป็นเพื่อนร่วมห้องกัน พรศรีควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

ค้นตู้ | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่ค้นตู้

15. สมชายกำลังถือของรุงรัง เขารีบมากและต้องการที่จะข้ามไปอีกฟากหนึ่งของถนน เขาคิดว่าถ้าหากจะข้ามทางสะพานลอยจะทำให้เสียเวลา และถ้าปีนเหล็กกั้นถนนกลางถนนก็จะทำให้ประหยัดเวลามากขึ้น สมชายควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

ข้ามสะพานลอย | ก | ข | ค | ง | จ | ปีนเหล็กกั้นกลางถนน

16. สมใจต้องการจะซื้อเสื้อสำหรับไปเที่ยวตัวใหม่ แต่เธอจะต้องเก็บเงินค่าขนมไปอีกหลายเดือน สมใจควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

เก็บเงิน | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่เก็บเงิน

17. ครูมอบหมายให้สุทัศน์เป็นหัวหน้าชั้นเรียน มีหน้าที่ช่วยครูดูแลห้องเรียนและจะต้องอยู่ช่วยเพื่อน ๆ ทำความสะอาดห้องเรียนในตอนเย็นทุกวัน สุทัศน์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รับเป็นหัวหน้า | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่รับเป็นหัวหน้า

18. ในวันเสาร์ งามตาได้นัดกับเพื่อน ๆ เพื่อจะทำรายงานกันที่โรงเรียน ก่อนที่เธอจะออกจากบ้านก็พอดีมีรายการโทรทัศน์ที่เธอชอบ ถ้างามตาดูโทรทัศน์จะทำให้ไปถึงที่นัดหมายช้าไปครึ่งชั่วโมง งามตาควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รีบไปโรงเรียน | ก | ข | ค | ง | จ | ดูโทรทัศน์ก่อน

19. เมื่อมะลิวัลย์คิดว่า เธอแต่งตัวสวยจนเป็นที่พอใจแล้ว เธอจึงเดินออกมารวมกับเพื่อน ๆ เพื่อจะไปงานเลี้ยง ปรากฏว่ามีเพื่อน ๆ บอกว่าชุดของเธอไม่สวยและค่อนข้างเชย มะลิวัลย์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

แต่งชุดเดิม | ก | ข | ค | ง | จ | เปลี่ยนชุดใหม่

20. องอาจต้องการเก็บเงินไว้เพื่อไปทัศนศึกษาซึ่งทางโรงเรียนจัดขึ้น เขาจึงรับหนังสือพิมพ์มาส่งตามบ้าน เมื่อได้เงินเพียงพอแล้ว เขาคิดที่จะหยุดส่ง แต่รายได้จากการขายหนังสือพิมพ์เป็นรายได้ที่ดีมาก องอาจควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

ส่งหนังสือพิมพ์ต่อ | ก | ข | ค | ง | จ | หยุดส่งหนังสือพิมพ์

21. ผู้หญิงมีครรภ์คนหนึ่งขึ้นรถประจำทางและเดินมาหยุดตรงหน้าที่นภานั่งอยู่ นภาจะต้องนั่งรถไปอีกไกลกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง ถ้าเธอลุกให้หญิงผู้นั้นนั่ง เธออาจจะไม่มีโอกาสได้นั่งอีกและจะต้องยืนไปตลอดทาง นภาควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

นั่งต่อไปอย่างเดิม | ก | ข | ค | ง | จ | ลุกให้หญิงมีครรภ์นั่ง

22. สุพิศยืมหนังสือของเพื่อนมาอ่าน เธอทำหนังสือของเพื่อนฉีกขาดโดยไม่ได้ตั้งใจ เมื่อเธอนำไปส่งคืน เธอควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

ยอมรับว่าเป็นผู้ทำ | ก | ข | ค | ง | จ | บอกว่าหลานเป็นผู้ทำ

23. ในขณะที่สอบครูไม่อยู่ในห้อง เพื่อนส่วนมากหยิบตำราขึ้นมาดู มาลีกลัวสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน ๆ มาลีควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

ดูตำรา | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่ดูตำรา

24. ณรงค์ได้รับมอบหน้าที่จากอาจารย์ฝ่ายปกครองให้รายงานความประพฤติของเพื่อน ๆ เมื่อพบว่าเพื่อนกระทำผิด วันหนึ่งณรงค์พบวิชัยซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของเขากำลังเล่นการพนันอยู่กับเพื่อน ๆ ที่หลังโรงเรียน ณรงค์ควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รายงาน | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่รายงาน

25. ทางโรงเรียนได้แจกวารสารให้เป็นสมบัติของห้อง ๆ ละ 5 ฉบับ ศรีวรรณมีความสนใจมาก เธอมีโอกาสที่จะแอบหยิบไปเป็นสมบัติของตนเอง ศรีวรรณควรจะตัดสินใจอย่างไร?

ทิ้งไว้ให้เป็นสมบัติของห้อง | ก | ข | ค | ง | จ | แอบหยิบวารสารไปเป็นของตนเอง

26. สุเทพกำลังเดินอยู่หน้าประตูโรงเรียน เขาต้องการรีบเดินไปให้ถึงห้องเรียน ก็พอดีได้ยินเสียงเพลงชาติดังขึ้น ถ้าหากเขาไม่หยุดยืนตรง ก็ไม่มีใครเห็น เพราะไม่มีใครเดินตามเขามาเลย สุเทพควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รีบเดินเร็ว ๆ | ก | ข | ค | ง | จ | หยุดยืนตรง

27. สนิทชอบเตะฟุตบอลมาก เขาต้องการซื้อลูกฟุตบอลลูกใหม่ เขาคิดจะไปรับจ้างล้างชาม เพื่อนำเงินมาซื้อลูกฟุตบอล แต่เขาจะไม่มีโอกาสเล่นสนุกกับเพื่อน ๆ ไปอีกหลายสัปดาห์ สนิทควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

เล่นกับเพื่อน ๆ | ก | ข | ค | ง | จ | รับจ้างล้างชาม

28. ในการจำหน่ายเข็มกาชาด ดาราได้รับมอบหมายจากครูประจำชั้นให้เป็นผู้จัดการและประสานงานในครั้งนี้ เธอคิดว่าเป็นการเสี่ยงอยู่เหมือนกัน เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินจำนวนมาก ดาราควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รับหน้าที่ | ก | ข | ค | ง | จ | ปฏิเสธไม่รับ

29. ยงยุทธกำลังอ่านหนังสือการ์ตูนอยู่อย่างสนุกสนาน ก็พอดีมีเสียงออดเตือนให้เข้าห้องประชุม เขาคิดว่าเขาอ่านต่อไปอีกสัก 20 นาทีก็ได้ เพราะใคร ๆ ก็ต้องเข้าห้องประชุมช้าอย่างแน่นอน ยงยุทธควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

รีบเข้าห้องประชุม | ก | ข | ค | ง | จ | อ่านการ์ตูนต่อ

30. นครเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งมากและขยันเรียน เขาต้องการสอบเข้าเรียนแพทย์ ครูและเพื่อน ๆ บอกว่าการสอบเข้าเรียนแพทย์นั้นยากมาก และบางทีก็ขึ้นอยู่กับโชคชะตาของผู้สอบอีกด้วย นครควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

สมัคร | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่สมัคร

31. ครูสอนวิชาวาดเขียนได้ให้นักเรียนวาดภาพหน้าคนมาส่ง รัตนาพยายามวาดโดยใช้เวลานานก็ยังไม่เสร็จ เธอคิดที่จะให้พี่ชายซึ่งเป็นศิลปินวาดให้แทน แต่เธอก็กลัวครูจะทราบ รัตนาควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

พยายามวาดต่อไป | ก | ข | ค | ง | จ | ให้พี่ชายวาดให้

32. สมานมีเงินจำนวนหนึ่งซึ่งเก็บสะสมไว้ โดยตั้งใจไว้ว่าจะนำเงินนี้ไปซื้อนาฬิกาเรือนใหม่ วันหนึ่งมีเพื่อนบ้านมาหาสมานและบอกว่าลูกของตนกำลังเจ็บหนักไม่มีเงินรักษา จึงขอความช่วยเหลือจากสมาน สมานควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

มอบเงินให้เพื่อนบ้าน | ก | ข | ค | ง | จ | นำเงินไปซื้อนาฬิกา

33. ประสานเตะลูกฟุตบอลถูกกระจกหน้าต่างห้องเรียนแตกโดยไม่ได้ตั้งใจและไม่มีใครเห็น ทางโรงเรียนมีระเบียบว่าถ้าผู้ใดทำของโรงเรียนเสียหาย จะต้องชดใช้ค่าเสียหายนั้น ๆ ประสานควรจะตัดสินใจอย่างไร ?

บอกครู | ก | ข | ค | ง | จ | ไม่บอกครู

แบบประเมินการให้คำปรึกษา

ตอนที่ 1 ต่อไปนี้จะเป็นรายละเอียดของมาตราการในการที่จะประเมินผู้ให้คำปรึกษาของนักเรียนสิ่งที่นักเรียนจะต้องทำก็คือ ให้นักเรียนประเมินว่าผู้ให้คำปรึกษาของนักเรียนใช้สิ่งต่อไปนี้มากน้อยเท่าใด ขอให้นักเรียนตัดสินใจประเมินไปตามที่นักเรียนรู้สึกเช่นนั้น เช่น

ตัวอย่าง

ความเอาใจใส่	|..|...|...|...|...|	ความไม่เอาใจใส่
เคร่งขรึม	|..|...|...|...|...|	ร่าเริง

ขอให้นักเรียนกาเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ จากประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับในขณะเข้ารับบริการให้คำปรึกษาที่นักเรียนรู้สึกว่าผู้ให้คำปรึกษาของนักเรียนเป็นเช่นนั้น

ความไวในการรับรู้	|..|...|...|...|...|	ไม่สามารถในการรับรู้
ความต่อเนื่อง	|..|...|...|...|...|	ความไม่ต่อเนื่อง
ความเอาใจใส่	|..|...|...|...|...|	ความไม่เอาใจใส่
รู้สึกไม่สะดวกสบาย	|..|...|...|...|...|	สะดวกสบาย
รู้สึกสับสน	|..|...|...|...|...|	สามารถทำให้กระจ่าง
ความสามารถในการเดา	|..|...|...|...|...|	ความเชื่อมั่น
ความพอใจ	|..|...|...|...|...|	ความไม่พอใจ
ความจริงใจ	|..|...|...|...|...|	ความไม่จริงใจ
การรู้สึกเห็นอกเห็นใจ	|..|...|...|...|...|	การไม่เห็นอกเห็นใจ
การเอาอกเอาใจ	|..|...|...|...|...|	การไม่เอาอกเอาใจ
ไม่มีประสิทธิภาพ	|..|...|...|...|...|	มีประสิทธิภาพ

การยอมรับ	|..|...|...|...|...|	การปฏิเสธ
รู้สึกตึงเครียด	|..|...|...|...|...|	รู้สึกผ่อนคลาย
รู้สึกสนใจ	|..|...|...|...|...|	รู้สึกไม่สนใจ
เต็มไปด้วยความช่วยเหลือ	|..|...|...|...|...|	ไม่ให้ความช่วยเหลือ
เต็มไปด้วยการยอมรับ	|..|...|...|...|...|	ไม่ยอมรับ
สนใจจริง	|..|...|...|...|...|	แสร้งสนใจ

ตอนที่ 2 ข้างล่างนี้จะให้นักเรียนจัดลำดับถึงปฏิกิริยาที่นักเรียนมีต่อคำถามในขณะเข้ารับการให้คำปรึกษา

2.1 ผลจากการได้รับประสบการณ์ในการเข้ารับการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับรายละเอียด หรือเกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวของข้าพเจ้าเองในแง่ต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

	ไม่ได้รับเลย	ได้รับมาก
ความสามารถ	|..|...|...|...|...|	
ขีดจำกัด	|..|...|...|...|...|	
พฤติกรรม	|..|...|...|...|...|	
ความรู้สึกเกี่ยวกับ "ฉัน"	|..|...|...|...|...|	
ความสนใจ	|..|...|...|...|...|	
เป้าประสงค์	|..|...|...|...|...|	
บุคลิกภาพ	|..|...|...|...|...|	
ทัศนคติ หรือ ค่านิยม	|..|...|...|...|...|	
การตัดสินใจ	|..|...|...|...|...|	
การเลือกอาชีพ	|..|...|...|...|...|	
ความสัมพันธ์กับผู้อื่น	|..|...|...|...|...|	

	ไม่ได้รับเลย	ได้รับมาก
เนื้อหาทางวิชาการ	1..1...1...1...1...1	
อื่น ๆ (ระบุ)	1..1...1...1...1...1	

2.2 ผลจากการที่ได้รับประสบการณ์ในการเข้ารับการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเอง คือ

	ไม่ได้รับเลย	ได้รับมาก
ความสามารถ	1...1...1...1...1..1	
ยึดจำกัด	1...1...1...1...1..1	
พฤติกรรม	1...1...1...1...1..1	
ความรู้สึกเกี่ยวกับ "ฉัน"	1...1...1...1...1..1	
ความสนใจ	1...1...1...1...1..1	
เป้าประสงค์	1...1...1...1...1..1	
บุคลิกภาพ	1...1...1...1...1..1	
ทัศนคติ หรือ ค่านิยม	1...1...1...1...1..1	
การตัดสินใจ	1...1...1...1...1..1	
การเลือกอาชีพ	1...1...1...1...1..1	
ความสัมพันธ์กับผู้อื่น	1...1...1...1...1..1	
อื่น ๆ (ระบุ)	1...1...1...1...1..1	

2.3 ผลจากการที่ได้รับประสบการณ์ในการเข้ารับการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ ข้าพเจ้าสามารถพัฒนาทักษะบางด้านในตัวข้าพเจ้า คือ

	ไม่ได้รับเลย	ได้รับมาก
การตัดสินใจ	1...1...1...1...1..1	
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	1...1...1...1...1..1	

แบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง

<u>คำแนะนำ</u>

ขอให้ท่านพิจารณาพฤติกรรมของท่านในขณะที่ร่วมกิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม แล้วให้กาเครื่องหมาย X ในช่องด้านขวามือให้ตรงกับลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1 แทน พฤติกรรมที่ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

2 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยครั้ง หมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยกว่า 25 เปอร์เซนต์ ลงไป

3 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบางครั้ง หมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น 26 – 50 เปอร์เซนต์

4 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง หมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น 51 – 75 เปอร์เซนต์

5 แทน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นทุกครั้ง หมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น 76 – 100 เปอร์เซนต์

ข้อที่	พฤติกรรม	คะแนน				
		1	2	3	4	5
1	ข้าพเจ้ามีอิสระและสามารถทำอะไรได้ตามความต้องการ					
2	ข้าพเจ้าร่วมอภิปรายในกลุ่มอย่างเต็มที่					
3	ข้าพเจ้าสามารถร่วมกิจกรรมกลุ่มในปัจจุบันได้ดีโดยไม่กังวลถึงอดีตจนเกินไป					
4	ข้าพเจ้าแสวงหาประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม					
5	ข้าพเจ้ามีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ตลอดจนการแก้ไขปัญหา					

ข้อที่	พฤติกรรม	คะแนน				
		1	2	3	4	5
6	ข้าพเจ้ารับฟังคำพูดของบุคคลอื่นอย่างไม่ออนไหว					
7	ข้าพเจ้าใจกว้างและยืดหยุ่นในความคิดของตนเอง					
8	ข้าพเจ้ามีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในกลุ่ม					
9	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเพื่อนำไปปรับปรุงตนเอง					
10	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกย่อนคลาย และไม่รู้สึกอึดอัดที่จะต้องพูด					
11	ข้าพเจ้าเสนอความคิดใหม่ กิจกรรมใหม่และการดำเนินการแบบใหม่					
12	ข้าพเจ้าสนับสนุนให้สมาชิกในกลุ่มร่วมมือตลอดจนให้โอกาสแก่ทุกคนได้แสดงออก					
13	ข้าพเจ้าได้แสดงการยอมรับสมาชิกในกลุ่มอย่างไม่มีเงื่อนไข					
14	ข้าพเจ้ามีความจริงใจที่จะช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ให้เข้าใจตน					
15	ข้าพเจ้าเปิดเผยความคิดอย่างตรงไปตรงมาในกลุ่ม					
16	ข้าพเจ้ามีความสม่ำเสมอในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกลุ่ม					
17	ข้าพเจ้าให้กำลังใจแก่สมาชิกที่กำลังผิดหวังอยู่ในอารมณ์เศร้า					
18	ข้าพเจ้าซักถามเพื่อหาข้อเท็จจริงได้อย่างตรงไปตรงมา					

ภาคผนวก ข.

ตารางค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

และ

ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้า

ตาราง 1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	5.58	18	4.11
2	5.38	19	1.95
3	4.67	20	2.40
4	6.14	21	6.45
5	2.51	22	4.85
6	4.19	23	5.49
7	6.77	24	5.64
8	2.22	25	3.57
9	3.23	26	5.33
10	2.96	27	4.12
11	7.48	28	1.90
12	4.30	29	4.90
13	3.33	30	5.20
14	5.55	31	4.24
15	4.53	32	5.20
16	1.97	33	5.09
17	3.71		

ตาราง 2 คะแนนพฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	Pre-test	Post-test
1	93	115
2	96	110
3	100	120
4	97	112
5	102	120
6	95	110
7	102	119
8	99	113
9	100	109
10	103	112

ตาราง 3 คะแนนพฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังเข้ากลุ่มควบคุม

คนที่	Pre-test	Post-test
1	94	98
2	96	100
3	97	101
4	93	96
5	100	98
6	104	106
7	101	98
8	95	99
9	94	90
10	102	97

ภาคผนวก ค.

สรุปการอภิปรายของสมาชิก

และ

ตัวอย่างบทสนทนาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 4

สรุปการอภิปรายของสมาชิกในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 1

จุดมุ่งหมาย

เพื่อต้องการให้สมาชิกสร้างความคุ้นเคย และทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและวิธีการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กฎเกณฑ์ต่าง ๆ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิก

วิธีดำเนินการ

ผู้นำให้สมาชิกต่อชิ้นส่วนของกระดาษรูปดาวซึ่งมีข้อความกำกับไว้ ถ้าต่อถูกต้องจะได้ข้อความที่ต่อเนื่องสมบูรณ์ เช่นหนุ่มนาข้าว – สาวนาเกลือ เป็นต้น ให้สมาชิกที่ต่อชิ้นส่วนได้ข้อความที่สมบูรณ์ทำความรู้จักและแนะนำคู่ของตนให้กลุ่มทราบ ในกลุ่มอาจซักถามรายละเอียดเพิ่มเติม ต่อจากนั้นผู้นำชี้แจงจุดมุ่งหมาย วิธีการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กฎเกณฑ์ต่าง ๆ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิก กำหนดสถานที่และเวลา

สรุปผล

สมาชิกได้มีโอกาสรู้จักและคุ้นเคยกัน และซักถามเกี่ยวกับวิธีการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 2

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคย เข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกมีความกล้าที่จะพูด

วิธีดำเนินการ

ผู้นำให้สมาชิกดูรูปภาพที่เกี่ยวกับความสับสนวุ่นวายบนท้องถนน มีคนกำลังข้ามถนน และมีขยะทิ้งเกลื่อนบนพื้นถนน แล้วให้สมาชิกช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ

สรุปผล

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสนใจรูปภาพซึ่งเป็นรูปถ่าย แต่สมาชิกยังไม่ค่อยกล้าพูดแสดงความคิดเห็น จะมีการรอกันจนมีสมาชิกบางคนพูดขึ้นมาก่อน สมาชิกคนอื่นจึงจะพูดและซักถามความคิดเห็น ผู้นำพยายามที่จะกระตุ้นให้สมาชิกพูดแสดงความคิดเห็น

ครั้งที่ 2

จุดมุ่งหมาย

เพื่อสร้างบรรยากาศให้อบอุ่นเป็นกันเอง เป็นการสร้างความคุ้นเคยกันยิ่งขึ้น เพื่อให้สมาชิกกล้าพูดเปิดเผยตัวเองตลอดจนบุคลิกลักษณะของตนเอง และเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งกันและกัน

ครั้งที่ 3

จุดมุ่งหมาย

เพื่อสร้างบรรยากาศให้อบอุ่นเป็นกันเอง เป็นการสร้างความคุ้นเคยกันยิ่งขึ้น-เพื่อให้สมาชิกกล้าพูดเปิดเผยตัวเอง ตลอดจนบุคลิกลักษณะของตนเอง และเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งกันและกัน

วิธีดำเนินการ

ผู้นำให้สมาชิกดูภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เจาะจงแสดงถึงความไม่มีระเบียบวินัย เช่น ผู้คนที่กำลังเบียดกันขึ้นรถเมล์ และมีคนกำลังไหนรถเมล์ลุนออกมานอกประตูรถ แล้วให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับตนเองในทำนองเช่นเดียวกันนี้ ผู้นำและสมาชิกคนอื่น ๆ จะซักถามและให้ข้อมูลย้อนกลับ

สรุปผล

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งนี้ สมาชิกแต่ละคนคุ้นเคยกันมากขึ้น สมาชิกบางคนมีความกล้าที่จะพูดถึงปัญหาและความรู้สึกของตนเอง ตลอดจนเริ่มเปิดเผยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเอง

ครั้งที่ 4 – 9

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสสำรวจและเข้าใจพฤติกรรมของตนเอง และได้เรียนรู้วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงพฤติกรรมจากกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ให้สมาชิกเปิดเผยพฤติกรรมของตนเองซึ่งสมาชิกถือว่าเป็นปัญหาและมีความต้องการที่แก้ไขปรับปรุง

2. ผู้นำจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกคนอื่น ๆ ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือซักถามเพื่อความกระจ่างและสท้อนกลับ พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

สรุปผลครั้งที่ 4 – 9

ครั้งที่ 4

มีสมาชิกเสนอปัญหา 1 คน โดยอยากจะแก้ไขพฤติกรรมซึ่งเกิดจากอารมณ์ร้อน โกรธง่าย พูดคำหยาบ เอาแต่ใจตัวเอง ไม่อดทน และต้องการให้ผู้อื่นรักตน สมาชิกในกลุ่มเสนอให้คิดก่อนพูด และควรจะหัดควบคุมอารมณ์ของตนเองโดยการนับ 1 ถึง 10 และหัดพูดภาษาสุภาพกับเพื่อน ๆ ก่อน

ครั้งที่ 5

มีสมาชิกชาย 2 คน เปิดเผยพฤติกรรมของตนเองที่อยากแก้ไข ซึ่งมีปัญหาตรงกัน คือต้องการที่จะเลิกสูบบุหรี่ การแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน และเข้าห้องเรียนช้า สมาชิกในกลุ่มเสนอให้เลิกคบเพื่อนที่สูบบุหรี่ และให้อมลูกอมแทนถ้ามีความรู้สึกอยากสูบบุหรี่ ควรทำตัวให้ดีโดยแต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียน และควรจะมีความตั้งใจจริงที่จะเลิกสูบบุหรี่

ครั้งที่ 6

สมาชิกคนแรกต้องการที่จะแก้ไขพฤติกรรมเกี่ยวกับการพูดโต้เถียง พ่อแม่และเพื่อน ๆ ตลอดจนอยากจะให้เป็นคนที่มีความตั้งใจในการทำงานอย่างจริงจัง สมาชิกในกลุ่มให้ข้อเสนอแนะว่าควรคิดก่อนที่จะพูด ก่อนที่จะทำอะไรให้พิจารณาว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ และเสนอให้ตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงานไว้เมื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายแล้วควรให้รางวัลตัวเองด้วย

สมาชิกคนที่ 2 ต้องการเป็นคนที่ทำงานมีความเป็นระเบียบและเรียบร้อย ไม่ใจร้อนและอยากจะให้ตนเองเป็นคนขยันเรียนหนังสือ ไม่เที่ยวเตร่มาก สมาชิกในกลุ่มเสนอแนะให้ทำตารางกำหนดเวลาในการอ่านหนังสือ ทำการบ้าน ในการทำงานไม่ควรที่จะรีบร้อนทำและควรให้เพื่อนสนิทช่วยตรวจหาให้ และเสนอให้ช่วยพ่อแม่ทำงานแทนที่จะไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

ครั้งที่ 7

สมาชิกเจ้าของปัญหารู้สึกว่าตนเองเป็นคนพูดมาก พูดแต่เรื่องไร้สาระ แต่เป็นคนที่ไม่กล้าถามครูเมื่อไม่เข้าใจ รู้สึกว่าพวกเพื่อน ๆ เบื่อตนเอง สมาชิกในกลุ่มเสนอให้คิดก่อนพูด พูดแต่เรื่องสำคัญ ไม่พูดเพ้อเจ้อ และให้ฝึกพูดที่หน้ากระจกหรือกับเพื่อนสนิท จะได้ดูท่าทางของตนเองในเวลาที่พูดว่ามีท่าทางดีหรือไม่และได้ใจความสำคัญหรือไม่จะได้ไม่เป็นที่น่าเบื่อของเพื่อน ๆ และจะได้มีความกล้าและเชื่อมั่นขึ้นในการที่จะถามครูเมื่อไม่เข้าใจ

สมาชิกคนที่ 2 มีความรู้สึกว่าตนเองขาดความมั่นใจ อายไม่กล้าแสดงออก มีความรู้สึกกลัวไม่กล้าสบตากับผู้อื่น สมาชิกในกลุ่มเสนอให้ฝึกสบตากับเพื่อน ๆ ในขณะที่เข้ากลุ่ม และหัดแสดง

ความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ๆ ตลอดจนถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ จะทำให้เกิดความกล้าและสร้างความมั่นใจให้กับตนเองมากขึ้น

ครั้งที่ 8

สมาชิกอยากจะแก้ไขพฤติกรรมที่ขาดความอดทน และหมดกำลังใจในการทำงานและเรียนหนังสือ เนื่องจากไม่ชอบอาจารย์ที่สอนที่ทำโทษนักเรียนโดยไม่มีเหตุผล สั่งงานให้นักเรียนทำและไม่ติดตามผล สมาชิกในกลุ่มซักถามและสท้อนกลับให้เข้าใจอาจารย์ผู้สอนยอมรับ ปัญหาที่เกิดขึ้นและควรหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด หรือจากอาจารย์ผู้สอน

สมาชิกคนที่ 2 มีความรู้สึกรำคาญ พ่อแม่ที่บ่นในเรื่องเกี่ยวกับตนมากเกินไป และมักจะโต้เถียงพ่อแม่ รู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่ประพฤติตนไม่เป็นลูกที่ดี มีความต้องการที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง สมาชิกในกลุ่มซักถามและสท้อนกลับให้สมาชิกได้เข้าใจถึงความต้องการและความปรารถนาดีของพ่อแม่ที่มีต่อลูก เสนอให้ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านแทนที่จะเที่ยวกับเพื่อน ๆ เมื่อมีปัญหาควรปรึกษากับพ่อแม่และเสนอให้คิดให้ดีก่อนที่จะทำหรือพูดอะไรออกไป

ครั้งที่ 9

สมาชิกขาดความอดทน ค่อนข้างใจร้อน ขาดความมั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมักจะทำอะไรผิดพลาดอยู่เสมอๆ สมาชิกในกลุ่มเสนอให้ ฝึกทำงานที่ยาก ๆ และเป็นงานที่ต้องใช้เวลาค่อนข้างนาน ในขณะที่ทำควรจัดบรรยากาศให้ชวนทำงานด้วย ฝึกแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ๆ ตลอดจนซักถามอาจารย์เพื่อสร้างความมั่นใจ และควรเสนอให้เพื่อนสนิทช่วยเตือนถ้าหากว่าตนเองทำอะไรผิดพลาดหรือเมื่อไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้

ครั้งที่ 10

จุดมุ่งหมาย

เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

ให้สมาชิกแต่ละคนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ผู้นำให้สมาชิกกรอกแบบประเมินผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและแบบวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง

สรุปผล

จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่ม มีดังต่อไปนี้

1. ได้รู้จักเข้าใจตนเองและเพื่อน ๆ มากขึ้น
2. ทำให้เกิดความมั่นใจ และเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น
3. บรรยากาศในกลุ่มทำให้เกิดความอบอุ่นเป็นกันเองเห็นใจและเข้าใจซึ่งกันและกัน
4. เป็นการฝึกความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น
5. ทำให้ได้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม

สมาชิกให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้ากลุ่มดังนี้

1. ในการทำกลุ่มควรจะทำในห้องที่ไม่มีคนพลุกพล่านและไม่มีคนรบกวน จะทำให้สมาชิกรู้สึกว่าไม่ถูกขัดจังหวะในการพูดหรือระบายความรู้สึก

2. ในการทำกลุ่มควรจะทำในช่วงเวลาที่สะดวกและยืดหยุ่นได้ ไม่ติดขัด ในเรื่องเกี่ยวกับการทดสอบ การพัฒนาโรงเรียน และการทำงานพิเศษอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกวิตกกังวลในการเข้ากลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 4

หัวข้อการอภิปราย	พฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลง
วัน เวลา	15 กรกฎาคม 2526 เวลา 15.30 – 17.00 น.
สถานที่	ห้องแนะแนว โรงเรียนบางกะปิ
สมาชิก	10 คน (นามสมมุติ)

ผู้นำ : เราผ่านการพบกันมา 3 ครั้งแล้ว พวกเรารู้จักและคุ้นเคยกันแล้วนะคะ ครั้งนี้ก็เป็นครั้งที่ 4 ก็เหมือนกับครั้งที่ผ่าน ๆ มา คือพวกเราพูดซักถามและแสดงความคิดเห็น แต่ในครั้งนี้ขอให้ทุกคนสำรวจตนเอง เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมของตนว่าเป็นอย่างไร และอยากจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ขอให้เพื่อน ๆ ซักถามและช่วยเสนอความคิดเห็น เป็นการช่วยเหลือกัน ใครพร้อมที่จะพูดก่อนคะ

(เงียบ)

ผู้นำ : ว่าอย่างไรคะ ใครพร้อมที่จะเสนอความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองก่อนเป็นคนแรก

ปู : หนูพูดก่อนก็ได้ค่ะ หนูอยากให้คนอื่นรักหนู ไม่อยากให้คนอื่นเกลียดหนู หนูรู้ว่าบางครั้งหนูเป็นคนโมโหอะไรง่าย ๆ คืออารมณ์ร้อนค่ะ

เอ : เราก็ต้องทำดีต่อเค้าซิ

ปู : แต่บางครั้งนะคะ แบบว่า เราคิดว่าทำดีแล้ว แต่ว่าเค้ายังว่าไม่ดี อะไรอย่างนี้ค่ะ

ศักดิ์ : แล้วที่ว่ารัก รักแบบไหน...

ทิพย์ : รักแบบไหน รักแบบแฟน หรือรักแบบไหน (เพื่อน ๆ หัวเราะ)

ผู้นำ : ครูขอโทษนะคะ เวลาพูด เราจะให้เพื่อนพูดให้จบก่อน แล้วเราจึงจะพูดนะคะ

นุช : งั้นก็เหมือนกับรายงานหน้าชั้นซิคะ

ผู้นำ : ไม่เหมือนหรอก เราจะเริ่มต้นที่เรื่องของปูก่อนนะคะ เมื่อกี้ปูว่าอย่างไรนะคะ

ปู : อยากให้คนรักเรา ไม่ต้องการให้คนเกลียดเรา (หยุด) หนูรู้ว่ามีแต่คนเค้าเกลียดหนู

หญิง : เราก็ต้องทำตัวดี ๆ ซิ

ปู : บางทีก็ทำดีแล้ว...

นุช : เวลาคุย ชิ ปูนะหาเรื่องเค้าไปทั่วห้องเลย

จิต : ไปแหย่เค้าอะไรแบบนี้นะ ใคร ๆ เค้าก็กลัว

ไก่ : ปูลองทำเฉย ๆ เงียบ ๆ บ้างชิ

จิต : เค้ากลัวปูกันทั้งนั้น รู้หรือเปล่า

ปู : ชั้นนะเหรอน่ากลัว บางทีชั้นนะอารมณ์ร้อน แล้วก็โกรธง่าย ๆ ด้วย มันโมโหน่ะ

ทิพย์ : อย่างยายขวัญตาอย่างงี้ เค้าขออะไรเธอก็ไม่รู้วันนั้น ขวัญหดไปเลย

ไก่ : แบบบางครั้ง นายชอบใช้อารมณ์อย่างงี้ อารมณ์ของนายเกินไป อารมณ์ร้อน

ปู : นั่นนะชิ อารมณ์ร้อนนี่แหละ จะทำอย่างไงดี

ไก่ : นายชอบตวาด แล้วใช้อารมณ์ตัดสินอะไรอย่างนี้

ปู : บางครั้งชั้นก็พูดเสียงดังดัง ก็มันโมโหนี่

เอ : พูดเสียงดังไม่ว่าหรอก แต่อย่าให้ดังมาก (เพื่อน ๆ หัวเราะ)

ผู้นำ : เราจะว่าอย่างไรดี เกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อกี้ปูกะเพื่อน ๆ บอกว่า ปูเค้าอารมณ์ร้อนแล้วก็ใช้อารมณ์ ใช่ไหมคะ

ไก่ : ใช้อารมณ์คะ

ปู : แล้วก็อารมณ์ร้อนด้วย

นุช : ทั้งสองอย่าง (หัวเราะ)

ผู้นำ : อารมณ์ร้อนด้วย แล้วก็...

ไก่ : ใช้อารมณ์ตัดสิน

ปู : เวลาชั้นอารมณ์ร้อน มันเป็นอย่างไรบ้าง ชั้นทำอะไรบ้าง แต่ชั้นก็ไม่เคยมีอะไรกับเพื่อนเลย (เพื่อน ๆ หัวเราะ)

ผู้นำ : อะไรนะคะ

ปู : หนูไม่เคยมีอารมณ์กับเพื่อน ๆ

ผู้นำ : คะ ปูเค้าพูดว่า เค้าไม่เคยมีอารมณ์กับเพื่อน

หญิง : อย่าเลย วันนั้น แกด่าสมชาย

เอ : เวลาเล่นอะไร ก็เล่นเจ็บ ๆ

ตุ๊กตา : จเรอีก จมเลยค่ะ ต่อหน้าอาจารย์อยู่ด้วย

ไก่ : ต่อหน้าอาจารย์เค้าเลยล่ะ

จิต : บางทีนะคะอาจารย์ เรานั่งอยู่เฉย ๆ แหย่เค้ามาก่อน

ปู : หนูก็เรียบร้อยนะ เค้าก็ตีหนูนี่ หนูรู้ว่า หนูสู้เค้า หนูก็แพ้เค้า (เพื่อน ๆ หัวเราะ) ที่จริงหนูไม่กล้าสู้เค้าหรอก

ไก่ : แหม นายนะชอบใช้ปากเป็นอาวุธ

ผู้นำ : แล้วทีนี้ เราจะทำอย่างไรดีคะ เมื่อกี้ปูเค้าก็ว่า เค้าอยากจะเปลี่ยนความใจร้อนอารมณ์ร้อนของเค้า เพื่อน ๆ มีข้อคิดเห็นอะไรที่จะเสนอบ้างคะ

ตุ๊กตา : แต่ว่า ตอนที่เค้าตีนี่ เค้าก็ตีมากเจียวเลยค่ะ

ผู้นำ : แต่เวลาที่ปูเค้าตีนี่ ตีมากเลยใช่ไหมคะ

ตุ๊กตา : จริง ๆ นะ

เอ : บางทีเค้าก็ใจดีค่ะ

ผู้นำ : ตามธรรมดา มีอารมณ์ไม่ดีบ่อยไหมคะ

พันธ์ : ทุกชั่วโมงแหละอาจารย์

ทิพย์ : ทุกชั่วโมงแหละค่ะ ต่อหน้าอาจารย์ด้วยล่ะ

นุช : ไม่กลัวอาจารย์ด้วย

ปู : ไม่เคยใช้ จริง ๆ เหรอ

ไก่ : ปูไม่รู้หรอก พวกเรารู้

ปู : วิชาวิทยนี่ ต้องใช้อารมณ์กันทุกคนเลยล่ะ โมโหอาจารย์นะคะ

ตุ๊กตา : อาจารย์เค้าตีเก่ง พออาจารย์เค้าสอนนะคะ ใครจะปรึกษาอะไรกันก็ไม่ได้หรอกค่ะก็ตี

ทิพย์ : อย่างทนงศักดิ์ เค้าก็ถูกตีหัว ตีหัวหนูด้วย หนูก็โมโหนะคะ

ปู : เค้าชอบว่า เกเรอะไรด้วยคะ ประชดเลียเลย

ตุ๊กตา : ตีจนไม้บันทัดหัก เค้าตีเจ็บ

ผู้นำ : ค่ะทีนี้เรากลับมาพูดเรื่องของเรา กลับมาหาปูอีกทีนะคะ เมื่อกี้ไก่จะเสนอปูว่าอย่างไรนะคะ ว่าปูควรจะทำอย่างไร

ไก่ : ปูหรือคะ ก็หนูว่า เค้าแบบว่า ขอโทษนะเป็นคนที่อารมณ์ค่อนข้างรุนแรงใช้อารมณ์ไม่ฟังเหตุผล แล้วเหตุผลไม่ค่อยมี

ปู : บางทีชั้นก็มีนะ ชั้นมี

ผู้นำ : ปูเค้าว่า เค้าก็มีเหตุผลนะคะ

ปู : บางทีหนูพูดกับเค้านะคะ บางทีหนูก็เอาหนังสือตีเค้า แค่นี้ค่ะ

นุช : เกเร อาจารย์ว่าเกเรไหมคะแบบนี้ หนูนั่งอยู่เฉย ๆ เค้าก็เอาหนังสือมาตีหนู

ปู : แหย่เท่านั้นเอง

ทิพย์ : แบบว่า ปูมาตีนุชอย่างงี้ นุชเค้าไม่โกรธ แต่ถ้านุชเค้าไปตีปู ปูเค้าจะโกรธ โกรธตุบตับเลย

หญิง : งอนเลย อย่างงี้ค่ะ

ผู้นำ : หมายความว่า ปูแหย่เพื่อนได้ แต่เพื่อนมาแหย่ปูไม่ได้ อันที่จริงแล้ว ปูรู้สึกว่าตัวเองเป็นอย่างไรบ้างคะ

ปู : รู้สึกว่า ถ้าเค้าทำอะไรเมื่อวานนี้ แล้วอยู่ ๆ เค้ามาทำอะไรบางวันนี้ อย่างนี้นะหนูไม่ชอบ

หญิง : ต้องตำระกันวันนั้นเลย

ทิพย์ : เค้าต้องให้ตอบสนองเดี๋ยวนั้นเลย

ไก่ : ไม่ค่อนผันกันบ้างเลย

ผู้นำ : หมายความว่า เวลาเกิดเหตุการณ์อะไรแล้วนั้น ถ้าหากว่าตกลงอะไรกันตอนนั้นได้ ก็หมดเรื่องกันไปใช่ไหมคะ

ปู : ยังไม่ดีอีกหรือคะ บางทีหนูอารมณ์ไม่ดี เค้าก็มาแหย่ หนูก็ไม่ชอบ

ทิพย์ : แหย่ผิดอารมณ์นะคะอาจารย์

ศักดิ์ : ผิดที่

ผู้นำ : คือ เพื่อนแหย่ไม่ถูกเวลา

ปู : หนูไม่ชอบนะคะ

ผู้นำ : ถ้าจะว่าไปแล้ว การที่คนเรามีอารมณ์นี้เป็นสิ่งที่ไม่ดีใช่ไหมคะ ถ้าหากว่าเราอยากจะควบคุมอารมณ์ของเรา เราควรจะทำอย่างไรบ้างละคะ มีใครที่จะอยากแสดงความคิดเห็นบ้าง

หญิง : ยิ้มลูกเดียว

พันธ์ : ยิ้มทั้งวัน

ผู้นำ : อะไรนะคะ

หญิง : ใครด่าก็ยิ้ม ใครว่าก็ยิ้ม

ทิพย์ : บางทีก็ยิ้มไม่ไหว บางทีเขาด่ากราดเราอย่างนี้

ผู้นำ : เมื่อกี้หญิงเสนอว่า

หญิง : ใครด่าก็ยิ้มไว้ก่อน แล้วคิด

ผู้นำ : ค่ะ เรายิ้ม คือเราต้องมีเหตุผลใช่ไหมคะ อย่างที่ว่าเราต้องพูดกันด้วยความคิด เราจะพูดกันด้วยความคิด เราจะไม่พูดกันด้วย ...

ไก่ : อารมณ์ อารมณ์โกรธ

ผู้นำ : ค่ะ คนเราต้องมีเหตุผล และควรที่จะคิดให้ดีก่อนที่จะพูดหรือจะทำอะไรลงไป

นุช : แล้วแบบว่า แบบคนที่ว่า มีเหตุผลมากเกินไปอย่างนี้เค้าเรียกว่าดื้อหรือเปล่าคะ

.....

ผู้นำ : ตอนนี้เรามาพูดเรื่องของปูก่อนว่า เราจะช่วยปูเค้าอย่างไร จึงจะไม่ให้เกิดอารมณ์โกรธบ่อย ๆ ให้เพื่อน ๆ ช่วยเสนอด้วยนะคะ

ไก่ : ปูเค้าเจ้าอารมณ์บ่อย ๆ

ผู้นำ : ปูไม่ชอบให้เพื่อนมาแหย่ใช่ไหมคะ

ปู : แหย่ได้คะ แบบว่าในกลุ่มหนูสี่คนนี่ยิ้กันคะ แหย่ได้ เล่นหนูได้ แต่ถ้าเป็นคนอื่นหนูไม่ชอบอย่างเพื่อนคนนั้นที่อาจารย์ร้องไห้ในห้อง เขายั่วหนู สองต่อสาม หนึ่งต่อหนึ่ง เล่นพวกเค้าทำ เค้าว่าจะเอาหรือเปล่า สู้ไหม จริง ๆ หนูไม่กล้าสู้เค้าหรอก

ไก่ : ปูเค้าใจอ่อนคะ

ศักดิ์ : สู้ไม่ไหวหรอก

ผู้นำ : ปากบอกว่าสู้ แต่จริง ๆ แล้ว ไม่สู้ใช่ไหมคะ

ปู : ก็เค้าผู้ชายนี่คะ

พันธ์ : ผู้ชายเก่ง

ตุ๊กตา : ผู้ชายเค้าแข็งแรงกว่า

ทิพย์ : อยู่ที่บ้านกับที่โรงเรียนไม่เหมือนกัน ที่บ้านทำอะไรไม่ค่อยได้ อยู่ที่โรงเรียนมันต้องระบายออก

ผู้นำ : ตอนนี้ที่ทิพย์พูดหมายถึงว่า

ทิพย์ : ที่บ้านของปูนะคะ เขาเคยบอกว่า อยู่ที่บ้านทำอะไรไม่ได้ เรียบร้อยเหมือนผ้าพับไว้

ผู้นำ : ที่บ้านปูอยู่กับใครบ้างละคะ

ปู : แม่ แล้วก็น้องอีก 3 คน แต่อีก 2 คนอยู่อีกบ้านหนึ่ง แล้วเสาร์ อาทิตย์ก็มา น้องเค้าชอบว่า ไม่อยากมีพี่สาวแบบนี้ เค้าว่าหนูชอบพูดกับน้อง หนูก็พูดว่าเออต่อไปนี้ไม่ต้องพูดกับคนต่างอยู่ ชั้นอยู่คนเดียว ที่จริงหนูเองก็พูดไม่ค่อยเพราะ ปากจัดค่ะ หนูอยากจะพูดเพราะ ๆ เหมือนกัน

ผู้นำ : เรามาช่วยกันเสนอปูดีไหมคะ ว่าจะทำอย่างไรดีจึงจะทำให้อารมณ์เย็น แล้วก็พูดเพราะขึ้น

ทิพย์ : ทำใจให้ร่าเริงอยู่เสมอ ยิ้มอยู่เสมอ

จิต : ทำใจให้เย็นเป็นน้ำแข็ง

ศักดิ์ : ไม่ต้องเกี่ยงกับใคร เฉย ๆ เสีย

ปู : อาจารย์คะ ส่วนมากหนูไม่มีเรื่องในห้องหรอกค่ะ ส่วนมากมีเรื่องนอกห้อง บางทีเดิน ๆ ไปนะคะ เค้าก็มองนะคะ มองหลายครั้งมองด้วยสายตาไม่ดี หนูก็ไม่ชอบนะคะ

นุช : เวลาปูมองใครอย่างงี้ ใคร ๆ เค้าว่าหาเรื่องเค้า

ปู : ผู้หญิงไม่ค่อยมีเรื่องค่ะ ผู้ชายชอบเหน่ ชอบอะไร ไม่สามัคคีแบบนี้ค่ะ หนูชอบทะเลาะต่างห้องมากกว่า

ผู้นำ : หมายความว่าอย่างไรนะคะ

ไก่ : ทะเลาะอยู่คนละห้องกันแบบนี้ค่ะ

ผู้นำ : ปูคิดว่าการทะเลาะกันเป็นสิ่งที่ดีไหม แล้วได้อะไรบ้าง

ปู : ไม่ดี

ผู้นำ : เมื่อเราคิดว่าไม่ดีแล้ว เราควรที่จะทำอย่างไรล่ะคะ ถ้าที่จริงแล้ว การทะเลาะกันเป็นสิ่งที่ไม่ดีเลย ไม่ว่าจะเป็นการทะเลาะกับใครก็ตาม เราควรที่จะรักกัน ออมชอมกัน ถึงอย่างไร เราก็เป็นเพื่อนโรงเรียนเดียวกัน เป็นเพื่อนกันดีกว่าเกลียดกัน

ปู : แต่หนูว่า เค้าไม่ค่อยเข้าใจหรอกค่ะ อย่างแบบว่า มองหน้า โดยเฉพาะพวกหนูนี่ไม่ยอมนะคะ

ผู้นำ : ไหนพวกเพื่อน ๆ ช่วยเสนอซิคะว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์แบบนี้ เราเองก็ไม่อยากมีเรื่องมีการทะเลาะกับใคร เดิน ๆ ไป เพื่อนเค้ามองหน้ามาก ๆ อาจมีเรื่องราวเกิดขึ้นได้ ที่นี้เราควรจะทำอย่างไรดี... เมื่อกี้เอ๋จะว่าอะไรหรือคะ

เอ๋ : ไม่ต้องไปสนใจ แกะเค้งไม่สนใจสายตาที่เค้ามอง

ไก่ : บางครั้งเค้ามองมาก ๆ แบบนี้ แบบว่าหลบสายตาของเค้า ไม่ต้องมองเค้าเสีย

ปู : เออดี ทีหลังนี้จะไม่มองพวกนี้อีกเลย มองข้าม ๆ ไปเสีย อาจารย์คะ แบบว่าหนูปากไวนะคะ บางทีหนูนะคะ เค้าว่าหนู บางทีหนูก็ตอบออกไป แล้วหนูก็เก็บมาคิดค่ะ หนูไม่น่าไปพูดแบบนั้นออกไป

ผู้นำ : ค่ะ พูดก่อนแล้วค่อยกลับมาคิดทีหลังใช่ไหมคะ

ตุ๊กตา : พูดก่อนแล้วคิด

ไก่ : นายควรจะนึกก่อนพูดนะ

ปู : คือหนูปากไว ปากจัดมาก

ผู้นำ : แบบนี้เราจะทำอย่างไรดีคะ นี่เป็นสิ่งที่ปูเค้าไม่ชอบ ไม่อยากให้ตัวเองมี ไหนเรามาช่วยปูซิคะ ช่วยให้ข้อเสนอว่าจะทำอย่างไรดี

นุช : มันก็ต้องใช้เวลานานซิคะเรื่องนี้

ผู้นำ : ค่ะ อาจจะต้องใช้เวลานาน แต่เราจะมีวิธีการปรับปรุงอย่างไรดีล่ะคะ นุชลองช่วยเพื่อนซิคะ ว่าควรจะทำอย่างไรดี

นุช : ห้ามเค้านะคะอย่างเวลาเราเดินไปกับเค้า ก็สะกิดเค้าแล้วบอกว่า อย่า เอ๋ ถ้าเค้าควาดกลับมาล่ะคะ

ผู้นำ : หมายความว่าจะช่วยเตือนเค้าใช่ไหมคะ ปูคิดอย่างไงบ้าง ถ้าสมมุติว่าเพื่อนจะช่วยอย่างนุชนี่เวลาเดินไปกับปู แล้วช่วยเตือนปู ปูจะรู้สึกอย่างไรบ้าง

ปู : ดีค่ะ หนูก็เชื่อเค้าค่ะ ดีที่จะได้มีคนช่วย ๆ หนูบ้าง

ผู้นำ : เมื่อกี้ ไก่จะพูดอะไรนะคะ มีอะไรที่จะเสนอบ้าง

ไก่ : หนูว่า อันนี้ มันก็ต้องอยู่ที่ตัวของปู ท่าใจของปูเอง ให้เพื่อนช่วยเตือนอะไรแบบนี้ เป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้นเอง สุดท้ายจริง ๆ ก็อยู่ที่ใจของเค้านะคะ

ปู : อาจารย์หนูอดไม่ได้นี่คะ ที่พูดมา

นุช : จะพูดว่า เค้าไม่อยากเป็นผู้แพ้ อยากจะชนะเสมอ

ไก่ : อย่างนุชเตือนเค้าไป เค้าจะกลับมาอย่างนี้ มันก็ต้องขึ้นอยู่ที่ใจของเค้าอย่างนี้ ตอนนั้นอารมณ์ของเค้าเป็นอย่างไร

ผู้นำ : นั่นก็คือว่า การกระทำอันใดก็ตามต้องขึ้นอยู่กับตัวเองใช่ไหมคะ

ตุ๊กตา : ไม่มีใครช่วยตัวเองได้นอกจากตัวเอง

ผู้นำ : ใช่คะ ไม่มีใครช่วยเราได้นอกจากตัวเราเอง แต่เพื่อนมีส่วนที่จะช่วยเสนอให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยนะคะ เรื่องของปูที่พูดมานี่ ใครพอจะสรุปได้บ้างคะ

จิต : เรื่องมันยาว

ผู้นำ : ไหนลองสรุปซิคะ

ทิพย์ : ปูจะต้องปรับปรุงตัวเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าการเรียน ความประพฤติอะไรแบบนี้

ผู้นำ : ปูล่ะคะ มีอะไรจะพูดไหมคะ

ปู : หนูคงทำไม่ได้ค่ะ

นุช : ไม่ลองก็ไม่รู้นะปู

ปู : อาจารย์คะ นิสัยมันแก้ยากนะคะ จะแก้ทันทีนะเลยไม่ได้นะคะ จะต้องแก้ไปเรื่อย ๆ เลยใช่ไหมคะ ต้องใช้เวลานานมากด้วยซัก 10 ปี

ไก่ : ค่อย ๆ ปรับปรุงไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะดีเอง แหมพวกเราช่วยน่ะ

ปู : ไอ้เรื่องปากจัด มันเริ่มได้ซัก 3 ปีแล้วนะ

ผู้นำ : มันเริ่มได้ มันก็หยุดได้ หัดได้ใช่ไหมคะ อะไรก็ตามเราก็ฝึกก็หัดได้

ปู : เพื่อนผู้ชายนี้ พูดมึงมึงจะเอาอย่างไงล่ะ พูดก็พูดแบบนี้แหละค่ะ เราก็ต้องพูดตามเค้า

ทิพย์ : แต่เราก็แก้ไขได้

จิต : หัดพูดคำใหม่ได้ ใช้คำพูดสุภาพ

ผู้นำ : ใช่คะ เราแก้ไขได้ เราก็ชวนเค้าพูดเพราะก็ได้นี่คะ พูดเพราะ ๆ กับเขาก่อนหรือกับเพื่อน ๆ ด้วย

ตุ๊กตา : หัดพูดเพราะ ๆ กับพวกเราก็ได้

ปู : อาจารย์คะ หนูนะพูดเสียงดังค่ะ

ผู้นำ : พูดเสียงดังอย่างไรหรือคะ ลองเล่าเหตุการณ์หน่อยได้ไหมคะ

ปู : อย่างเช่นเวลาหนูทะเลาะกับพี่ ๆ นะคะ หนูพูดเสียงดัง หนูพูดดัง ๆ แบบว่าข่มขวัญเขานะคะ ตวาดเค้านะค่ะ เกิดจากอารมณ์เสียหรือเปล่าคะ ถึงพูดเสียงดัง ๆ

ผู้นำ : ตอนนั้นเรามีอารมณ์แบบไหนล่ะคะ

นุช : มันก็โมโหซิ

ปู : โกรธ

ผู้นำ : ค่ะ ความโกรธ โมโห ทำให้เราเสียงดังขึ้นมา ในตอนนั้นเราควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้ ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อเราทั้งนั้น ไม่ว่าทั้งทางร่างกายหรือจิตใจ ทำให้ขุ่นมัว ไม่สดใส บางทีอาจจะทำให้เกิดความเครียด ปวดศีรษะขึ้นภายหลัง ทำให้เสียเพื่อนไปเลยก็ได้ ใครมีข้อเสนออะไรอีกบ้างคะ ที่จะช่วยให้เราไม่เกิดอารมณ์โกรธหรือโมโหง่าย ๆ

หญิง : เค้าควรที่จะใจเย็นขึ้น

ทิพย์ : เค้าควรจะนึกถึงตัวเค้าด้วยว่าจะเกิดผลเสียกับตัวเค้า ต้องคิดให้มากก่อนที่จะพูดออกไป

ไก่ : เมื่อเราโกรธหรือโมโห เรานับหนึ่งถึงสิบไปเรื่อย ๆ ในใจก็ได้ แล้วตอนนั้นเราจะได้คิดอะไรที่เป็นประโยชน์ จะได้มีโอกาสคิดเสียก่อน

ผู้นำ : ค่ะ ปูควรที่จะใจเย็นขึ้น และควรที่จะนึกถึงตัวของปูเองด้วยว่า ถ้าโมโหหรือทำอะไรที่ไม่ดีออกไปแล้ว มันจะดีต่อตัวเราหรือเปล่า ถ้าหากเราทำอะไรที่ไม่ดีออกไปแล้ว ใคร ๆ ก็ต้องนึกว่าเราเป็นแบบที่เราแสดงออกมา แม้ว่าจะเป็นการแสดงออกมาเพียงครั้งเดียวก็ตาม

ปู : ใครเค้าจะได้รู้ว่าเราเก่ง

ผู้นำ : ไอ้การที่เราเสียงดัง ๆ นี่ พวกเราคิดว่าเก่งหรือเปล่าคะ เวลาเรานึกถึงคนเก่งเรานึกถึงอะไรบ้างคะ

ไก่ : เรานึกถึงคนเก่งหรือคะ เรานึกถึงคนที่สามารถปกครองคนได้

ตุ๊กตา : ให้คนเชื่ออยู่ในคำสั่งของตัวเองได้ ปกครองแบบว่ามีความเป็นผู้ใหญ่พอ แบบนี้ค่ะ

จิต : เรียนหนังสือเก่ง

ศักดิ์ : เป็นหัวหน้า

ทิพย์ : คนเราบางคนเก่งไปคนละอย่าง

ผู้นำ : ค่ะ ถูกต้อง

นุช : อย่างหนูว่า ถ้ามีเรื่องกับเค้า เถียงเค้าเก่งแล้วชนะอย่างนี้เรียกว่าเก่งไหมคะ

ไก่ : เก่งคนละอย่าง

พันธ์ : เก่งคนละแบบ แบบพวก ๆ

หญิง : เก่งแบบผิด ๆ ใช่ไหมคะ

ผู้นำ : ค่ะ เก่งในทางที่ผิด ที่นี้พวกเราอยากเก่งแบบไหนกันค่ะ เก่งในทางที่ถูกหรือเก่งในทางที่ผิด

ไก่ : ก็เก่งอย่างที่ถูกซิคะ

ผู้นำ : เราอยากเก่งอย่างที่ถูก เก่งอย่างที่ถูกเราจะทำอะไรได้บ้าง เมื่อกี้ตุ๊กตาจะพูดอะไรนะคะ

ตุ๊กตา : เรียนเก่ง อ่อนหวาน พูดเพราะ ๆ เรียบร้อย

ปู : อยากเป็นคนเก่ง พูดเพราะ ๆ ไม่พูดคำหยาบ

นุช : พูดเพราะนี่เรียกว่าเก่งหรือคะ เสแสร้งพูด ชนะใจคนได้

ตุ๊กตา : ก็เราดูคนออกนี่

นุช : ไอ้พูดเพราะอ่อนหวานนี่ มันก็เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้วยนี่คะ

ผู้นำ : ค่ะ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้วย มีส่วนช่วยค่ะ

ทิพย์ : อย่างที่เราได้ยินเสียงด่าทุกวัน เราก็ติดหูมานี่คะ

ปู : หนูว่าอยู่ที่สิ่งแวดล้อมค่ะ หนูนะอยากพูดเพราะ ๆ แล้วใจเย็น ๆ ด้วยค่ะ

ไก่ : มันก็ต้องอยู่ที่ตัวเองแหละนะ

ผู้นำ : พวกเราก็ทราบว่าสิ่งไหนดี ไม่ดีใช่ไหมคะ ก็อย่างที่ไก่พูดอะไรก็ตามจะอยู่ที่ตัวเราเอง ถ้าหากว่าเราทำดี และรู้ว่าเป็นสิ่งที่ดี เราก็ควรทำ ผลดีก็ตกอยู่ที่ตัวเราเองค่ะ **เพราะฉะนั้นสำหรับปู ก็คงพอจะทราบแล้วว่า อะไรก็ตามจะขึ้นอยู่กับตัวเราเอง คือ ถ้าเรามีความตั้งใจจริงที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็ย่อมที่จะทำได้ มีใครที่จะพูดอะไรเพิ่มเติมอีกไหมคะ**

ปู : หนูคิดว่า หนูต้องหัดใจเย็น ๆ แต่คงนานก่ะ

ผู้นำ : ดีค่ะ จะทำอะไรก็ตาม ต้องอาศัยเวลาทั้งนั้นแหละ แต่ก็มีเพื่อน ๆ หลายคนคอยช่วยอยู่ใช่ไหมคะ เอาล่ะวันนี้ เราหยุดไว้แค่นี้ก่อนนะคะ แล้วพบกันใหม่อีกครั้งต่อไป เสียงออดเตือนนานแล้วค่ะ ขอบใจทุกคนมากนะคะสำหรับวันนี้

ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สุภาพร จันทร์ศิริโยธิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2526

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 20 คน สุ่มแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 10 ครั้ง ครั้งละ 1.30 – 2 ชั่วโมง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หลังการทดลองให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองอีกครั้งหนึ่ง ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF GROUP COUNSELING ON SELF-DISCIPLINE DEVELOPMENT OF MATTAYOM SUKSA II STUDENTS OF BANGKAPI SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SUPAPORN JANSIRIYOTIN

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

September 1983

The purpose of this experimental research was to study the effect of group counseling on self-discipline development of students. The subjects were 20 M.S. II students of Bangkapi School in Bangkok in the academic year 1983, who got low self-discipline scores. The students were randomly divided into the experimental group and the control group, each consisted of 10 students. The experimental group was treated with group counseling for 10 sessions, each took one and a half to two hours for 5 weeks. The control group was left without any treatment. The researcher conducted as the counselor in the experimental group. After the experiment, both groups were post-tested by the same test. Analysis of covariance was employed to analyze the data. The result indicated that there was a statistically significant difference between the experimental group and the control group at .01 level.